

కౌంటీ రేఖలు

(‘యువభారతి’లోని రచనల సంపుటి)

ACC. NO. 1248

1581
430/11DL
Rep

సంకలనం :

మన్నవ గిరిధరరావు, ఎం. ఏ.

ప్రచురణ :

యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ (రిజి)

శ్రీ కృష్ణనగర్

::

గుంటూరు - 522 004

అన్నిహక్కులు
ప్రచురణకర్తలవి }

మూల్యము
నాలుగు రూపాయలు

ప్రథమ ముద్రణ : 1975 డిసెంబరు

ప్రతులు : 2000

Acc. NO-1248

ముద్రణ :

శ్రీ పి. రామకృష్ణమూర్తి

వెల్ కమ్ ప్రెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

బ్రాడీపేట, గుంటూరు-2

6/12/75

ముఖచిత్రం :

శ్రీ 'త్రిగుణ్'

విజయవాడ-1

Paper used for the printing of this book was made available by the Government of India at concessional rates, through the Director, A. P. Govt. Text Book Press, Hyderabad. We are grateful to the authorities.

—Publishers.

గొ॥ శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డి,
ఆధ్యక్షులు, యువరాజ్య విద్యుత్ కేషనల్ సొసైటీ,
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆర్థిక శాఖా మాత్యులు.

బేగంపేట,
హైదరాబాద్-16.

ఒక్క నిమిషం!

"I believe

That there are greater things in life
Than life itself" —Elias Liberman

జీవితం ఎలా వై నది. ఆజీవితానికాధారమైన ప్రాణం మరింత విలువై నది. కాని ఆప్రాణాన్ని సైతం రెక్కచేయక అందుకోవలసిందిగా ఉన్నాయి ఈజీవితంలో ఎన్నో వున్నాయని ఎలియన్లై బర్మన్ హెచ్చరించేశాడు.

పర్వతారోహణిని లక్ష్యం ఆకాశాన్నంటుతున్న ఆ పర్వత శిఖరాలు. వాటిని అందుకోడానికి అతడు పడేతనన వర్ణనాతీతము. ఒక లక్ష్యాన్ని సాధించినంతనే అతని దృష్టి మరొక లక్ష్యంపై పు, పిదప మరొక లక్ష్యంమీదకు పోతుంది.

ఒకటి సాధించిన మాత్రాన తృప్తిపడే స్వభావంకాదు మానవునిది. వెబ్స్టర్ నుడివినట్లు 'There is always room at the top' అని విశ్వసిస్తాడు. ఎంత సాధించినా ఎంతో అందుకోవలసినది ఎంతో వున్నదని నమ్ముతాడు. చిరంతర సాధనలోనే, ఆ అనంతృప్తిలోనే అతనికి తృప్తి. జీవితమనేది అట్టి సాధనకుపకరించే పరికరం మాత్రమే.

ఉదాత్తమైన లక్ష్యసాధనకై జీవితాన్ని అంకితంచేసే దృష్టి నేటి యువతరంలో తోపిస్తున్నది. నిత్యమూ బేగంగా మారుచున్న పరిస్థితులలో ఎలా ఇముడాలో చాకి తోచడంలేదు. మరియొకవైపున జీవన మూల్యాలను పోషించుకొని పెంపొందించుకొంటున్న అసశ్యక్తతను వారు

విస్మరిస్తున్నారు. ఈ రెంటిని సమన్వయపరచుకోవలసిన అగత్యం ఎంతైనా వున్నది.

ఇది ఇలావుండగా, 28 సంవత్సరాల క్రిందట మనం పొందిన స్వాతంత్ర్యం మనమీద ఎన్నో బాధ్యతల నుంచింది. స్వరాజ్యం రాక పూర్వం ఆంగ్లేయులను ద్వేషించడమే దేశభక్తిగా చెలామణి అయింది. అందుమూలాన శత్రువును వెళ్ళగొట్ట గలిగామేగాని దేశాభివృద్ధి కది దోహదం కలిగించలేదు. అందుకై హృదయాంతరాళం నుండి మాతృ దేశాన్నీ ఇచటి ప్రజలనూ ప్రేమించి వారికై శ్రమింపజేసే నిర్మాణాత్మకమైన దేశభక్తి, భావపరంపర నేడు అత్యంత అవసరమైయున్నది.

అంతేకాక, జాతి పునరుజ్జీవనమునకు తోడ్పడే ఆలోచనా పరంపర, వ్యక్తికి సమాజం యెడలగల బాధ్యతలు, నిరంతర క్రియాశీలత, ఇత్యాది మౌలిక సత్యాలను వెల్లడించి వివరించే అగత్యం నేడు అత్యధికంగా వున్నది.

ఇలా తమస్సునుండి జ్యోతిస్సులోనికి చేయిపట్టుకు నడిపించే స్నేహహస్తంకొరకు నేటి యువతరం అర్రులుజాస్తున్నది. అట్టిస్నేహ హస్తం అందించడంకోసమే, అప్రయత్నం యొక్క రూపమే, “యువ భారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ” ఆవిర్భావం. దాని ఆధ్వర్యమున “యువ భారతి” మాసపత్రికను 1969 నుండి గుంటూరు నుండి ప్రచురిస్తున్నాము. నా మిత్రులు, ఇదివరలో శాసనమండలి సభ్యులు శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు ఈ పత్రికా నిర్వహణ బాధ్యతను వహించారు.

గత కొలది సంవత్సరాలుగా “యువభారతి”లో వెలువడిన రచనలలో విశిష్టమైన కొన్నిటిని ఈ పుస్తకరూపంలో పాఠకుల ముందుంచుతున్నాం. స్వరాజ్యం గురించి సరియగు అవగాహన, కార్యశీలత గురించిన

వివరణ, వ్యక్తిగత శీలముయొక్క నిర్మాణముల గురించిన రచనలు ఇందు
పొందుపరచబడ్డాయి.

ఇందలి ప్రతివ్యాసమూ ఒక కాంతిరేఖగా ఉపకరించి పాఠకునిలో
ఉత్సుకతను కలిగించగలదని మా ఆకాంక్ష. ఇట్టి పుస్తకాలు సరికొన్ని
టిని వెలువరించ దలచాము. పాఠకులనుండి నిర్మాణాత్మక సలహాలు
ఆహ్వానిస్తున్నాము. ఈ గ్రంథ ప్రచురణకై విరాళములిచ్చి సహాయపడిన
ఉదాహరణయులకు మా ధన్యవాదాలు.

— 0 —

ఆచార్య యస్వీ జోగారావు, ఎం. ఏ., పి హెచ్. డి.

ఆంధ్రశాఖాధ్యక్షులు,

పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్, గుంటూరు.

మనసులోని మాట

మనసు తలుపులు కన్నులు తెరిచి చూతున్నగదా చాలా
రేఖలు కొన్నితో పని ప్రవేశించాయి. కొన్ని పలుకులు బయటికి
ప్రసరించాయి. ఏమిటా ఈ మాటలు మాములుగా గాన ముగో
వాలకం వేస్తున్నాని వస్తున్నాయని విస్తుపోయాను నాలో నీవు.
అది అంతేలే, ఒకప్పుడు నర్తకి విస్మయాపహంబుగానే పులిటంబున
అనిపించి సంతృప్తిపడ్డాను.

ఇవిగో ఆ పలుకులు - మధనపడిన మనసు చిలుకులు:

బ్రదికి చెడిన దేశము చెడి బ్రదుకుచున్న

దేశము భరింపదేశము దీని హీన,

బహుముఖీన దీనస్థితిఁ జారఁజూచి

బోరుమని యేడ్చునట్టికు పొడమె నేఁడు!

ఇదమిత్థముగ కుడియెడమలుగా మంచి

చెడు లేర్పరుపలేని బడుగువారు

చెడు చెల్లుబడిఁజూచి కడు మంచిగా భ్రాంతి

పడి తృప్తిగాఁ బ్రొద్దుగడపువారు

చెడును గ్రహించియుఁ జేయునదేమి క

న్నడక రాజీపడి బ్రదుకువారు

కర్త వ్యభోధము కాస్త గల్గియుఁ గార్య

శౌర్యములేక కాలాచువారు

భళిర! యిట్టి నిర్గుణ పరబ్రహ్మ లెట్లు

పుట్టిరో భారతము పుట్టినట్టిచోట

వారి నడుమనుండియె యూడిపడె నొకండు

చెడును ద్రుంచి మంచినిఁ బెంచు చేవగలఁడు.

ప్రాచీనమైన చాన స

మీచీనం బయినదాని మేలిమిఁ దన నీ

సాచివ్యముతో జాతికి

కాచి వడంబోసి తగు సగదముగ నొసఁగున్.

నవభారత యువభారతి

కవసరమగునంత మేర కఖిల విషయముల్

నవ మానవ జీవన మను

భవమును నవగాహన నవభావన తీరుల్.

వివరించుట తన జీవిత

హవమై కొండంత క్రొత్తయాశను హృదులన్

జివురింపఁజేయు నస్థ

న్నవగిరిధరుఁ డితఁడు మన్ననకుఁ బాత్రుఁడగున్ .

కాంతియున్నను గనుగొనన్ గనులు వలయు

కన్నులున్నను ఇరులలో కర్జ మేమి?

కర్జమగుఁ గనుల్ కాంతిరేఖలును గలుగ

కాంతు లివిగొ కనుల్ విప్పి కాంచరండు!

కుఱ్ఱలార! లేలేతలు బుఱ్ఱలార!

చీకువాలునఁ గూర్కుచుఁ జింతిలకుఁడు

కాంతిరేఖలు నలుగడఁ గ్రమ్మె నిబిగొ

రండు! రండు! కర్తవ్య సారథులు కండు.

జాతికి మార్గదర్శకుడు కావలసినవాడు ఉపాధ్యాయుడు. భా. ౧

రాచబాట వేయవలసినవాడు విద్యార్థి. ఆయుధయుల హస్తముల

నలంకరించునుగాక ఈ పుస్తకము!

ఈ ప్రచురణకై విరాళములిచ్చిన

ఉదార హృదయులు

- శ్రీ చగన్ రాజ్ తలేసిరా
చందాజీ ఖుబాజీ కంపెనీ, గుంటూరు-3 రు 600
- శ్రీ తెల్లాకుల జాలయ్య, Ex-M. L.A.,
Ex-Municipal Chairman, గుంటూరు-3 రు 250
- శ్రీ మాజేటి వెంకట రామకోటి ముత్తాళు, బి. కాం.,
కార్యదర్శి మాజేటి గురవయ్య హైస్కూలు, గుంటూరు-2 రు 250
- శ్రీ కొంజేటి రోశయ్య, ఎం. ఎల్.సి, తెనాలి రు 200
- శ్రీ దొడ్డాల వెంకటరావు, బి. ఏ., బి. ఎల్., గుంటూరు-2 రు 115
- శ్రీ పడమటి చెంచయ్య
ఫిజికల్ డై రెక్టరు, పొన్నూరు రు 116
- శ్రీ పచ్చల కోటేశ్వరరావు, గొట్టిపాడు, గుంటూరు తా|| రు 50

వీరికి మా ధన్యవాదములు.

—ప్రచురణకర్తలు

ఐకమత్యమే జీవన సూత్రం

స్వరాజ్యం గురించిన అవగాహన :

1. మూల్యం ఎంత చెల్లించాలి?	3
2. స్వరాజ్య సఫలతకు ఉత్పత్తిదృష్టి అవశ్యకత	19
3. బానిసకు బాధలెక్కువ - స్వతంత్రుడికి బాధ్యతలెక్కువ	36
4. చిన్నవాడిచేతుల్లో పెద్దవాడి ఓటమి	55
5. దేశంయొక్క అసలు సమస్య	65

వనిలోని మాధుర్యం ;

1. క్రియాశీలత	5
2. ఇష్టా యిష్టాలు	15
3. చెయ్యనిపనిమీద ఆసక్తి	25
4. భోజరాజుకు చిక్కుసమస్య	40
5. చిరునవ్వుతో కార్యసాధన	58
6. ఆశవిరాళలు	77
7. సాధన ఆపితే ఆభివృద్ధి ఆగుతుంది	91
8. ఉత్సాహశక్తి	117
9. వినమ్రత	121
10. నైపుణ్యం కొరకు నెపోలియన్ సలహా	126

ఎందరో మహనీయులు :

1. చంద్రశేఖర ఆజాద్	9
2. డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్	28
3. డాక్టర్ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య	44

4. సుబాన్ చంద్రబోస్	81
5. మహాత్మాగాంధీ	94
6. వీరపాండ్య కట్టబొమ్మన్	123

చిన్నకథలో పెద్దగుణ పాఠం :

1. శీలంపోతే అన్నీపోతయ్	13
2. సహజగుణం	48
3. జపాను మహిళ	64
4. అవినీతి పరుడికికూడ 'నీతి' కావాలి	89
5. ఎదు కథ	115

మాటా-మఁతీ :

1. సాహసమే జాతికి వెన్నెముక	22
2. ఆధునిక పౌరునికి ఉండదగిన లక్షణాలు	50
3. దానంచేయడంకంటె పనినేర్పడం మంచిది	60
4. రోగానికి మందు	86
5. ఎక్కువ తక్కువలు	119

దేశంయొక్క ప్రాతిపదికలు :

1. వస్తూత్పత్తి	99
2. రక్షణశక్తి	103
3. సరియైన విద్య	107
4. ప్రజలమీదప్రేమ	112

ఐకమత్యమే జీవనసూత్రం

హింటరిగా కాలవగట్టున ఐదుమైళ్ళు నడవడం మహా దూరం అనిపిస్తుంది. కాళ్ళు వీక్కుపోతాయి. ఊరు ఇంకా రాశేదే అని విచారం కలుగుతుంది.

నలుగురు మిత్రులు కలిసి మాటలాడుకుంటూ అదే కాలవగట్టున నడుస్తూవుంటే కాళ్ళు నొప్పిలనిపించవు. దూర మనిపించదు. ఊరు అందిపుచ్చుకున్నట్టు వుంటుంది. ఎందువల్ల?

అప్పుడు నడిచిందీ ఇప్పుడు నడిచిందీ ఐదు మైళ్లే; అవేకాళ్ళు; అదేదూరం. ఎందుకు విసుగు పుట్టలేదు?

పది మంది కలిసి చేసేపనిలో ఆనందం వున్నది, సంతోషం వున్నది; నుఖం వున్నది; ఉల్లాసమున్నది; అన్నిటి కంటే ముఖ్యంగా 'విజయం' ఉన్నది.

పది మంది కలిసివున్నప్పుడు వారిలో ధైర్యం కలుగు తుంది. ఇబ్బందులనూ కష్టాలనూ ఎదుర్కోవలసి వస్తే అందరూ కలిసి ఎదుర్కొంటారు. ప్రతి ఒక్కనికీ తనపెనుక తొమ్మిది మంది ఉన్నారనే ధైర్యం వుంటుంది. భయాన్ని వాళ్ళు దూరం చేసుకుంటారు.

అంతే కాదు, కేవలం ఇరువురు కలిసి మెలసి వున్నా వారు

అధికంగా సాధించగలరు. గణితశాస్త్రంలో దీక్షిత చక్కని ఉపాహరణ వున్నది.

'a' ను 'a' తో హెచ్చివేస్తే 'a²' వస్తుంది.

'b' ను 'b' తో హెచ్చివేస్తే 'b²' వస్తుంది.

కాని 'a+b' ని 'a+b' తో హెచ్చివేస్తే 'a²+b²+2ab' వస్తుంది.

ఈ '2ab' అదనంగా ఎందుకొచ్చింది? a, b లను నడుమ '+' ఉండటంవల్ల వచ్చింది. చరెందూ సమైక్యంకావడంవల్ల వచ్చింది.

అలాగే ఇరువురు స్థితులు ఎవరికీనాళ్ళు ఎంత అభివృద్ధిగాంచినా అది a², b², మాత్రమే అవుతుంది. వారు సమైక్యంగా కృషిచేసినట్లయితేనే వారిఅభివృద్ధి a²+b²+2ab అవుతుంది.

విశవత్సరే జీవనసూత్రం; నామూహిక కృషియే మన జీర్ణాత్మకి మార్గం. అదేమనకు తారతమ్యం. కేవలం ఇరువురి నడుమ '+' గుర్తువుంచితేనే ఇంతటి అదనపు ఫలితం వచ్చింది. మరి 66 కోట్ల భారతప్రజలనడుమ 'ప్లస్' గుర్తులు పెట్టుకుంటూపోతే ఫలితం ఎంత బాగుంటుంది!

స్వరాజ్యంగురించిన ఆపగోహన-1

మూల్యం ఎంతచెల్లించాలి !

సూర్యరశ్మి, చల్లగాలి, వర్షపునీరు మినహా లోకంలో ఏమన్నా
పూ జీవితంగాలభించదు. ఎది డబ్బుపెట్టి కొనకుండా నేతులో
పడదు.

ప్రతి వస్తువుకూ వెల చెల్లించాలి. వేసవిలో కొన్ని
చోట్ల బిందెకు నీళ్ళు పూసాయి కమ్మతారు. పన్నుతోమూ పుల్ల
మొదలు బొగ్గులబస్తావరకు, స్పృశీసా మొదలు కూల్ డ్రాఫ్ట్
వరకు డబ్బులక్కడ పెట్టి మరీ తీసుకోవాలి. రేపిస్తానంటే రేపే
వచ్చి తీసుకోమంటారు.

ఇంట్లోవున్నందు కద్దె; ఫోనుచేసినందుకు చార్జీ; ఇలా
కొలితేడబ్బు మరొకతేడబ్బు శల్లిస్తూవుంటాం. ముందు పుచ్చు
కున్నందుకే గాక డాక్టరుతో మాట్లాడినందుకు ఫీజు చెల్లిస్తాం.

అయితే ఒకదేశంయొక్క భూభాగంలో నివసిస్తున్నందుకు, ఆదేశానికి చెందిన భూమిలో పంటపండించుకుంటున్నందుకు, ఆ నేలమీద ఇల్లు కట్టుకున్నందుకు, అచటి జలమును త్రాగుచున్నందుకు, అచటి ప్రకృతిని తిలకించి ఆనందిస్తున్నందుకు, అచటి మలయమారుతం అనుభవిస్తున్నందుకు

మన మేమి మూల్యం చెల్లిస్తున్నాం ?

‘దీని వెల ఎంత ?’ అనే సందేహం కొంసరికివస్తుంది. తల్లి బిడ్డను పెంచినందుకు ఖరీదెంత అంటే ఏమి చెప్పగలం? తనరక్తాన్ని పాలుగా మార్చి బిడ్డను పెంచి పెద్దచేసినందుకు ఖరీదెంత ? రూపాయలలో ఏయవకట్టలేనది, అమూల్యమైనది.

ఏదిలేకుండా మనము లేమో అటువంటి మాతృభూమి నుండి మనం పొందుతున్న ప్రయోజనాలకు ఖరీదెంత? ఎంత సొమ్ము చెల్లించాలి? ఏరూపంలో చెల్లించాలి? అనే విషయాన్ని మనసులోకి తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది.

‘ఇవి వాటంతటవి వచ్చిన అవకాశాలు. ఉచితంగా లభించేవి. వీటికి మనమేమీ తిరిగియివ్వ నవసరంలేదు’ అని పలువురి ఉద్దేశ్యం. అది పొరబాటు. డాక్టరు మందిచ్చినందుకు గాక అతనితో సంభాషించినందు కే కన్సల్టేషన్ ఫీజు మనం చెల్లిస్తున్నప్పుడు మన ఉనికికి (existence) అవకాశమిచ్చిన మాతృభూమికి ఏమీ చెల్లించ నవసరంలేదా ?

దేశమంటే మనతో మాట్లాడలేని నేల మాత్రమే కాదు; దేశమంటే మనకు అనుదినమూ కనిపించే సజీవమైన సమాజం. ‘ఈ సమాజ ఔషధమంటే నా ఔషధం ఇమిడివున్నది’ అనే అలోచన, ‘నాకుగల శక్తి సామర్థ్యాలు, మేధస్సు, ధనము-వీటన్నిటినీ నాకొరకే గాక సమాజంకొరకుగూడ

వినియోగిస్తాను' అనే గ్రహింపు అనుదినమూ మనస్సులోకి
తెచ్చుకోవడమే దేశానికి చెల్లించే ఫీజు !

పనిలోని మాధుర్యం-1

క్రియాశీలత

మనదేశంమీద శత్రుదండయాత్ర జరిగిన రోజుల్లో ఒక
యువనిలో దేశాభిమానం పెల్లుబికి కాలేజి చదువు ఆపివేసి
ఇంట్లో గూడ చెప్పకుండా రిక్రూటింగ్ ఆఫీసుకు వెళ్ళి సైన్యం
లో చేరాడు.

అతనిని శిక్షణకొరకు బెంగళూరు పంపారు. ఆరు
నెలలు గడిచాయి. యుద్ధం ఆగిపోయింది. మామూలు
రోజులు ఏచ్చాయి. శిక్షణపోందుతూ నేవున్నాడు. కాని ఇంటి
మీదకు మనసు మళ్ళింది. ఇల్లెల్లా తమ్ముడూ గుర్తొస్తు
న్నారు. ఒంటరిగా గదిలో కూర్చొని కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటు
న్నాడు.

ఈ సంగతి అధికారికి తెలిసింది. ఆ యువకునికి ధైర్యం
చెప్పడం ఎలా? ఉత్సాహపరచే మార్గమేమిటి ?

యువకుణ్ణి విలిచాడు. దూరంగా ఒకచెట్టు చూపిం

చాడు. దానిక్రింది రెండుగజాలపొడవు, రెండు గజాల వెడల్పు రెండుగజాలలోను గల గోతిని త్రవ్వమని పంపించాడు. ఆయనకుడు రోజల్లా పనిచేసి గొయ్యి త్రవ్వవచ్చాడు అధికారివద్దకు.

“అదేమట్టితో దాన్ని పూడ్చు” మని మరొక ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు అధికారి. యువకుడు చిరువల్పునవ్వి గుంటను పూడ్చి వచ్చాడు.

“ఇప్పుడు మనస్సు ఎలావున్నది ? హాయిగావున్నదా ? ఇంటి విషయం మనస్సులోకిరానివ్వకు. మనం ఎక్కడుంటే అదే సర్వస్వం. పనిలో మునిగివుంటే ఏదీ గుర్తుకురాదు. పనికోసమే మనంపుట్టాం. పనిలోనే ఆనందం. అంటూ బిస్కట్లు, టీ, తెప్పించి ఇచ్చాడు అధికారి.

అసలు పని అనేది మందుగా పనిచేస్తుంది. మనో రుగ్మతకు మందు ఏమిటీ అంటే పని !

ఒకసన్యాసిని ప్రశ్నించారు: “మీరు కామాన్ని ఎలా జయించ గలిగారు?” అని. ఆందుకాయన “కామం నావిద్వం వచ్చినపుడల్లా నేను ఏదోపనిలో నిమగ్నుడనై వుంటాను. అందుచేత అది నన్నేమీ చేయలేకపోయింది” అని అన్నాడు.

నిజానికి పనిలో నిమగ్నమవడమనేది అభివృద్ధికి సోపానం; పనినుండి తప్పించుకోవడం పతనానికి మార్గం.

అందరూ ఇలా అనుకోరు. ఏపని లేనివాడు సుఖజీవి

అని పలువురి ఉద్దేశం. ఏపనీ లేకుండా కాలమిద కాలవేసు
కొని కూర్చోవడాన్ని అదృష్టంగా పలువురు భావిస్తారు. అది
అదృష్టంగాదు దురదృష్టం.

వాడికపోతే యంత్రం తుప్పుపట్టినట్లు కర్మచేయనివాడు
నిర్ధకుడవుతాడు. జీవంగల మొక్కకు పెరగడం ఎలాసహజమో
బ్రహ్మకున్న వ్యక్తికి క్రియాశీలత సహజగుణం. నాడి
అదితే బ్రహ్మకున్నట్లుకాదు; పనిచేస్తే జీవించినట్లు. కదలలేని
కవానికి, విష్ణుయైతే వ్యక్తికి, తేడాలేదు.

ఇల్లు, వాకిలి, ధనము, ధాన్యము గలవాడు గూడ
పని చేయాలా? అతడెందుకు వశ్యువంచడం? అనేప్రశ్నకు
ప్రత్యుత్తరం శ్రీ కృష్ణుడు ఇలాయెచ్చాడు :

“అర్జునా! నేనీ ముల్లోకములలోను చేయ వలసిన
కార్యములేదు. నాకు లేనిదియు, నాకు కావలసినదియు ఏమీ
లేదు. ఐనను విరామంలేకుండా నాపనినేను చేస్తూనే యుం
టాను” అని భగవానుడు భగవద్గీత మూడవ అధ్యాయంలో
చెప్పాడు.

ఎందుకు అలాచేయడం? తనకు అన్నీవున్నపుడు, తా నే
అన్నీ అయినపుడు పూరక కాలం గడపరాదా? పనిచేయడ
మందుకు ?

“ఏల యనగా, నేనెల్ల పుడును నాకర్తవ్యము నిర్వహిం

చతున్నచో, నానా ఘృణా నామార్గమునే ఆనుసరించి కర్తవ్య విముఖులవుతారు” అన్నాడు భగవానుడు.

భగవంతుడంటే ఎవరోగాదు, ప్రకృతి భగవంతుని యాపం. ప్రకృతిలో జరుగుచున్న ఆశ్చర్యకరమైన సంగతి ఏమంటే, గంటకు షుషూరు 1,000 మైళ్ల వేగంతో భూమి తన చుట్టూ తాను భ్రమించుతూవున్నది. ఇందుమూలాన సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయాలు ఏర్పడుతున్నాయి. అంతేగాక గంటకు 66,000 మైళ్ల వేగంతో భూమి సూర్యునిచుట్టూ పరిభ్రమిస్తూవున్నది. తద్వారా ఋతువులేర్పడుతున్నాయి, మేఘములేర్పడుతున్నాయి, వర్షం పడుతున్నది; పంటలు పండుతున్నాయి; ప్రాణికోటి జీవించగలుగుతున్నది.

అద్భుతమైన రీతిలో విరామంలేకుండా ప్రకృతిలో జరుగుచున్న ఈ కార్యకలాపం దేన్ని సూచిస్తున్నది ?

విరంతర క్రియాశీలతయే సృష్టిరహస్యం. అందులోనే ఆందంవున్నది, ఆనందంవున్నది.

క్రియా శీలతయే ప్రాణం, నిష్క్రియత్వమే మరణం!

“ప్రేమయిస్తుం దేగాని ఇమ్మనికోరదు. ప్రేమబాధలను పహిస్తుం దేగాని ప్రతీకారం తలపెట్టదు.” — మహాత్మాగాంధీ

చంద్రశేఖర అజాద్

అది 1921వ సంవత్సరం. సహాయ నిరాకరణోద్యమం ముమ్మరంగా జరుగుచున్న రోజులు. జైల్లో పిన్నలు పెద్దలు స్త్రీలు యావన్నెందీ సత్యాగ్రహంలో పాల్గొంటున్నారు.

14 వీళ్ల తరుణ వయస్సులో నున్న చంద్రశేఖర్ ను సత్యాగ్రహంలో పాల్గొన్నందుకు పోలీసులు అరెస్టుచేసి మేజిస్ట్రేటు ఎదుట హాజరుపరచారు.

“నీ పేరేమిటి ?” అని అడిగాడు మేజిస్ట్రేటు.

“అజాద్” అని సమాధాన మిచ్చాడు చంద్రశేఖర్.

(అజాద్ అంటే ఉర్దూలో ‘స్వేచ్ఛ’ అని అర్థం)

మేజిస్ట్రేటు కోపంతో “నీ తండ్రి పేరు?” అని అడిగాడు.

చంద్రశేఖర్ చిరునవ్వుతో “స్వాధీన్” (స్వాతంత్ర్యం) అని జవాబిచ్చాడు. దాంతో మేజిస్ట్రేటు మరింత రెచ్చిపోయాడు. చివరిప్రశ్నగా “మీ దేవుడు?” అని అడిగాడు.

చంద్రశేఖర్ నిర్భయంగా “జైలు” అని అన్నాడు. అక్కడున్న చారంతా ఫక్కున నవ్వారు. కుట్టివాని ధైర్యానికి చకేతులైనారు.

మేజిస్ట్రేటు కోపంపట్టలేక చంద్రశేఖర్ కు 15 మాంటర్ దెబ్బల శిక్ష విధించాడు. అతన్ని కాశీ సెంట్రల్ జైలుకు పంపించారు.

శేఖర్ మాంటర్ దెబ్బలకు ఎంత నిబ్బరంతో భరించాడో చూసి కాశీ జైలు అధికారి ఆశ్చర్యపోయాడు. కేసులం 14 సంవత్సరాల ప్రాయంలోనున్న చంద్రశేఖర్ శరీరము ఆ దెబ్బలకు చీలివయ్యులయింది. అతడు 'హూ' అని 'గాని' అబ్బి అని గాని అనలేదు. 'వందే మాతరమ్' అంటూ చివరకు స్పృహ లేకుండా పడిపోయాడు.

అసలతని పేరు చంద్రశేఖర్ తివారీ! అతడు పేద కుటుంబంలో జన్మించాడు. కాశీలో చదువుకొనే రోజుల్లో ఒక సత్రంలో ఒక పూట భోజనం మాత్రమే చేసి విద్యార్థిదశ గడిపాడు. ఇతడు 'అజాద్'గా పేరు పొందిన పిదప ఇతనికి సహాయ పడాలనే కోరికతో శ్రీ శివరామ ప్రసాద్ గుప్త అను కాంగ్రెస్ వాది ఇతని విద్యభ్యాసానికి సహాయం చేయడానికి ముందుకు వచ్చాడు. కాని ఆత్మాభిమానంగల చంద్రశేఖర్ అందుకే వ్యతిరేకం.

1923 నుండి 1930 వరకు భారతయువకులు విప్లవ కార్యకలాపాలవైపు ఆకర్షించబడ్డారు. గెరిల్లా పద్ధతిలో తిరుగుబాటు లేవదానికై "హిందుస్థాన్ సోషలిష్టు రిపబ్లికన్ ఆసోసియేషన్" ప్రారంభించారు. ఈరహస్య కార్యకలాపాలలో

పోలీసులను మూడు చెరువుల నీళ్ళు త్రాగించి వారికి చిక్క
కుండా తిరిగిన ఖ్యాతి ఒక్క అజాద్ కే దక్కింది.

1928 అక్టోబరు 20వ తేదీన సైకిల్ డిమాండ్
లాహోరు వచ్చినపుడు ఆసమ్మతి తెలుపుతూ పంజాబ్ కేసరి
లాలా లజపతిరాయ్ నాయకత్వాన బ్రహ్మాండమైన శల్ల
జెండాల ప్రదర్శన జరిగింది. ఆరణ్యంలో పోలీసు సూపరిం
టెండెంటు సాండర్స్ అను అంగ్లేయుడు చేయించిన లాఠీ
చార్జీకి గురియైన లాలాలజపతిరాయ్ ఆదెబ్బతో మర
ణించాడు.

అటువంటి సాండర్స్ ను నెలరోజులు గడవక ముందే
హత్యచేయాలని విప్లవకారులు నిర్ణయించుకున్నారు. ఒకే
ఒక నెలతరువాత లాలాజీ మొదటి మాసిక శ్రాద్ధంనాడు
భగత్ సింగ్, రాజగురు; చంద్రశేఖర్ అజాద్ లు లాహోర్
పోలీసు స్టేషను ముఖద్వారంవద్ద సాండర్స్ ను మోటారు
సైకిలుపై వస్తుండగా కాల్చిచంపారు. ఈ దేశానికి అవమానం
కలిగించేవారికి ఏమవుతుందో ప్రపంచానికి తెలియ
జెప్పారు !

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కళ్ళలో పత్తులు వేసుకొని మూడేం
డ్ల పాటు వెదికింది. కాని అజాద్ చిక్కలేదు. అతని శిరస్సు
తెచ్చి ఇస్తే పదివేలరూపాయల బహుమతి ఇస్తామని ప్రభుత్వం
ప్రకటించింది.

1931 ఫిబ్రవరి 27వ తేదీన చంద్రశేఖర్ అజాద్ అలహాబాద్ లోని ఆల్ ఫ్రెడ్ పార్కులో తన మిత్రునితో సంభాషణ జరుపుచుండగా, ఆతని స్నేహితుడే మరొకడు డబ్బుకాశపడి పోలీసు దళాలకు అజాద్ ఉనికి చెప్పాడు. నాయుధపోలీసులు పార్కులో ప్రవేశించారు.

నాద్ వార్ ఆనే పోలీసు ఆఫీసరు పోరుకు సిద్ధంగాలేని అజాద్ తొడమీద పిస్తోలు పేల్చాడు. వెంటనే అజాద్ పిస్తోలు నుండి గుండు దూసుకు వెళ్ళి ఆ పోలీసు ఆఫీసరు చేతిని ఎగుర గొట్టింది. అప్పుడు అజాద్ ఒక చెట్టుచాటుకు వెళ్ళి రక్షణ పొందాడు.

కాని ఎంతసేపు ఆ చెట్టు అతన్ని రక్షిస్తుంది? గుల్ల దెబ్బలతో అశక్తుడై నేలకొరిగిపోయాడు. ఆసమయంలో విశ్వేశ్వరసింగ్ అనుపోలీసు అజాద్ దగ్గరకు వెళ్లాడు. వెంటనే అజాద్ పిస్తోలునుండి గుండు దూసుకు వెళ్ళి ఆ పోలీసు దశదల్లో గుచ్చుకొని అతని ప్రాణాలను అనంతవాయువుల్లోకి పంపింది.

పోలీసులు అజాద్ దగ్గరకు వెళ్ళుండా అతనిపై గుండ్ర వర్షం కురిపించారు. అజాద్ చనిపోయినా ఆతని దగ్గరకు వెళ్ళడానికి భయపడి ఆతని శవమీదనే వారివద్దనున్న గుండ్లు అయిపోయేదాకా కాల్పులు జరిపారు. ఆఖరుకు

“దైర్యం” చేసి అజాద్ శవాన్ని బంధించారు. అంతేగాని
అతడు బ్రతికుండగా బ్రిటిష్ వారికి చిక్క లేదు!

—శ్రీబొండాడ రామారావు, బి. కాం., బి. ఎల్.
అనకాపల్లి.

చిన్నకథలో పెద్దగుణపాఠం-1
శీలంపోతే అన్నీపోతాయి!

ప్రహ్లాదుడు తానొనర్చిన పుణ్య కర్మల ఫలితంగా ఇంద్రుణ్ణి
వెడలగొట్టి సింహాసన మధిష్ఠించాడు.

ఇంద్రుడు దేవతల గురువైన బృహస్పతిని జేరి,
“స్వామీ! నాయొక్క దయనీయమైనస్థితి మీరు ఎరిగినదే
గదా. నాసింహాసనం మరల పొందడానికి ఏమిచేయవలెనో
సెలవిండు” అని అడిగాడు.

అప్పుడు బృహస్పతి “నీవొక సామాన్య భిక్షకుని వేషం
దాల్చి ప్రహ్లాదుని కొలువుకుపోయి, ఇచ్చాదాన సమ
యంలో (అనగా భిక్షకులు ఏది అడిగిన అది ఇచ్చేసమయాన)
అతని కీలాన్ని దానమడుగు” మని సలహా చెప్పాడు.

ఇందుకు బిచ్చగాని దేహంలో ప్రహ్లాదుని వద్దకు వెళ్ళి అతని శీలాన్ని దానమిగాడు. “కేవలం చాళీలంతోనే నీవెట్లు తృప్తి చెందుతావు?” అని ప్రహ్లాదుడడిగాడు.

“నాకిదిచాలు” అని యాచకుడు బదులు చెప్పాడు. “తీసుకో” అని ప్రహ్లాదు డన్నాడు. అతడు ఆమూల పలికిన వెంటనే ఒక తేజోమూర్తి అతని దేహానుండి వెలుపలికి వచ్చి బిచ్చగాని దేహంలో ప్రవేశిస్తున్నది.

“నీవెవరవు? నాదేహాన్ని విడిచి ఎందుకు వెళుతున్నావు? అని ప్రశ్నించాడు. “నేను నీశీలాన్ని. నీవు నన్నాతనికి దానంచేశావు కనుక నేనిప్పుడాలిని” ప్రవేశించాలి” అని ఆతేజోమూర్తి బదులు చెప్పింది.

మరుక్షణంలో శరీరం తేజోరాశి అతనిదేహానుండి వెలికిబిచ్చింది. మరల ప్రహ్లాదుడు “నీవెవ్వరవు? నాదేహాన్ని ఎందుకు విడిచి వెళుతున్నావు!” అని ప్రశ్నించాడు. “నేను నీశౌర్యమును. నేను శీలము యొక్క సేనకుట్టి మాత్రమే. నీలో శీలమున్నంత శాలము నేనుగూడ నిన్ను సేవించాను. ఇప్పుడు శీలము వెళ్ళిపోయింది కనుక నేనుగూడ శీలాన్ననుసరించి పోతున్నాను” అని పలుకుతూ ఆ తేజోరాశిగూడ బిచ్చ గ నిలో ప్రవేశించింది.

చివరకు దేదీప్యమానమైన స్త్రీ అప్పటి గల ఒక తేజోమూర్తి అతని దేహానుండి వెలికి విచ్చింది. ఆమె “నేను

నీయొక్క కాజ్ఞలక్ష్మిని. శేకునూరీ శీలముయొక్క- సేవకురాలనే నీవు శీలాన్ని చావమిచ్చావు గనుక నేను గూడ పోతున్నాను" అన్నది. చానిఫలితంగా ప్రహ్లాదుడు తన సంపూర్ణ అధికారాన్ని వైభవాన్ని కోల్పోయాడు.

సహా శీలం ఉంటేనే దేనినైనా పండించగలం. శీలం నష్టపోతే ప్రతిదాన్నీ కోల్పోతాం!

— సహా భారతము నుండి.

పనిలోని మాధుర్యం-2

ఇష్టాయిష్టాలు

పని ఒకవిధమైన ఆనందాన్ని ఇస్తుంది. పనిపిల్లలకు పనిచెప్పితే ఉల్లాసపడుతారు. 'నాకు పనిచెప్పు, పనిచెప్పు' అని వెంట పడుతారు. ఎందుకల్ల? తనవల్ల ఒక పని జరిగితే తానొక ప్రయోజనదాతనే సంతోషం కలుగుతుంది. శరీరం పనికోసం వర్పడింది. అందుకే పనివల్ల శరీరానికి రాణింపుకలుగుతుంది.

కొన్నిపనులు ఇష్టమైనవి, మరికొన్ని ఇష్టంకానివి వుంటాయి. పూలదండలుకట్టడం ఇష్టమైనవి, సైదుకాలువ బాగు చేయడం ఇష్టంలేనివి. కొందరికి తెలుగుసాతం చదవడం ఇష్టం;

ఇంగ్లీషుపాఠం అయిష్టం. నురికొండకి ఆజ్ఞాపించడం ఇష్టం;
ఆజ్ఞాను అనుసరించడం అయిష్టం.

ఇష్టంకానిపనులను ఇష్టమైనవిగా చేసుకోవడం వివేక
వంతుని లక్షణం. ఇష్టం కానంతకూత్రాన సైదుకాలువ బాస
చేసుకోకుండావుండం; అన్నంతిన్న విస్తరి ఎత్తుకోకుండావుండం.
ఎండల్లో పొలందున్నుకోక తప్పదు; రోజూ మైశ్యకొద్దీ నడవక
తప్పదు.

అందుకే ఒక ఆంగ్ల రచయిత “నీవు ప్రేమించే
పని నీకు లభ్యం కాకపోయినట్లయితే, నీకు లభ్యమైన పనిని
ప్రేమించు” (If you can not get the work you love,
love the work you get) అని చెప్పాడు.

ఈ మాటలో ఎంతో సత్యంవున్నది. చేసేపనిని ప్రేమిం
చడమే విజయానికి మార్గం. ఇష్టంకాని పని చేయ వలసినపుడు
దానిమీద ఇష్టంకలిగించుకొవడంలోనే మనిషియొక్క
గొప్పతనం వుంటుంది. లభ్యమైన పనిని ప్రేమించడమనేది
విజయానికి సూటి మార్గం.

ఇలాంటి భావం గల ఒక ఆంగ్లపద్యం వున్నది.

God grant me the serenity
To accept the things I cannot change,
The courage to change the things I can,
And the wisdom to know the difference.

—Dr. Reinhold Niebuhr

హే భగవాన్! నేను మార్చలేని విషయాలను భరించుటకు కావలసిన నిబ్బరాన్ని ప్రసాదించు; నేను మార్చగలిగిన వాటిని మార్పుటకు వలయు సాహసాన్ని సమకూర్చు; ఈ రెండింటి సమన్వయ వ్యత్యాసాన్ని గ్రహించగల వివేకాన్ని కలిగించు" అన్నాడుకవి. ఇందలి భావం చాలవిశిష్టమైనది.

ఒకప్పుడు వసుధున్నాడు. అతడు పుట్టుగ్రుడ్డి. తల్లిగర్భం నుండి భూమిమీద పడినపుడే గ్రుడ్డితనం వచ్చింది. తల్లి దండ్రులకు వేరే సంతానంలేదు. అతడొక్కడే కలిగాడు.

ఎందరు డాక్టర్లకు చూపినా నయంకాదన్నారు. ఆయనకుడు నిరుత్సాహపడలేదు. గ్రుడ్డి వారికొరకు ఏర్పరచబడిన విద్యాలయంలో చేరి ఎంతో శ్రమజేసి చదివాడు. మెట్రిక్యులేషన్ ప్యాసెనాడు. పిదప కాలేజీలో చేరాడు. రోజూ మరియొకరి సహాయంతో కాలేజీకి వచ్చేవాడు. పి.యు.సి. ప్యాసెనాడు; బి. ఏ. ప్యాసెనాడు; ఇప్పుడు ఎం. ఏ. చదువుతున్నాడు. సంగీతం నేర్చుకోవాలని ఉత్సాహపడుతున్నాడు. తాను మార్చలేనిదాన్ని సహించగల నిబ్బరమంటే యిది.

వందసంవత్సరాల క్రిందట హిందూ సమాజంలో కొన్ని వర్గాలలో భర్త మరణిస్తే భార్య మరొకరిని వివాహమాడే అవకాశంలేదు. ఎంతోమంది బాలవితంతువులు విషాదంతో కుమిలి కృశించేవారు. ఈ దురాచారాన్ని నిర్మూలించి

చడం కొరకు శ్రీ కండుకూరి వీరేశలింగంగారు నిర్విరామ కృషిసల్పారు. ఎన్నో దూషణలను ఎదుర్కొన్నారు. సంఘం నుండి బహిష్కరించినా లెక్కచేయలేదు. మార్చవలసిన దానిని మార్చడంకొరకు కావలసిన సాహసం ఆయన అలవ రచుకున్నారు; విజయం సాధించారు. దురాచారం కొంత వరకు అరికట్టబడింది.

అయితే దేన్ని మార్చాలి, దేన్ని సహించాలి అనే వివేకం కావాలి. దాన్ని సమకూర్చమని కవి దేవుని కోరు కున్నాడు పైపద్యంలో.

— శ్రీ ఎం. వి. వెంకటరెడ్డి, ఎం. ఏ., ఎం. ఇడి.,
విద్యాకాళి దేవ్యుటీ డైరెక్టర్, హైదరాబాద్

గతం నాస్తికాదు నేస్తం
అది అనుభవాల ఆస్తి
గతాన్ని స్వగతం చేసుక
భావికి స్వాగతం పలకాలి

— తే నరసింహరెడ్డి.

స్వరాజ్యం గురించిన అవగాహన-2

స్వరాజ్య సఫలతకు ఉత్పత్తి దృష్టి అవశ్యకత

లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలక్ ను ఒకప్రశ్న అడిగారు, “మనకు స్వరాజ్యం ఎందుకు? బ్రిటిష్ పరిపాలన బాగానే వున్నదిగదా?” అని.

అందుకువారు రెండు మౌలికమైన సంగతులు చెప్పారు. “ఎంతమంచిదైనా పరాయి పరిపాలన స్వపరిపాలనతో సాటి రాదు. నీటిలోపుట్టిన చేప నేచ్ఛగా నీటిలో సంచరిస్తున్నది. పక్షి గాలిలో స్వేచ్ఛగా ఎగురుతున్నది. భూమిమీద పుట్టిన మానవుడు స్వేచ్ఛగా జీవించ నవసరంలేదా? మరొకదేశానికి బానిసగావుంటాడా? తనదేశంలో తాను స్వేచ్ఛగామిలగ నవసరంలేదా? జలచరాలకు పక్షులకు గల స్వేచ్ఛ మనకు అవసరం లేదా? మానవునిలోని వ్యక్తిత్వం వికసించడానికి స్వేచ్ఛకావాలి. అదిస్వరాజ్యంలోనే లభ్యమవుతుంది.”

అంతేగాక మరొక ముఖ్య విషయం గూడ చెప్పారు. “స్వరాజ్యం కోరడంలో ఉద్దేశ్యం తెల్లదొరల స్థానంలో భారతీయులు రావడ మొక్కలేకాదు. ఫిల్లీలో ఆంగ్లపతాక స్థానంలో జాతీయ పతాకం ఎగరడంమాత్రమే కాదు. ఇంత కంటే బలవత్తరమైన అవశ్యకత మరొకటి వున్నది.

మనరోజూ వినియోగించే ఫౌంటెన్ పెన్నులు, గడియారాలు, సైకిళ్ళు, వస్త్రములు, మందులు లాంటివన్నీ ఇంగ్లండులో తగూర్చే వస్తున్నాయి. పదిరూపాయలు పెట్టి బజారులో ధోవతికొంటే అందులో అర్థరూపాయి మనకమ్మ తున్న చిల్లర వర్తకుడికి పోతుంది. మరొక అర్థరూపాయి పట్నంలోని టోకు వర్తకుడికి పోతుంది. మరెయ్యక రూపాయి ఇంగ్లండునుండి బొంబాయికి వస్త్రాలు దిగుమతి చేసే పెద్ద వ్యాపారికి చేరుతుంది. మిగిలిన ఎనిమిది రూపాయలు ఇంగ్లండులో వస్త్రాలు ఉత్పత్తి చేసే పారిశ్రామిక వేత్తకు చేరుతున్నది. అది అచటి పెట్టుబడిదారునికి లాభంరూపంలోను, ఉద్యోగులకు, కార్మికులకు వేతనం రూపంలోను చెల్లించబడుతున్నది.

ఆ ఎనిమిది రూపాయలు మన దేశంలోనే ఉండిపోయే మార్గం ఏమిటి? ఆ వస్తువులను ఇచటనే ఉత్పత్తి చేయాలి. అప్పుడా డబ్బుతో ఈ దేశంలోని కార్మికులు ఉద్యోగులు జీవించగలుగారు. మనం స్వరాజ్య మొదలుకు కోరుతున్నామంటే, మనకు అనుదినమూ జీవితంలో అవసరమైన ప్రతివస్తువునూ మనమే ఉత్పత్తి చేసుకోవడానికి; వినియోగదారుడు చెల్లించే డబ్బు ఈ దేశంలోనే వుండిపోవడానికి అని వారు చెప్పారు.

స్వరాజ్యం వచ్చినప్పటికీ వారు చెప్పిన ఆశయానికి ఇంకా దూరంగానే వున్నాం. గత 28 సంవత్సరాలుగా దేశంలో అనేక పరిశ్రమలు స్థాపించుకున్నాం. గుడ్డలు, కాగితం, విమా

నాలుగు రైలు ఇంజనులు, ఉక్కు, సిమెంటు మొదలైనవి ఉత్పత్తి చేసుకుంటున్నాం. ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి గూడ 57 మిలియన్ టన్నుల నుండి 104 మిలియన్ టన్నులకు పెరిగింది.

అయితే మన అవసరాలకు సరిపడే ఉత్పత్తి ఇంకా చేసుకోవలేకపోతున్నాం. ప్రతిసంవత్సరం కోట్లకోట్ల రూపాయల ఆహారధాన్యాలను, యంత్రసామగ్రి, కాగితం, పెట్రోలు, ఎరువులు, ట్రాక్టర్లు, కార్లు దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం. విదేశీ వస్తువులపై వ్యామోహం మనలను ఆవరించివున్నది. అందు చేత వాటి తాలూకు డబ్బు విదేశాలకు అత్యధికంగా చెల్లిస్తున్నాం. విదేశాలకు మన ఎగుమతులకంటే దిగుమతులే ప్రతియేటా అధికంగావున్నాయి. ఫలితంగా ఈనాడు మనం 9000 కోట్ల రూపాయలు విదేశాలకు ఋణపడ్డాము. మన తరువాత రాజ్యం స్థాపించుకున్న చైనాకు విదేశాలలో ఋణమే లేదని తెలుస్తున్నది.

ఈ పరిస్థితి నుండి బయటపడాలంటే ప్రజలలో స్వదేశీ భావన జాగృతంకావాలి. మనం వినియోగించే ప్రతివస్తువు భారత దేశంలో తయారైనదే అయివుండాలి. స్వదేశీ భావన స్వాతంత్ర్యకాంక్ష - ఈరెండూ మిళితమై వుంటాయి. అవి విడదీయరానివి!

— శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డి,
అధ్యక్షుడు, యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ.

సాహసమే జాతికి వెన్నెముక

ఇది 1700 సంవత్సరం నాటి సంగతి. రాజపుత్రస్థానంలోని జోధపూర్ రాజ్యంలో ఒకరైతున్నాడు. అతనిపొలంలో పైర్లు పచ్చపచ్చగా పెరిగి పైకివచ్చాయి. కోతల సమయం వచ్చింది. తన కొడుకగు దుర్గాదాస్‌ను పొలంకాపలాకు నియోగించి తాను కూలివాళ్లను పిలుచుకు రావడానికి వెళ్లాడు.

రాజగారి ఒంటెలు దోవనపోతూ పొలంలో జొరబడ్డాయి. 15 సంవత్సరాల వయస్కుడైన దుర్గాదాసు రాజభటులతో “ఏమయ్యా! ఒంటెలను పక్కకు తోలండి. మా పంటను అవి ధ్వంసంచేస్తున్నాయి” అని హెచ్చరించాడు.

రాజభటులు తలబిరుసుగా అన్నారు: “అబ్బాయ్! ఇవి రాజగారి ఒంటెలు. ఎక్కడైనా ఇవి తిరగొచ్చు. బయటకు తోలడానికి నీవెవరు?”

దుర్గాదాసు మండిపోయాడు. “ఏమయ్యా! మాపైర్లు నాశనం చేసేస్తేచ్చి వీటికెవరిచ్చారు? రాజగారి ఒంటెలైతే ఎవరికెక్కువ? నేను వీటి అంతా తేలుస్తాను” అంటూ చేతనున్న ఖడ్గంతో ఒక ఒంటె తల నరికాడు. చివ్వున రక్తం

చిమ్మింది. తల పోయి దూరంగా పడింది. మిగతా ఒంటెలు దూరంగా పోయాయి.

రాజభటులు పడుతూ వడుతూ ప్రభువు వద్దకుపోయి జరిగిన సంగతి నివేదించారు.

మరునాడు రైతుకు వర్తమానం వచ్చింది ఆస్థానానికి రమ్మని. రైతు భయంతో వణికి పోతున్నాడు. కుమారుడు తండ్రికి ధైర్యం చెప్పి “నాన్నా! వన్ను గూడ దర్బారుకు తీసుకుపో. రాజు గారికి నేను జవాబు చెపుతాను” అన్నాడు.

జోధపూర్ రాజు జస్వంతసింహుడు కొలువు తీర్చి వున్నాడు. తండ్రికొడుకులు ఎదురుగా వచ్చి నిలబడ్డారు.

రాజు రైతును ప్రశ్నించాడు. “ఏమయ్యా! నీకుమారు డేవిధంగా మా ఒంటెను నరికాడు? అతనికంత దుడుకు తనమా?”

దుర్గాదాసు చివాలున ముందుకు వచ్చి “మహారాజా! ఏవిధంగా నరికానో చూపమంటారా?” అంటూ అక్కడే వున్న మరొక ఒంటె తలను క్షణంలో నరికి వేశాడు!

రైతుకు భయం మిక్కుటమయింది. కొడుకు రెండు నేరాలు చేశాడు. రాజుగారు ఏమిశిక్షవిధి స్తారోనని తల్లడిల్లి పోతున్నాడు.

జస్వంతసింహుడు సింహాసనం నుండి నవ్వుతూ దిగి

వచ్చాడు. దుర్గాదాసు భుజమీద చెయ్యి వేసి, రైతుతో “భలేనాడయ్యా నీగొడుగు! అతిన్ని ఈనాటిదండి నావద్దనే వుంచివెళ్ళు. అతను నావద్ద పెరుగుతాడు” అన్నాడు.

ఆ వీరుడే దుర్గాదాస్ రాథోడ్. ఔరంగజేబు దుశ్చర్యల నుండి జోధపుర రాజ్యాన్ని కాపాడి శత్రువులకు సింహస్వప్నమైన మహాసేనాని.

అత్యాచారాలకు అవమానాలకు తలవంచక వాటి నెదుర్కొనే సాహసమే జాతికి వుండవలసిన సుగుణం. అదే జాతికి వెన్నెముక.

“The Soul of the People” (జాతి యొక్క ఆత్మ) అనే గ్రంథంలో D. G. E. Hall అను చరిత్రకారుడు ఇలా వ్రాశాడు.

“ఒక జాతియొక్క విజయము ఏ యితర సుగుణముకంటె మిన్నగా సాహసముమీదనే ఆధారపడి వుంటుందనే సంగతి నిర్వివాదము. ధైర్యాన్ని అలవరచుకోకుండా ఏజాతీ ఉన్నత స్థానాన్ని ఆక్రమింపజాలదు; కనీసం తన స్వతంత్రమునై నా నిలబెట్టుకోజాలదు. సాహసం లేకుండా ఏ జీవనపథంలోగూడ ముందుకు పోజాలదు. పిరికితనంగల జాతులు పతనంకాక తప్పదు”.

(It is evident that there is no quality upon which the success of a nation so much depends as upon

its courage. No nation can rise to a high place without being brave. It cannot maintain its independence even. It cannot push forward upon any path of life without courage. Nations that are cowards must fall.)

ACC NO. 1248

ఈ హెచ్చరికను విరంతరం మనసునం దుంచుకోవలసిన ఆగత్యం ఎంతైనా వున్నది.

080

— శ్రీ పి. వి. సుబ్బరత్నం,

GIR

కాడిపత్రి, అనంతపురం జిల్లా.

అ - 4 = 00

పనిలోని మాధుర్యం-3

చెయ్యని పనిమీద ఆసక్తి!

చౌలామంది తాము చేసేపని ఎంతప్రధానమైనదైనా దాని మీద అయిష్టంగా, నిర్లక్ష్యంగావుంటారు. తమదికాని పనిమీద కొండంత ఆసక్తిచూపుతారు. ఇదొక చిత్రమైన గుణం.

మున్సిపల్ ఆఫీసులో నూపరింపబడెంటుగా వున్న వ్యక్తి తన పనిమీద లక్ష్యంవుంచడు. నేనేగనుక మున్సిపల్ ఆఫీసు నరై తే వూరు ఇలావుండనిస్తానా అంటాడు.

పదోతరగతి చదివే విద్యార్థి తన తరగతిలో ప్రథమ శ్రేణి మార్కులు తెచ్చుకుందామనుకొడు. ఈ వడు వదో

విధంగా నెట్టేస్తాను. పైతరగతిలో అన్నీ ఫస్టుమార్కులే నని కోతలు కోస్తుంటాడు.

ఎం. వ. ప్రధమ శ్రేణిలో వ్యాసై లెక్చరరుగా పని చేసే స్వీడ్ కి ఉత్తమ అధ్యాపకుడుగా పేరొందాలనుకోడు. తన క్లాసుమేటు ఐ. ఎ. ఎస్. వ్యాసై కలెక్టరైనాడు, తాను కలెక్టరు కాశపోతినే అని చింతిస్తూ వుంటాడు.

చేసే పనిమీద అనాసక్తి, చెయ్యని పనిమీద ఆసక్తి! ఇది జీవితంలో విజయాన్ని చేకూర్చదు. అందరూ అన్నీ పనులూ చేయలేదు, చేయనవసరమూలేదు. ఎంత స్వల్పమైనది అయినా, దాన్ని ఇంకెవరూ చేయలేరని అనిపించేటంత సుందరంగా చేయడంలోనే ఘనత వున్నది.

అమెరికన్ కవి Douglas Malloch దీన్ని దృష్టి యందుంచుకొని చక్కని కవిత వ్రాశాడు. అందలిభావం ఇలా వున్నది :

పర్వతశిఖరం మీద పైపైకి పెరిగే

శ్రేణు వృక్షానిని కాజాలక పోతే

లోయలో పెరుగుచున్న చెట్ల పొద గానై నా వుండు

అయితే, సెలయేటిప్రక్కగా కన్నుల విందుగొలిపే

చెట్లగుబురుగా పెరుగు;

చల్లదనమిచ్చే చెట్టువు కాలేకపోతే

మొక్కగానై నా మొలువు

మొక్కగా ముదము గొప్పతేకపోతే

పచ్చని గడ్డిగా పెరుగు

ఆ పెరగడం గూడ జరులు నడిచేదోవకు

అందం చేకూరుస్తూ పెరుగు;

నీవొక పరిశుభాన్ని వెదజల్లే సంపెంగపూవు కా లేకపోతే

ఒక చిన్న చిట్టి ఎఱ్ఱని పూవుగా జన్మించు

సరోవరంలో వచ్చని ఆకులనడుమ ఎఱ్ఱని వుష్పంగా శోభించు;

ఎందుకంటే :

మనమందరమూ నావనరంగులం కా లేము

మనలో పలువురం నావికులంకావాలి

ఇక్కడ మన అందరికీ ఏదో ఒక పని ఎదురవుతుంది

పెద్దపనులూవున్నాయి చిన్నపనులూవున్నాయి

మనసమీపంలో వున్నపని మనంచేద్దాం;

నీవొక రాజమార్గం కాజాలకపోతే

బండ బాటగానైనా రూపొందు;

నీవు కాంతులు విరజిమ్మే సూర్యుడవు కా లేకపోతే

నక్షత్రమై ప్రకాశించు;

పెద్దా చిన్నా అనే పరిమాణంబట్టి

నీ జయాపజయాలు నిర్ణయంకావు;

నీవు ఏస్థానంలోవున్నా ఉత్తమంగావుండు".

కవి రచించిన ఆఖరు రెండు చరణాలు ఇవి:

It is not by size that you win or you fail

Be the best of whatever you are.

ఎంత అద్భుతమైన భావన అందించాడు కవి!

డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

లిద్దరు బాలురు జబ్బుతో మంచంపట్టిన తమ తండ్రిని చూడడానికి వెళుతున్నారు. రైలుదిగి ఎద్దులబండిమీద ప్రయాణం చేస్తున్నారు. మాటలమధ్య బండివాడికి పిల్లలకులం ఏమిటో తెలిసిపోయింది. అంతే, బండిని ఆపేశాడు. వాళ్ళను ఇవ్వుం వచ్చినట్లు తిడుతూ కట్టిన ఎద్దులను ఊడదీసి బండిక్రిందికి ఒరిగేటట్లు ఎత్తి వేశాడు. ఊహించని ఈ సంఘటనతో పిల్ల లిద్దరు నేలమీదకు దొర్లారు. ఎదురుమాటాడకుండా బాలురిరువురు కాలినడకన బయలుదేరారు.

ఆ ఇద్దరిలో చిన్నవాడిపేరు భీమ్ రావ్ రామ్ జీ అంబేడ్కర్. ఆతడు మహారాష్ట్రలోని రత్నగిరిజిల్లాలో అంబవడేలో 1891 ఏప్రిల్ 14న జన్మించాడు.

మరొకసారి భీమ్ రావ్ కి అంతులేని దాహం వేసింది. సమీపంలోని బావిలో నీళ్ళు తోడుకొని గబగబా తాగేశాడు. 'అమ్మయ్య' అనుకుంటున్నాడో లేదో అతన్ని ఎవరో చూడనే చూశారు. పదిమందీచేరి ఆపసివాణ్ని చితకబాదారు.

అశిడొకసారి పాఠశాలకు వెళుతుంటే దారిలో కుండ పోలగా నర్మం పట్టుకుంది. ఒక ఇంటిపంచలో తలదాచుకుంటు

న్నాడు. ఆ ఇంటావిడ అతనిని చూసి చూడటంతో అమాంతం మెడపట్టుకొని వర్షంలోకి నెట్టింది. ఆ ఊసుకు అతనిచేతిలో పుస్తకాలన్నీ చెల్లాచెదురుగా నీళ్ళలోపడి లడిసిపోయాయి. అతను బురదలో పడ్డాడు.

జట్టు పత్తిరింపించుకుందామని మంగలిగగ్గరకు వెళితే 'నేను నీకు క్షవరం చెయ్యను' అనేవాడు.

'మెహర్' కులంలో పుట్టడమే అతని 'నేరం' అయింది. హిందూసమాజంలో వెలిసిన కులాలలో కొన్నిటిది అగ్రస్థానం; మరి కొన్నిటిది హీనస్థానం. వాటి నడుమ అంటరానితనం. ఒకే మతవిశ్వాసంగల వారిలో ఏడుకోట్లమందికిపైగా అంటరాని వారు అనేపేరుతో ఈసడించబడటం జరిగింది. మహారాష్ట్రలోని మెహర్ కులస్థులుగూడ ఇదే తరగతిలో చేర్చబడ్డారు. ప్రతి ఊరి సమీపంలో మాలపల్లి అనేది విడిగా ఏర్పరచారు.

భీమరావ్ అంటరానితనంలోని అమానుషత్వాన్ని చెడుపు కొనేరోజుల్లోనే అనుభవించాడు. తాను అందరిపిల్లల తోపాటు గ్లాసులో కూర్చునే వీలులేదు. ఎవరైనా నీళ్లు పోస్తే దోసిటితో తాగాలేగాని స్వయంగా గ్లాసుతో తాగ కూడదు. మాట్లాడేటపుడు నోటికి చెయ్యి అడ్డుపెట్టుకోవాలి. ఈ టండ్లు బాలుడైన భీమరావ్ మనస్సులో చెరిగని ముద్రలు వేశాయి.

తనతండ్రి రెండవవివాహం చేసుకున్నప్పుడు, తనకాళ్ళ మీద తాను నిలబడవలసిన ఆవశ్యకత అతనికి కనిపించింది. అందుకై అతడు చక్కగా చదువుకోవాలనుకున్నాడు. ఎన్ని పుస్తకాలు చదివినా అతనికి తనివితీరేదికాదు, కుమారుని జ్ఞాన తృప్తిని గ్రహించిన తండ్రి రామ్ జీ సర్కార్ కొంతడబ్బును గూడ అప్పుచేసి పుస్తకాలు కొనియిచ్చేవాడు.

భీమ్ రావ్ బాంబాయిలోని ఎల్ ఫిన్ స్ట్రన్ హైస్కూలులో మెట్రిక్యులేషన్ పాస్ అయినాడు. అస్పృశ్యుడన్న కారణంగా అతనికి విద్యాలయంలో సంస్కృతం నేర్పకపోయినా ఆతర్వాత అతడు దానిని పట్టుదలగా నేర్చుకున్నాడు. హిందువులుకాని పాశ్చాత్యులు సైతం సంస్కృతం నేర్చుకుని వేదాలను అర్థం చేసుకుంటూవుంటే హిందూమతానికే చెందిన కొన్ని కులాలవారు సంస్కృతం నేర్చుకోకూడదనే ఆంక్షవుండడం భీమ్ రావ్ ను కలతపెట్టింది. 1912లో అతడు బి. ఏ. డిగ్రీ వుచ్చుకున్నాడు.

ఆరోజుల్లో బరోడా సంస్థానాధిపతి శ్రీ శాయాజీ రావ్ గయక్వాడ్ చాల ముందుచూపుగలవాడు, సంఘసంస్కరణాభిలాషి. బ్రిటిష్ ఇండియాలో అక్షరాస్యత 12 శాతంవుండగా, ఆయన పరిపాలనలో బరోడా సంస్థానంలో అక్షరాస్యత 40 శాతంవుండేది. అలాంటి శాయాజీ రావ్ గయక్వాడ్ కు ఒక సభలో మేధావులుండేన భీమ్ రావ్ అంబేద్కర్ పరిచయమై

నాడు. అంబేద్కర్ యొక్క శ్రద్ధాసత్తులను గ్రహించి అతని విదేశవిద్యాభ్యాసానికి మహారాజా సహాయం చేశాడు.

భీమ్రావ్ ఆమెరికావెళ్ళి కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయంలో ఎం. ఏ., పి.హెచ్. డి. డిగ్రీలు పొందాడు. ఉహ తెలిసినప్పటినుండి తాను అనుభవిస్తున్న అంటరానితనం ఆమెరికాలో కానరాలేదు. 1917లో మాతృదేశానికి తిరిగివచ్చి బాంబాయి లాకళాశాల ప్రొఫెసర్ గాను, 1935 నుండి ఆ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ గాను పనిచేశాడు.

అంటరానితనం అతని మనస్సును ముల్లలా గుచ్చుకొని బాధిస్తూవున్నది. ఆయన చూడవలసిన ఫైళ్ళను సహితం బ్రాట్రోతులు చేతికిచ్చేవారుకారు. దూరంనుంచే బల్లమీదికి విసిరేవారు. త్రాగడానికి మంచినీళ్ళు అందించేవారుకారు.

1918లో నిమ్నజాతుల ఫెడరేషన్ అధ్యక్షుడుగా పనిచేసాడాయన. 1920లో “మూకనాయక్” (మూగవాళ్ళకి నాయకుడు) అనే ప్రతీక ప్రారంభిస్తూ అందు మొదటి సంచికలోనే ఇలావ్రాశాడు: “అచేతనమైన రాళ్ళురప్పల్లో గూడ దేవుడున్నాడని హిందూసమాజం నమ్ముతుంది; ఇది తమలోనే కొంతమందిని అంటరాని వాళ్ళుగా పరిగణించి కించపరుస్తుంది. ఎంతటి వక్రబుద్ధి!”

ఉద్యోగం వదిలివేసి 1920 లో ఉన్నత విద్యాభ్యాసానికి లండన్ వెళ్లి అచట లండన్ స్కూల్ ఆఫ్

ఎకనమిక్స్ లో ఎం. ఎస్.సి. డిగ్రీ స్వీకరించాడు. 1923 లో బారిస్టర్ పట్టాపుచ్చుకున్నాడు.

స్వదేశానికి తిరిగివచ్చి నిమ్నజాతుల ఉద్ధరణకై జీవితాన్ని అంకితం చేశాడు. “అంటరానివారికి మరొకరి దయా దాక్షిణ్యాలతో నిమిత్తం లేదు. ఎవరోవచ్చి వారికి మేలు చేస్తారనుకోవడం భ్రమ. వారినివారే ఉద్ధరించుకోవాలి. ఉపన్యాసాలు, వినాదాలు పనిచేయవు. చేతల ద్వారానే పని సాధించాలి. మూఢాచారాలపై తిరగబడాలి” అన్నాడు అంబేద్కర్.

అన్ని పబ్లిక్ ఐదువులూ బావులూ అందరూ వాడు కోవచ్చునని ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీచేసినా, “మహద్” పట్టణంలో ప్రజలు దానికి వ్యతిరేకించాడు. తన ఆశయాలకు రూపకల్పన చేయడానికి అంబేద్కర్ సమంజస్పాడు. 1927 లో ఒకనాడు తన సహచరులతో సహా ఆపట్టణం ప్రవేశించి చెరు వులోనీటిని తానే ముందుగా స్పృశించాడు. తరువాత వెంట వచ్చిన అనుయాయులందరూ అనీటిని త్రాగారు. దైవదత్త మైన నీరు ఈ నేలమీద నడయాడే అందరినీ అని అంబేద్కర్ చేతలద్వారా నిరూపించాడు.

అంబేద్కర్ అనుయాయులు వీరేశ్వరస్వామి దేవాలయంలోగూడ ప్రవేశిస్తారని ఎవరో వదంతిలేవదీశారు. అప్పుడు జరిగిన కొట్లాటలో అంబేద్కర్ గాయపడ్డాడు. “మహద్”

చెరువు తగాదా హైకోర్టు దాకా వెళ్ళింది. చెరువులన్నీ అందరికీ చెందిన ఆస్తులని హైకోర్టు తీర్పు నిచ్చింది.

“ముస్లిములను క్రైస్తవులను స్పృశించడానికి ఆభ్యంతరం లేని హిందువులకు తమవారిలోనే కొందరిని తాళడానికి ఆభ్యంతరం ఎందుకుండాలి? అంతేగాక, తమలో వెనుకబడిన వారియొక్క స్వాతంత్ర్యాన్ని హరించిన హిందువులకు స్వాతంత్ర్యం ప్రజాస్వామ్యం కోరేవాళ్ళు ఎక్కడిది?” అని ప్రశ్నించాడు అంబేద్కర్. తన ఉద్యమాన్ని కొనసాగిస్తూ నాసిక్ లోని కాలారామ్ దేవాలయంలో ప్రవేశం కొరకు మరొక సత్యాగ్రహాన్ని చేశాడు.

1931 లో లండన్ లో జరిగిన రెండవ రాండ్ టుబిల్ సమావేశంలో పాల్గొని హరిజనులకు శాసన సభలలో ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలు కావలెనని ప్రతిపాదించాడు. ఇట్టి ప్రత్యేక నియోజకవర్గాలు హిందువులకు హరిజనులకు నడుమ అఖాతాన్ని పెంచడానికి కారణ మవుతాయని భావించిన మహాత్మా గాంధీ అందుకు వ్యతిరేకంగా ఆచరణ నిరాహార దీక్ష ప్రారంభించారు. తుదకు గాంధీజీకి అంబేద్కర్ కు నడుమ 1932 లో పూనా ఒడంబడిక జరిగింది. దాని ప్రకారం హరిజనులకు శాసన సభలలో నూటికి పదివంతుల స్థానాలు కేటాయించాలని అంగీకారం కుదిరింది.

స్వరాజ్యం వచ్చిన పిదప డాక్టర్ అంబేద్కర్ మొట్ట మొదటి న్యాయశాఖా మంత్రిగా పనిచేశాడు. ఆయన చైర్మన్ గా ఏడుగురు సభ్యులతో రాజ్యాంగ రచనకై కమిటీ ఏర్పడింది. ఆయన సారధ్యంలో భారత రాజ్యాంగం రూపొందించబడింది. అందులోని 17వ సూత్రం ప్రకారం దేశంలో అటరానితనం నిషేధించబడి దానిని ఏరూపంలో పాటించినా శిక్షార్హమని ప్రకటించబడింది. తన జీవితకాలంలో అంబేద్కర్ చిరకాల వాంఛితాన్ని ఈడేర్చుకోగలిగాడు.

1950 లో అంబేద్కర్ సామాజిక న్యాయమే ప్రాతిపదికగా గలిగిన బౌద్ధమతాన్ని స్వీకరించాడు. “ఇప్పుడు నరకం నుండి బయట పడ్డట్లుగా వున్నది” అని నిట్టూర్చాడాయన.

దేశీయులనుద్దేశించి ఆయన చెసిన హెచ్చరిక ఇది : “తన దేశప్రజల నమ్మక ద్రోహంవల్లనే భారతదేశం తన స్వేచ్ఛను కోల్పోయింది. సింధుకు చెందిన రాజాదహీర్ వద్ద గల సైన్యాధికారులు శత్రువులనుండి లంచాలు తీసుకొని పోరాడనందువల్లనే మహమ్మద్ బిన్ కాశిం సింధును జయించగలిగాడు. పృథ్వీరాజుతో తలపడమని మహమ్మద్ ఘోరీని ఆహ్వానించింది రాజా జయచంద్రుడే. హిందువుల స్వేచ్ఛకై శివాజీ పోరాటం సలుపుచున్నపుడు మిగతా మరాఠా నాయకులు, రాజపుత్రులు, మొగలులకే వత్తాసిచ్చారు..... అలాంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకూడదు. భారత

స్వాతంత్ర్యాన్ని నిలబెట్టుకోడానికి ప్రతి ఒక్కరూ కటిబద్ధులై ఆఖరు రక్తపు బొట్టు చిందేవరకు పోరాడాలి."

డాక్టర్ అంబేద్కర్ కు పుస్తకాలంటే అమితప్రేమ. కళ్లకు జబ్బుచేసినపుడు ఇక పుస్తకాలు చదువలేనేమోనని బాధ పడ్డారాయన. న్యూయార్కునుండి 2000 పైగా పుస్తకాలు కొనితెచ్చుకున్నారు. ఆసియా మొత్తం మీద మరెవరికీ లేనంత పెద్ద స్వంతగ్రంథాలయం ఆయనకుండేది.

తన ఆరోగ్యం సరిగాలేకపోయినప్పటికీ, తన తోటమాలి మంచంలో ఉన్నాడని తెలిసి అతని ఇంటికి వెళ్ళి పరామర్శించి ధైర్యంచెప్పివచ్చాడు. ఆమరునాడే 1956 డిసెంబరు 6 వ తేదీన ఆయన దివంగతులయ్యారు.

బెవర్లీ నికోలస్ అను రచయిత అంబేద్కర్ కు భారతి దేశంలోని మొదటి ఆరుగురు మేధావులలో ఒకరుగా అభివర్ణించాడు. అంటరాని తనాన్ని దేశంలో లేకుండా చేయడమే ఆయనకు మనం కృతజ్ఞత చూపే విధానం !

— శ్రీ వంగర సత్యమూ —

అన్య జనుల నెవరి నంటక ముట్టక

తొలగి తొలగి విడిగ మెలగు చుండ

అవల ద్రోసి మిమ్ము లివని ముందుకు పోగు

— శ్రీ శార్దూల కవిత్వరసానుభూతి

స్వరాజ్యం గురించిన అవగాహన- 3

బానిసకు బాధలెక్కువ;
స్వతంత్రుడికి బాధ్యత లెక్కువ !

జైనవరి ఒకటో తేదీన శ్రొత్త శ్యాలండర్ కొనగానే పలువురు చేసేపని ఆగస్టు 15వ తేదీ వారమైనదో చూడడం! ఆనాడు ఆదివారమైతే ఒక సెలవ వృధాఅయిందే అని విచారం. మరొక వారమైతే సెలవుపొందవచ్చునని సంతోషం. అనేకులదృష్టిలో స్వాతంత్ర్యముయొక్క అర్థం - ఆదొక సెలవురోజు.

మరి కొందరిదృష్టిలో స్వాతంత్ర్యం అంటే “స్వేచ్ఛ” అని భావం. ఇష్టంవచ్చినట్లు వ్యవహరించడం, ఎటువంటిరూల్సు అనుసరించకపోవడం, చట్టాలను మీరిపోయి వ్యవహరించడం, తప్పులు, నేరాలు చేయడానికి స్వేచ్ఛ పొందడం స్వాతంత్ర్యం యొక్క ప్రయోజనాలని వారి అభిప్రాయం.

స్వరాజ్యమనేది అనుభవించే భోగపదార్థమని కొందరిలో నాటుకొనిపోయిన దురభిప్రాయం. ఆంగ్లేయులు ఇదివరలో దేశాన్ని కొల్లగొట్టి ధనరాసులు తరలించుకు పోయారని, వారు వెళ్లి పోయారుగనుక దేశంయొక్క సంపదను భుక్తంచేసుకొనే పని తమదై నదని కొందరు స్వార్థపరులు అనుకొనే అర్థం.

స్వరాజ్యమనే మాటకు సరియైన అర్థం గ్రహించక పోవడంవల్ల ఇలాంటి వ్యర్థమైన భావాలు ప్రజలలో నాటుకు పోయాయి. సరియైన అర్థమేమిటి?

ఇంగ్లీషులో మనకు ఇండిపెండెన్స్ వచ్చిందని చెప్పతాము. Independence అంటే ఏమిటి? Depend అంటే ఆధారపడడం; independent అంటే ఒకరిపై ఆధారపడకుండా ఉండడం. A is independent of B అని చెప్పినప్పుడు A అనువాడు B అను వానిపై ఆధారపడడని అర్థం. అలాగే మనకు Independence వచ్చింది అని అనుకున్నప్పుడు మనదేశం ఇతర దేశాలమీద ఆధారపడదనీ, తనకాళ్లమీద తాను నిలబడుతుందనీ అనుకోవాలి.

కాని పరిస్థితి అలా లేదు. గత 27 సంవత్సరాలలో ప్రపంచంలో 26 దేశాలవద్ద మనం అప్పులుచేశాం. విదేశాలలో మన ఋణములు 1951 లో రు. 31 కోట్లు కాగా, 1974 లో 9000 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగాయి. దేశంలో ఏర్పడిన ఆర్థిక క్లిష్టస్థితికి ఒక కారణం స్వశక్తిమీద ఆధారపడక ఋణగ్రస్తమైన విధానం అనుసరించడమే. “అవి ఎంత బలహీనమైన వైనప్పటికీ మన కాళ్లమీదే మనం నిలబడాలి” అనేది స్వరాజ్యంయొక్క ప్రథమ లక్షణం.

స్వతంత్రమంటే స్వేచ్ఛ అనే భావన పలువురిలో వున్నది. ఐతే ఈ Freedom అనే దానికి గూడ సరియైన అర్థం గ్రహించాలి.

ఒక గృహస్థుడు అవుడేపుట్టిన చిలుకను తెచ్చి సుందర మైన పంజరంలో పెట్టి పెంచుతున్నాడు. దానికి కావలసిన కాయలు, పండ్లు, నీరు సమకూరుస్తున్నాడు. రోజూ పంజరాన్ని పరిశుభ్రం చేస్తున్నాడు. చిలుకకు కావలసిన వన్నీ లభిస్తున్నాయి. కాని దూరంగా ఆకాశంలో ఎగిరే పక్షులను చూచి తాను ఎగరక పోతినే అని విచారిస్తున్నది. రెక్కలు వచ్చినాయేగాని ఎగరడం అలవడలేదు; ఏళ్ళు గడుస్తున్నాయి.

ఒకనాడు యజమాని వూరు వదిలి వెళ్ళిపోతూ ఆకస్మికంగా చిలుకను గాలిలోకి వదిలిపెట్టాడు. చిలుకకు స్వేచ్ఛలభించింది. అమృతాన్ని అనుకున్నది. మహాదానందం కలిగింది. కాని నాలుగడుగులు వేయగానే దానిఎదుట నాలుగు సమస్యలువచ్చి మీదపడ్డాయి.

తనకు ఆహారం ఎక్కడ లభిస్తుంది? దాన్ని ఎలా తెచ్చుకోవాలి? అనేది మొదటిసమస్య.

అలవాటు లేనందువల్ల రెక్కలతో ఎగరడం సాధ్యం కావడంలేదు; కుప్పిగంతులు వేస్తున్నది. ఎగరడంఎలా? అనేది రెండవసమస్య.

ఇది అర్థశవు | వాణి, ఎగరడంగూడ చేత కావడంలేదు, దీన్ని పోడిచి బంపు దానిని దేగలు, కుక్కలు, కాతులు తార

సిల్లినాయి. ఎవరీ శత్రువులు? వాటినుండి రక్షించుకోవడం ఎలా? అనేది మూడవసమస్య.

ప్రాద్దుగుంకితే తాను ఎక్కడవుండాలి? చెట్టుమీద కొమ్మనడుమ గూడుశట్టుకోవడంఎలా? అనేది నాలుగవ సమస్య.

ఈ విధంగా స్వేచ్ఛ తెచ్చే ఆనందంతో సమస్యలు బాధ్యతలు అధికంగా వుంటాయి. స్వేచ్ఛ అనేది కొండంత బరువును ఇవ్వపూర్వకంగా మీద వేసుకొనే ప్రక్రియ!

స్వరాజ్యం వచ్చిననాటినుండి ఎంతటి బాధ్యతలు భారతప్రజలమీద పడ్డాయో వారికే తెలియదు. దేశాన్ని శత్రువులనుండి కాపాడుకోవడం, దారిద్ర్యాన్ని నిర్మూలించడం అందరికీ పనికలిగించడం, అంతర్గతంగా దేశం బలిష్ఠమవడం లాంటి ఎన్నో బాధ్యతలు ప్రజలమీద పడ్డాయి.

బానిసకు బాధలెక్కువ; కాని స్వతంత్రుడికి బాధ్యత లెక్కువ !

తల్లిశరీరాన్ని పోషించి పెంచుతుంది; ఉత్తమ గ్రంథం హృదయాన్ని పోషించి పెంచుతుంది.

— శ్రీ రాఘవ సత్యనారాయణ

మహాత్ముడు ఆసనంనుండి లేచినపుడు ఈ త్రరీయం మేకుకు తగిలి చినిగింది. అసలే పాతబద్దఉ త్రరీయం, అందులో చినుగు, ఆ చినుగును కట్టడానికి సూదీదారం తీసుకున్నాడు. సూదిలో దారం దూరుస్తున్నాడు; ఎంతసేపటికీ దూరడంలేదు,

మారు వేషంలోవున్న భోజుడు ఆయనదగ్గరకు పోయాడు. “స్వామీ, చినుగుకుట్టుకోవడ మెందుకు? నావద్ద శ్రోత్రశాలువ ఉన్నది. దీనిని స్వీకరించండి” అని తన వంటిమీది శాలువ ఆయనకివ్వబోయాడు.

మహాత్ముడు తలయెత్తి చూచాడు. “ఎవరు నాయనా నీవు? నాకు సహాయపడదలచావా?”

“అవునుస్వామీ, ఈ శ్రోత్రశాలువా మీరు పరిగ్రహించండి” అన్నాడు.

“నాయనా, నాకు మేలుచేయదలిస్తే ముందు నీశాలువ నీవుతీసుకో, చేతనైతే ఈ సూదిలో దారం గుచ్చితివ్వు” అన్నాడు మహాత్ముడు.

భోజుడు విస్మయం చెందాడు. శాలువా తిరిగి తీసుకున్నాడు. ఆ మహాత్ముడు ఇలా అన్నాడు :

“మిత్రమా, నీ శాలువా స్వీకరించనందుకు నన్నపార్థం చేసుకోవద్దు. ఎన్నడూ వ్యక్తి పరుల దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడకూడదు. తాను చేసుకొనగలపనికై పరులను ఆశ్ర

యించకూడదు. స్వశక్తిమీద ఆధారపడటం అనేది రాజు మొదలు సామాన్యునివరకు ఎల్లరు అనుసరించవలసిన మూల సూత్రం.”

భోజుడు ఆనందంతో మహాత్మునికి వందనంచేసి నవ్వుతూ సూదిలోచారం గ్రుచ్చి ఇచ్చాడు. పిదప గృహాభిముఖుడై వెళ్ళిపోయాడు.

“స్వశక్తి.... స్వావలంబన.... మహర్షి నాకిచ్చిన మంత్రమిది” అనుకున్నాడు.

మరునాటినుండి ఆస్థానంలో ఉన్నతోద్యోగులందరికి ఆశ్చర్యం కలిపేరీతితో భోజుడు నిర్ణయాలుచేస్తున్నాడు. ఆజ్ఞలు జారీచేస్తున్నాడు. ఏమిటి హాస్యం? అధికారుల సలహాలను కళ్ళుమూసుకొని పాటించడం మానివేశాడు. ప్రతి విషయాన్ని తానే శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తాడు; మంచి చెడ్డలు గ్రహిస్తాడు. ఆ పిదప నిర్ణయాలు చేస్తాడు. శత్రువులెవరో మిత్రులెవరో అర్థంచేసుకుంటున్నాడు. సమర్థవంతమైన పరిపాలన ప్రవేశపెట్టాడు.

నీమీద నీవు ఆధారపడు, అప్పుడు నీకు అపజయం ఉండదు.

— శ్రీ యస్. ఆర్. కోటేశ్వరశర్మ, హైదరాబాదు

ఒకపనిలో విఫలం కావడం నేరంకాదు, చిన్న ఆశయం పెట్టుకొనడం నేరం.

— గార్లయిర్

డాక్టర్ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య

కొన్ని సంస్కరాలక్రిందట కొందరు భారతీయులు ఆమెరికాలో ఒకఉక్కు కర్మాగారం దర్శించడానికి వెళ్ళారు. ఆక్కడవున్న అధికారి కర్మాగారంలో ఒకయంత్రాన్ని గురించి చెప్పతూ “ఈ యంత్రం ఎలా పనిచేస్తుందో తెలుసుకోవలెనంటే 75 అడుగుల ఎత్తుగల అనిచ్చిన ఎక్కి చూడాలి” అన్నాడు.

అచటకువచ్చిన భారతీయులలో 85 సంవత్సరాల వృద్ధు లొకరున్నారు. ఆయన మాత్రం 4 అంతస్తుల భవనాన్ని దాటిన నిచ్చినను గబగబా ఎక్కి యంత్రం పనిచేసే తీరు తెన్నులు పరిశీలిస్తున్నాడు. మిగతావారు ఆయనలోని చలాకీ తనాన్ని, ఆయనకుగల విజ్ఞాన తృప్తిను గాంచి అచ్చెరువందాడు.

ఆయనయే మైనూరు కాప్ట్రీ సర్వతోముఖాభివృద్ధి కారణభూతుడైన శ్రీ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య. 1861 సెప్టెంబరు 15 న కోలూరు జిల్లాలోని చిక్కబల్లా పూర్ తాలూకా ముద్దెనహల్లి గ్రామంలో జన్మించాడు. తండ్రి శ్రీనివాస శాస్త్రి. తల్లి వెంకచ్చమ్మ. దారిద్ర్యంలో జీవించిన కుటుంబం వారిది.

విశ్వేశ్వరయ్య కళాశాల చదువుకోసం బెంగళూరు

వెళ్ళినపుడు చేతిలోపై సాతేడు, చిన్నపిల్లలకు పై వేటుచెట్టి అడబ్బుతో ఉన్నత విద్యాభ్యాసం చేశాడు. 1883 లో ఇంజనీరింగు పట్టభద్రుడై ఎఫ్. సి. ఇ. డిగ్రీపొందాడు. యావద్భారతంలోనే గాక ఆనాటి బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలోగూడ భ్యాతి చెందిన యింజనీరాయన.

అరేబియాలో ఏడెన్ నగరానికి మంచిదీటి వసతి లేదు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కోరికపై విశ్వేశ్వరయ్య 60 మైళ్ళ దూరం నుండి వర్షపునీటిని ఏడెన్ కు పంపులద్వారా సరఫరా చేయడానికి వధకం సిద్ధంచేసి అమలు పరచాడు.

హైదరాబాదులో ముస్లీసది 1908 లో వెల్లువలై పొంగి పట్టడాన్ని ముంచెత్తింది. నై జాంనవాబు కోరికపై విశ్వేశ్వరయ్య మూసీనదికి అనకట్ట కట్టించి వరదల ప్రమాదం నివారించాడు. హైదరాబాదులో మూసీనదీతీరంలో ఉద్యాన వనాలు వేయించాడు.

మైసూరు సంస్థానంలో కృష్ణ రాజసాగర్ డామ్ నిర్మాణానికి, భద్రావతి ఉక్కుకర్మాగారానికి కారణభూతుడు శ్రీ విశ్వేశ్వరయ్య.

మనం వాడే మైసూరు శాండల్ సబ్బుల ఉత్పత్తికి మూల పురుషుడు ఆయనే. మైసూరు అడవులలో పరిమళం వెదజల్లే చందన వృక్షాలున్నాయి. అందుచేత మైసూరులో చందన తైలము, చందన సబ్బుల తయారీకి వారు కర్మా

గారాలు స్థాపించారు, అచటి సబ్బులు ప్రపంచంలో చాలా దేశాలకు ఎగుమతి అవుతున్నాయి.

1912లో మైసూరు మహారాజా వీరిని సంస్థానానికి దివానుగా నియమించాడు. వీరికి సహాయంగా ముగ్గురు మంత్రులుండేవారు.

ఈయన దివాన్ కాగానే వీరిబంధువొకడు వచ్చి కలుసు కున్నాడు. అతడు మైసూరు ప్రభుత్వ ఉద్యోగంలో వున్నాడు. తనకు 50 రూపాయలు అదనంగా లభించే పైపుడ్యోగం ఇప్పించమని అడిగాడు. “రూల్స్ కు భిన్నంగా ప్రామాణను ఇవ్వ జాలనని” విష్కర్షగా చెప్పారు విశ్వేశ్వరయ్య. ఏదే ఆ బంధువుకు ఇబ్బందిలో వున్నపుడు తన జేబులోనుండి పైకం పంపే వారాయన.

ఆయన ఆనేకసార్లు జపాను, అమెరికా, స్వీడన్, ఇటలీ, జర్మనీ, ఫ్రాన్సులు సందర్శించారు. చూచిన వాటిలో శ్రోత విషయాలుంటే వెంటనే పుస్తకంలో వ్రాసుకొని “ఈనూతన విజ్ఞానం ఇండియాకు ఎలా వినియోగిస్తుంది?” అని ఆలోచించేవారు.

అకాలంలో మైసూరు మహారాజా దగ్బారు చేసినపుడు బ్రిటిష్ ఉన్నతాధికారులు ప్రత్యేకాహ్వానంపై వచ్చేవారు. వారు చాల గర్వంతో నమ్రోహరించేవారు. ఒక బ్రిటిష్ అధీనరు

మైసూరు దివానగు విశ్వేశ్వరయ్యకు లేఖ వ్రాస్తూ “దర్బారు లో నాకు ఏర్పరచిన కుర్చీ మరీ ఎత్తుగా వున్నది. కాళ్ళు నేలకు ఆసడంలేదు. కాళ్ళక్రింద మెత్తని ఎత్తయిన దిండ్లు అమర్చండి” అని కోరాడు. మరునాడు విశ్వేశ్వరయ్య కుర్చీ కాళ్ళుకోయించి “మీ ఆసనము యొక్క కాళ్ళు తగ్గింపబడినవి. దిండ్లతో పని లేదు” అని జవాబు వ్రాశాడు!

ఆయన అన్ని పనులూ టైము ప్రకారం చేసేవాడు. దుస్తులు సుందరంగా ధరించేవాడు. పని నిర్విరామంగా చేసేవాడు.

“మన దేశంయొక్క చౌర్యాగ్యం సోమరితనం. దూరంగావుండి చూస్తే అందరూ పని చేస్తున్నట్లు కనబడతారు. దగ్గరకు పోయిచూస్తే ఒకడు మాత్రం పనిచేస్తుంటాడు, ఒకడు గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ కూర్చుంటాడు. మరొకడు నడుం వాలస్తాడు. ఇంకొకడు వీళ్ళకు కబుర్లుచెప్తాడు.” అని వారు చాలాబాధపడుతూ అన్నారు. ఇదే మన ముఖ్యమైన లోపం.

ఆదివరలో మైసూరులోని పాఠశాలలు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం క్రింద వుండేవి. శ్రీ విశ్వేశ్వరయ్య బెంగులూరు విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించి, సంస్థానంలోని విద్యాలయా లన్నీ దాని క్రిందకు తెచ్చారు. ఆయన నవీన మైసూరు నిర్మాతగా పేరొందాడు.

ఒకసారి వారిలా సందేశమిచ్చారు “గుర్తుంచుకొనండి.

నీపని కేవలం రైలుక్రాసింగును ఊడ్చడం మాత్రమే కావచ్చు. కాని ప్రపంచంలో మరెవరూ వరైలు క్రాసింగునూ ఉంచలేనంత పరిశుభ్రంగా నీవు దాన్ని ఉంచగలగాలి. అది నీకర్తవ్యం”

“భారత రత్న” బిరుదుతో గౌరవంపొందిన డాక్టర్ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య తన 101 వ యేట దివంగతులైనారు.

— శ్రీ ఎల్. ఎస్. శేషగిరిరావు,
బెంగళూరు.

చిన్నకథలో పెద్దగుణపాఠం-2

సహజ గుణం

ఒక సన్యాసి నదిలో స్నానం చేస్తున్నాడు. తేలొకటి నదిలో కొట్టుకు పోతున్నది. సన్యాసి వానివంక చూచాడు.

వాన్ని రక్షింపదలచి చేతులొకి తీసుకొన్నాడు. వెంటనే అది అతన్ని కుట్టింది. కంగారుతో అతడు దాన్ని నీటిలో వదిలాడు.

అయ్యో చచ్చిపోతున్నదే అనిపించింది. మరల దాన్ని రక్షించాలని బుద్ధిపూట్టింది. చేతిలొకి తీసుకున్నాడు మళ్ళీ అది అతన్ని కుట్టింది. తిరిగి దాన్ని నీటిలో వదిలాడు.

ఎల్లాగై నా దాన్ని రక్షించాలనుకొని మూడవమారు చేతు లోకి తీసుకొని విసిరి గట్టుమీదికి వేశాడు. అది జరజరా నేల మీదికి వెళ్ళిపోయింది.

ఇదంతా చూస్తున్న యువకుడొకడు అడిగాడు సన్యా సిని : “అగ్గూ! అది విషజంతువని తెలుస్తూనేవుండే. అది మిమ్ము రెండుసార్లు కుట్టించాయె. అయినా దాన్ని ఎందుకు రక్షించారు ?”

అందుకు సన్యాసి “ప్రాణాపాయస్థితిలో వున్నప్పటికీ గూడా తేలు తన స్వభావాన్ని వదలకుండా కుడుతున్నదే. అలాంటపుడు సన్యాసి అయిన నేను పరోపకారం చేయడం అనే నాస్వభావాన్ని ఎందుకు వదలకోవాలి?” అని సమా ధానమిచ్చాడు.

పరిస్థితుల ప్రభావంవలన, వత్తిడులవలన, ఇబ్బందులవలన వ్యక్తితన సహజమైన సుగుణాలనుకోల్పోరాదని దీనిని బట్టి తెలుస్తున్నది.

జడప్రాయంగా ఉన్న
అమితజ్ఞానం కన్న
చైతన్య రూపంలో ఉన్న
పరిమిత జ్ఞానం మిన్న

ఫిలిప్ జి. బ్రాన్

ఆధునిక పౌరునికి ఉండదగిన అక్షణాలు

స్ట్రాక్ హోమ్ విశ్వవిద్యాలయంలో అంతర్జాతీయ ఆర్థిక శాస్త్ర విభాగానికి ప్రొఫెసర్ గాను, పిదప - స్వీడిష్ మంత్రీవర్గంలో వాణిజ్య శాఖా మంత్రిగాను. కొంతకాలం విశ్వగాఢ్య సమితి ఐరోపా ఆర్థిక సంఘానికి కార్యదర్శిగాను పనిచేసిన డాక్టర్ గున్నర్ మిర్దాల్ కు 1974 డిసెంబరులో ఆర్థిక శాస్త్రంలో నోబెల్ బహుమతి లభించింది. యావత్ప్రపంచంలో వివిధ దేశాలు ఎదుర్కొంటున్న క్లిష్టమైన ఆర్థిక సమస్యలను గురించి, పేదరికము నిర్మూలనము లాంటి సమస్యలను గురించి డాక్టర్ మిర్దాల్ ఇచ్చిన ఆభిప్రాయాలకు దేశదేశాలలో ప్రాధాన్యం లభించింది.

ఆయన ఆగ్నేయ ఆసియా దేశాలలో దారిద్ర్యం ఎందుకు తిష్ట వేసుకొనివున్నది అనేవిషయం గురించి పరిశోధన చేసి "Asian Drama - An enquiry into poverty of Nations" అను మూడుభాగములగు బృహద్గ్రంథం రచించాడు. అంతేగాక 1969లో వాషింగ్టన్ లో జాన్ హాప్ కిన్స్ విశ్వవిద్యాలయంవారి ఆహ్వానంపై "ప్రపంచానికి పేదరికం ఇస్తున్న సవాలు"ను గురించి కొన్ని విమర్శనాత్మకమైన

ఉపన్యాసాలిచ్చాడు. అ ఉపన్యాసాలు గ్రంథరూపంలో వచ్చాయి.

ఒక దేశంయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధి ఆ దేశంలో ఉన్నటువంటి ఖనిజములు, నదులు అడవులు మొదలైన ప్రకృతి వనరులమీద మాత్రమే ఆధారపడదు. ఆ దేశంలోని ప్రజల మనస్తత్వం మీద, అలవాట్లమీద, అభిరుచులమీద గూడ అధికంగా ఆధారపడి వుంటుందని ఆయన పేర్కొన్నాడు. ఆయన తన పరిశోధనలలో ప్రజల స్వభావానికి మనస్తత్వానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యమిచ్చాడు.

యూరోపియన్లు ఆసియాలో వలస రాజ్యాలను ఆక్రమించి పాలించేటపుడు ఇచటి ప్రజల స్వభావాన్ని గురించి ఇలా వ్యాఖ్యానించారట: “ఇచటి ప్రజలు తొత్తులంతలు తొక్కడానికి బాధ్యత మీద వేసుకోడానికి ధైర్యం చెయ్యరు. నూతన సంస్థ నిర్మాణానికి సాహసించి ముందుకు రారు. కేవలం బ్రతుకు తెగువు మనస్తత్వం కలిగివుంటారు. మూఢ విశ్వాసాలతో, నిర్లక్ష్యంగా సోమరితనంలో కాలంగడుపుతారు.”

(“Europeans in colonial times typically described the “natives” of these countries as superstitious, lazy, careless, unenterprising, and merely survival-minded”— Asian Drama—page 62.)

మనకు కష్టం కలిగించే విమర్శ అయినప్పటికీ ఇందులో కొంత సత్యమున్నది. ఒక సంస్థయొక్క, ఒక పరిశ్రమయొక్క

నిర్వహణ బాధ్యతను మీద వేసుకోవానికి ఇష్టపడం. ఏవిదే శీయుడో వచ్చి నిర్వహిస్తే అతని క్రింద ఉద్యోగం మాత్రమే చేయడానికి సిద్ధమవుతాం.

అలాగే, కేవలం బ్రతికితే చాలుననే మనస్తత్వం శతాబ్దాల తరబడి మన బానిసత్వానికి కారణమైంది. బ్రతుకు తెరువుకోసం విదేశీయుల పక్షం వహించి మనదేశీయులే పనిచేశారు. అలాగాక, ఆత్మగౌరవంతో స్వశక్తితో జీవించాలనే అకాంక్షను మనం పెంపొందించుకోవాలి.

ఇకపోతే, డాక్టర్ మిర్దాల్ తన గ్రంథంలో (పుట 61) ఈనాడు ఆధునిక వ్యక్తికి, ఆధునిక రాజ్యంలో పౌరునికి, నవీన కాలంలో ఎలాంటిగుణాలుండాలి సూచనప్రాయంగా చెప్పారు. ఆయన 13 లక్షణాలు వ్రాశారు. ఇవన్నీ వేటికవి అలవరచుకోవలసినవిగావనీ, ఇవి పరస్పర సంబంధం కలిగినవనీ వ్రాశాడు:

1. పనిచేయడంలో కాశల్యం (Efficiency).
2. అప్పుడప్పుడు ఉత్సాహం తెచ్చుకొని పనిచేయడం గాక ఆగకుండా చేపట్టినపని కొనసాగించడం, (Diligence).
3. క్రమపద్ధతిప్రకారం పనులు చేయడం (orderliness).
4. ఆలశ్యమనేది లేకుండా, సమయాన్ని పాటించడం (Punctuality).
5. ధనవ్యయంలో జాగరూకత వహించడం (Frugality).

6. కచ్చితమైన నిజాయితీతో వ్యవహరించడం. అందు మూలాన భవిష్యత్తులో లాభం కలుగుతుంది. ఆర్థిక సామాజిక సంబంధాలలో కాశల్యం పెంపొందడానికి నిజాయితీ దోహదకారి అవుతుంది. (Scrupulous honesty which pays in the long run and is a condition for raising efficiency in social and economic relations).

7. చేయబోయే కార్యములను గురించి నిర్ణయాలు చేసేముందు కరడుగట్టిన ఆచారాలకు, ముతాప్రయోజనాలకు, పక్షపాతానికి, అంధవిశ్వాసాలకు, వ్యక్తిగత రాగద్వేషాలకు లోనుగాకుండా సహేతుకంగా ఆలోచించడం. తద్వారా పశ్చిమదేశాలలో చెప్పబడే ఆర్థికదృష్టిగల వ్యక్తిగా రూపొందడం.

(Rationality in decisions on action. Liberation from reliance on static customs, from superstitious beliefs and prejudices, approaching the rationally calculating "economic man" of Western liberal ideology).

8. మార్పులకు సంసిద్ధమవడం. అందుకై నూతన మార్గాలలో ప్రయోగాలు చేయడం; అందుకై ఆర్థిక సామాజిక విషయాలలో విస్తృతంగా భావన చేయడం.

(Preparedness for change,—for experimentation along new lines, and for moving around spatially, economically, socially)

9. మాదుతున్న ప్రపంచంలో తలయెత్తే నూతన అవకాశాలను వినియోగించుకోవడంలో మెలకువ, నేర్పు కలిగివుండడం. (alertness to opportunities as they arise in changing world).

10. సాహసముతో బాధ్యతానిర్వహణకు ముందుకు రావడం. (energetic enterprise).

11. చిత్తశుద్ధి మరియు స్వావలంబన (Integrity and self-reliance).

12. అనేక చేతులద్వారా పనిజరపడం, వ్యక్తిగతమైన అహంకారాలను స్వప్రయోజకాలకు పరిమితం చేయక సామూహిక క్షేమంకోరకు వినియోగింప చేయడం; తద్వారా సమష్టి శ్రేయస్సు అనే బాధ్యతను స్వీకరించడం. (Co-operativeness.—not limiting but redirecting egoistic striving in a socially beneficial channel; acceptance of responsibility for the welfare of the community and the nation).

13. సుదూరభవిష్యత్తును దృష్టియందుంచుకొని వ్యవహరించడం. అందుకై తాత్కాలిక ప్రయోజనాన్ని వదులుకోడానికి సిద్ధపడడం; అసగా స్పెక్యులేషన్ లో బదులు పరిశ్రమలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి, వ్యాపారానికి బదులు వస్తూత్పత్తికి, సాధాశ్యమివ్వడం.

(Willingness to take the long view - and to forego short-term profiteering; subordination of speculation

to investment and of commerce and finance to production).

డాక్టర్ మిర్దాల పేర్కొన్న సుగుణాలకు మనం ఎంత వరకు దగ్గరగావున్నాం? విద్యుద్వాహా శిక్షణత్వారా ఎంతవరకు వాటిని అలవరచుకుటున్నాం? అని ఆలోచించుకోవాలి.

స్వరాజ్యం గురించిన అవగాహన-4

చిన్నవాడి చేతుల్లో పెద్దవాడి ఓటమి!

“వెయ్యిమంది ఒకపక్షం; వందమంది వ్యతిరేక పక్షం. రెండు పక్షాల నడుమ యుద్ధం జరిగితే ఎవరు గెలుస్తారు?” ఇళ్ళు మూసుకొని చెప్పవచ్చు వెయ్యిమంది గెలుస్తారని.

కాని భారతదేశ చరిత్రలో ఇండుకు భిన్నంగా జరిగింది. వందమందే వెయ్యిమందిమీద గెలిచారు, ఒకసారిగాదు రెండు సార్లుగాదు, వరుసగా అనేకసార్లు ఇలాజరిగింది.

మొగలాయిలు, ఫ్రెంచివారు, ఆంగ్లేయులు, కొద్ది సైన్యంతో ఇచటికి వచ్చి తమకంటే పదిరెట్లు పెద్దసైన్యం గల స్వదేశ రాజులను నవాబులను చిందర వందర జేసి ఓడించారు. తమ అధిపత్యాన్ని స్థాపించారు. ఇంతటి విచిత్రం ఎలా జరిగింది?

రవి అస్తమించని పామ్రూజ్యాన్ని బ్రిటిష్ వారు ఎలా స్థాపించుకున్నారు?

మొదట భారతదేశాన్ని జయించి ఇచటి ధనంతో, ఇచటి మానవ బలంతో బర్మానులయా మొదలైన మిగతా దేశాలను జయించి పామ్రూజ్యాన్ని విస్తరించు కొన్నారు.

మొదట భారత దేశాన్ని ఎలాజయించగలిగారు?

ప్రవధమంగా బెంగాలును జయించి, ఆరోజుల్లో బెంగాలు చాలధనవంతమైన రాష్ట్రమైనది, బెంగాలులో కొల్లగొట్టిన ధనంతో మిగతా భారత దేశాన్ని పాదాశ్రాంతం చేసుకొన్నారు.

బెంగాలును ఎలాజయించారు ?

బెంగాలును రక్తపుబొట్టు కార్చుకుండా జయించారు! ఎందువల్లనంటే, 1757 లో జరిగిన ప్లాసీ యుద్ధంలో బెంగల్ నవాబుకు సిరాజుద్దౌలా యొక్క స్వంతమేనమామ, సర్వసైన్యాధిపతి యైన మీర్జాఫరు లోపాయికారిగా బ్రిటిష్ వారితో లాలూచి అయినాడు. ఆంగ్లేయులు గెలిస్తే తనను నవాబు చేస్తారనే షరతుమీద శత్రువుల పక్షం తిరిగాడు. కైపు సైన్యం 3,000 మాత్రమే. నవాబు సైన్యం 50,000. ఐనప్పటికీ మీర్జాఫర్ యుద్ధమే చేయకుండా లొంగిపోయినందున కైపు ఫిరంగి పేల్చుకుండా గెలువగలిగాడు.

ఇవే సంఘటనలు పేర్ల మార్పులతో మిగతా రాష్ట్రాలలో

గూడ జరిగాయి. మహారాష్ట్ర కూటమి నాయకుడైన పీష్వా రఘునాథరావే ఆంగ్లేయుల పక్షం తిరిగి తన దేశీయుల మీద యుద్ధంచేయవలసిందిగా బొంబాయిలోని బ్రిటిష్ గవర్నరును ఆహ్వానించాడు. అది మొదటి మహారాష్ట్ర యుద్ధానికి దారితీసింది.

“వెయ్యి మందికీ ఆయుధాలున్నాయి; వందమందికీ ఆయుధాలున్నాయి. ఇరుపక్షాలవారూ బల పరాక్రమాలుగల వారే. వందమందిగల ముఠా ఆయుధ సాగులై ఒకే దిక్కులో అడుగు వేస్తున్నారు. వెయ్యిమందిగలముఠా ఆయుధాలతో పరస్పరం పొడుచుకుంటూ వేర్వేరు దిక్కుల్లో అడుగు వేస్తున్నారు. అప్పుడు గెలుపెవరిది?” సుభువుగా చెప్పవచ్చు వంద మంది జయిస్తారని. భారతదేశంలో జరిగిందిదే!

స్వరాజ్యం వచ్చినప్పటికీ మనస్వభావంలో రావలసిన మార్పురాలేదు. మనశక్తి సామర్థ్యాలు, సిరిసంపదలు, తెలివితేటలు, ఏకోన్ముఖంగా వినియోగం కావడంలేదు. అవి దేశ శ్రేయస్సు అనేది ఒక గమ్యస్థానం కొరకు పనిచేయడంలేదు. పరస్పర వ్యతిరేక మైన రీతిలో పనిచేస్తుంటాయి. ఆందుచేత మన సామర్థ్యాలు ఒకదానినొకటి రద్దు (Nullify) చేసుకుంటున్నాయి.

గమ్యస్థానం, దేశ శ్రేయస్సును గమ్యస్థానం, కోటానుకోట్ల భారతి ప్రజల మనస్సులలో ప్రవేశ పెట్టవలసిన అవసరం అత్యధికంగా వున్నది.

పనిలోని మాధు

చిరునవ్వుతో కార్య;

“ఏడుస్తూ వ్యవసాయం చేస్తే కాడి మోకులూ
తెత్తుకెళ్ళారు” అని ఒకసామెత.

వ్యవసాయంమీద ఇవ్వలేనివాడిని పొలంన
బ్రతకమన్నారు. వాడు అయిష్టంగా విచారంతో
దున్నుతూ వ్యవసాయ మారంభించాడు. మనస్సుల
లేదు కాబట్టి నిర్లక్ష్యంతో ఎక్కడి వస్తువులక్కడ
పోయేవాడు. వీడి ఏమరుపాటుతనం చూచి ఎద్దులన
కాడి, తాళ్ళు దొంగతెత్తుకు పోయారు !

అశ్రద్ధగాచేసే పనులు ఇలాగే విఫలమవుతాయి. ;
సంతోషంతో చేసే పనులు సానకూల మవుతాయి.

కొంతమంది ఎప్పుడూ చిరునవ్వుతో కనిపిస్తార
ఏపని చేసినా అగ్గిపుల్లతుంచినంత తేలికగా జరు
చిరునవ్వుతో విజయం తొంగిచూస్తూవుంటుంది.

“నవ్వు నాలుగంగాల చేటు” అని సామె
త. ఎందరోచూచి నవ్వివపుడు, హేళనగా నవ్వివపు
రగా నవ్వివపుడు వర్తిస్తుంది. చిరునవ్వు విషయం
కాదు, సంతోషాన్ని, ఉల్లాసాన్ని చిరునవ్వు తెలియ

చిరునవ్వుతో శ్రోత్ర వారిని స్వీకరించడం, చిర
పలకరించడం అలవరచు కోవచ్చు. మనస్సులో ఎ
లున్నా దిగమింగి, చేసే ప్రతిపనీ తనకిష్టమైనదిగా
కుటే సంతోషం కలుగుతుంది. సంతోషంవల్ల
తొంగిచూస్తుంది. ఆచిరునవ్వు విజయానికి సోపానవ

నవ్వుతూ పనిచేయగలవాడు గొప్పవాడు;
కష్టాలనదుర్భోగలవాడు మరింత గొప్పవాడు.

“నేనొకప్పుడు దక్షిణ సముద్ర ద్వీపాలలో లె
చిక్కుకున్న నౌకల గురించిన ఒక సంఘటన
చదివాను. ఆనౌకల చిత్రాలను సచిత్ర అండన్ టె
కలో ప్రచురించారు.

ఒక ఆంగ్ల నౌక తప్ప తక్కినవన్నీ శిథిలమై ఇ
ఆబామ్మలో - మునిగిపోతున్న నౌకలలోని వ్యక్తు
నౌకలలోవుండి తుఫానునుండి తప్పించుకొని
వాళ్ళను సాగనంపుతున్నారు!

అటువంటి ధైర్యమూ బౌదాత్యమూ మనం
కోవాలి” అని స్వామి వివేకానంద ఒక చోట వ్రా

మునిగిపోతున్న నౌకలలోవుండి ఇంకా కొద్ది
మరణించ బోతున్నవారు నవ్వుతూ ఇతరులకు
చెపుతున్నారు!

వాళ్ళు నవ్వుతూ చచ్చిపోయారు. అలాంటపుడు మనం అనుదిన జీవితంలో విసుగుపట్టే పనులుగాని, ఎదుర్కొనే ఇబ్బందులుగాని నవ్వుతూ స్వీకరించలేమా? అది కార్య సాధనకు తోడ్పడుతుంది.

మాటా-మంత్రీ-3

దానంచేయడం కంటే పనినేర్పడం మంచిది!

“చిన్ని నాబాజ్జకు శ్రీరామరక్ష” అన్నట్లు తనకడుపు నిండితే చాలుననుకోక, ఇతరుల కడుపు నిండడానికై సహాయ పడమని మనవాళ్ళు చెప్పారు.

మరొకప్రాణి యొక్క దుఃఖాన్ని తొలగించడం ఒక మహత్కార్యంగా పరిగణించమన్నారు. కారుణ్యము సాను భూతి అనేవి లేనివాడు మానవుడుకాడు దానవుడే నన్నారు.

“ఊంగ తనముక్కుతో తనకడుపుమాత్రమే నింపు కొన్నట్లు మనమ్యుడు జీవించరాదు. తనవలన అనేకులు బ్రతుకుచున్న మనిషి జీవనమే జీవనము” అని ఒక కవి వ్రాశాడు.

“కూడ బెట్టుటే స్వభావముగాగల సముద్రుడు అట్టడు

గునే వుంటాడు. దానగుణముగల మేఘుడు ఉన్న తాకాశమున తీవిగా గర్జిస్తూవుంటాడు” అని మరొక కవివాణాడు.

ఇతరుల కష్టాలయెడ సానుభూతి కలిగియుండి ఆకష్టాల నెదుర్కోవడంలో వారికి చేయూత నివ్వడానికై నీకున్న దానిలో కొంత దానం చేయనలసినదిగా బోధించారు. దానం చేసినట్లయితే పుణ్యం కలుగుతుందనీ, జీవితం సఫలమవుతుందనీ చెప్పారు.

ఇవన్నీ శిరసావహించ దగిన నీతులే. మానవుణ్ణి పశువు నుండి దూరంచేసేది సానుభూతి, కారుణ్యములాంటి గుణములు. వాటిని ఆలవరచుకొనేమార్గం దాతృత్వం కలిగి యుండడం.

ఐతే, మరొక విషయంగూడ ఆలోచించాలి. దానం స్వీకరించే యాచకుడు ఎలాతయారవుతాడు? అతడు స్వశక్తితో జీవించక పరులమీద ఆధారపడతూ స్వాభిమానం కోల్పోతాడు.

అతనిలో దైన్యము తాండ విస్తూవుంటుంది. తాను అందరికంటే అల్పుడననే భావన (Inferiority complex) ఏర్పడుతుంది. అతన్ని అందరూ చీదరించుకుంటారు.

“తేలికగల పదార్థములలో గడ్డిపోచ తేలిక, దాని కన్నను దూడి తేలిక, దానికన్నను యాచకుడు తేలిక” అని చాణక్యుడు పేర్కొన్నాడు.

భోజరాజుకు చిక్కుసమస్య

తనపని మరొకరెవరైనా చేసిపెడితే ఎంత బాగుండునా అని పిస్తుంది !

తాను శ్రమపడకూడదు. తనకొరకు మరొకరు శ్రమించి పనిచేసిపెట్టాలి — అని పలుపురి కోరిక,

కొందరు విద్యార్థులు తమ సైన్సురికార్డును మరొకరి చేత్రవాయించుకుంటారు; తమకిచ్చిన ఇంటిపని అన్నయ్యచేతనో అక్కయ్యచేతనో చేయించుకుంటారు. తాము చేయవలసిన లెక్కలు మరొకరిచేత చేయిస్తారు. ఇందువల్ల తమకు లాభం కలిగినట్లు కనిపించినా అది నిజంగా మేలుచేకూర్చదు. ఆ విజ్ఞానం తమకు చెందదు — పనిచేసినవానికి చెందుతుంది.

పరులమీద ఆధారపడి పనులు జరిపించుకోవడంలోని సాధకబాధకాలను తెలిపేగాథ ఒకటున్నది.

అది 1020 వ సంవత్సరం. ధారానగరంలో భోజరాజు అవుడే సింహాసన మధిష్ఠించాడు. ఆనాటినుండి అతనికొక చిక్కుసమస్య ఎదురైంది. సుదీర్ఘమైన ఆలోచనలోపడ్డాడు.

“నాకంటే ముందు రాజ్యంచేసిన మా పెదతండ్రి ఎంతో కీర్తి సంపాదించాడు; సమర్థుడని పేరుపొందాడు. రాజ్యం

సుభిక్షంగానడిచింది. మతి నేనో?.... పనిపాలనానుభవం లేనివాడను.... ఎవరిసలహా తీసుకోవచ్చునో తెలియకుండావున్నది.... నేను ఆధారపడుతున్న వాళ్ళు నమ్మకస్థులూ కాదో.... వారు నాకు మిత్రులూ కాదో.... ప్రజలకు నేను మంచిప్రభుత్వాన్ని ఎలా ఇవ్వగలను? అనుకుంటూ దూరంగావున్న కొండశిఖరం వంక చూస్తున్నాడు. ఎటూ పాలుపోవడంలేదు.

ఇలా అలోచిస్తుంటే రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. ఒకనాడు కిటికీకుండా వెలుపలికిచూచాడు. వీధిలో స్త్రీలు పురుషులు గుంపులు గుంపులుగా నడిచిపోతున్నారు. ఎక్కడికో తెలుసుకోమన్నాడు పరిచారకుణ్ణి.

ఊరివెలుపల ఎవరో మహాత్ముడు వచ్చివున్నాడట. అనేక పుణ్యస్థలాలు దర్శించి వచ్చాడట. ఆయన ప్రసంగం వినడానికి జనం పోతున్నారు.

తన సంబేహంగూడ తీరు స్తాడేమోనని భోజరాజుకు ఆకలిగింది. మారువేషం వేసుకొని ఆ జనంతోబాటు తాను గూడ వెళ్ళాడు. అందరితోబాటు తనుగూడ మహాత్ముని ప్రసంగం విన్నాడు. అఖిరుకు తన సంబేహం తీర్చుకోదలిచాడు.

ప్రజలంతా ఒక్కొక్కరే పెళ్ళిపోయారు. ఇతడుమాత్రం అక్కడే ఆగిపోయాడు. అప్పుడే చీకటిపడుతున్నది. నిదానంగా మహాత్ముణ్ణి సమీపించాడు.

అతని యాచనే అతన్ని అల్పుడిగా చేస్తుంది. ఎందుకంటే, ఇచ్చేవాడిచెయ్యి పైనవుంటుంది; తీసుకొనే వాడిచెయ్యి క్రింద వుంటుంది. బలిచక్రవర్తిని యాచింప బోయినపుడు విష్ణుమూర్తి అంతటివాడు వామనుడు కావలసివచ్చింది!

దేశంలో కొందరు ప్రజలు యాచనను వృత్తిగా స్వీకరించడం దేశానికి అవమానకరం. దానమనే మంచిగుణం దేశంలో దుర్వినియోగమవుతున్నది. దృఢ శరీరులైన లక్షల కొలది స్త్రీ పురుషులు దేశంలో యాచకులుగా తయారవడం జాతికి కళంకంగా వుండిపోతున్నది.

మరి, దానంచేయడం చెడ్డగుణమా? ప్రజలను దానాలు చేయడాన్ని కట్టిపెట్టవలసిందిగా ఆదేశించడమవసరమా? అనే సంశయం కలుగవచ్చు.

నీవు కారుణ్యము సానుభూతి తప్పక అలవరచుకోవాలి. అందులో సందేహంలేదు. వాటిఫలితంగా బలహీనులకు నిరుపేదలకు వారి కాళ్ళమీద వారు నిలబడి జీవించడానికి సహాయం చెయ్యి. అంతేగాని వాళ్ళను పరభాగ్యోపజీవులుగా తయారు చేయకు.

ఇది ఎలా సాధ్యం? దీనికి మార్గమేమిటి? క్రీస్తు పూర్వం 4వ శతాబ్దానికి చెందిన చైనా మేధావి క్వాన్ ఇజా అనునతడు రమణీయమైన రీతిలో ఇలాచెప్పాడు :

“If you give a man a fish,
he will eat once.

If you teach a man to fish,
he will eat for the rest of his life”.

ఒకడికి నీవొక చేపను గనుక యిస్తే, వాడు దాన్ని ఒక్కమారు భుజిస్తాడు. అతడికి నీవు చేపలు పట్టడంగనుక బోధిస్తే, అతడు జీవితాంతము భుజించగలడు - అని అన్నా వాయన.

ఆ చె నాపండితునిమూట ఒక వరాలమూట. దేశంలో ప్రజలకు యాచించడం నేర్పకూడదు; జీనించడం నేర్పాలి. పదులపై ఆధారపడడం నేర్పకూడదు, తమకాళ్ళపై నిల బడడం నేర్పాలి.

చేపను దానంచేయడం వల్ల అతనికి ఒక రోజు కడుపు నింపగలవు; చేపలు పట్టడం నేర్పడంవల్ల అతనికి అన్ని రోజులూ కడుపు నింపగలవు!

వ్యష్టిలోనుండి సమష్టిలోనికి
“స్వం”లో నుండి “సోహం” లోనికి
పరిణమించడం జీవితం
కాక మరేమిటి దీనికర్థం ?

— శ్రీ పురాణఫండ రంగనాథ్

జపాను మహిళ

ఒక పంజాబీ పెద్దమనిషి జపాన్ దేశంలో పర్యటిస్తున్నాడు. ఆయన టోక్యోనగరం నుండి కియోటోనగరానికి రైలులో ప్రయాణిస్తున్నాడు.

ఆయన ఎరిగివున్న జపాన్ మహిళ ఒకరు అదే పెట్టెలో ప్రయాణించేస్తున్నది. ఆమెవద్ద పాతబడి మాసిపోయిన గుడ్డలు కొన్ని ఉన్నాయి. వాటి నామె ఇస్త్రీచేసిన అందమైన సిల్కు తువ్వలులో చుట్టి ముడి వేసింది.

ఆ భారతీయ ప్రముఖుడామెను “క్షమించండి. నాకు తెలియక అడుగుతున్నాను. పనికిరాని గుడ్డలను ఇంత చక్కని తువ్వలులో దాచవలసిన అగత్యమేమిటి? అంత సుందరమైన సిల్కు వస్త్రమును ఇండుకై ఎందుకు వినియోగిస్తున్నారు?” అనిప్రశ్నించాడు.

అందుకామె “అయ్యా! ఇతరుల కంటికి మురికి దృశ్యము చూడనిచ్చే హక్కు నాకేమి వున్నది? మానవ జీవితంలో ఎంతో మురికి, కశ్మలము ఉండనే వున్నది. నేను మరికొంత జోడించుట తగదుకదా!” అని అన్నది.

వాస్తవానికి మన ఎదుట ఎంతో మాలిన్యమున్నది.

మనుష్యులు తిని పారవేసిన తొల్చికలు; ఛత్త చదారములతో వీధులు నిండిపోతున్నాయి.

దీనికి పేదరికం కారణం కాదు. జీవితంమీద నిర్లక్ష్యం, అశ్రద్ధ ఇందుకు హేతువులు. మనదేశానికి వచ్చేది విదేశీ యలకు మన మీద విహ్వభావంకలగడానికి సర్వతా నినిపించే మాలిన్యం కారణమవుతున్నది.

పరిసరాలు అందంగా శుభ్రంగా ఉంచుకొంటే మన స్పృలు ఉల్లాసంగా ఉంటాయి. ఆ జవాను మహిళ చేసినపని మనమొక హెచ్చరికగా స్వీకరించవచ్చు!

స్వరాజ్యం గురించిన అవగాహన-5

దేశంయొక్క అసలు నమస్వ

నూమిడితోట పూతపూసి కాపుకొచ్చినపుడు తోటమాలి ముఖంలో చిరునవ్వు చిందునట్లు, పెరిగి పెద్దవాడైన కుమారునికి ఉద్యోగంవచ్చి పొరుగుూరు పోతుంటే తండ్రిహృదయ మానందంతో ఉప్పొగునట్లు 27 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యం అనుభవించిన పిదప దేశప్రజల్లో ఆత్మవిశ్వాసం తొంగిచూడాలి; సంతోషం వెల్లివిరిగాలి. కాని పరిస్థితి అలాలేదు.

మనలను మనమే ద్వేషించుకుంటున్నాం. మనకు మనమే అపకారం చేసుకుంటున్నాం. దేశంలో అలజడులు అలవాటైపోయాయి. సమ్మెలు సాధారణమైనాయి. డబ్బుపెట్టి దేనినైనా పొందవచ్చుననే స్థితి వర్పడుతున్నది.

ఆమధ్య కలకత్తా వద్దగల బెడియాపాకా అనే గ్రామంలో దాదాపు అందరికీ పక్షవాతం వచ్చి మంచాన పడ్డారు. అందుకు కారణం పరిశీలించగా, ఆవూరి జనులు తినిన అహార పదార్థాలలో ఉపయోగించబడిన ఆవనూనెలో కల్తీ కలిసిందట. కలకత్తాలోని ఒకప్లాస్టిక్ కర్మాగారం నుండి వెలువడిన పనికిరాని మలిన ద్రవాన్ని ఆవనూనెలో కల్తీకలిపారట! కొలదిమందియొక్క అక్రమ ధనార్జన కొరకు వూరిలోని వారంతా పక్షవాతానికి గురియైనారని 1978 జనవరి 28 తేదీ “ఇలస్ట్రేటెడ్ వీక్లీ” పేర్కొన్నది.

అలాగే, రాజస్థాన్ లో కిలోమీటరు రోడ్డు వేయడానికి 13,000 రూపాయలు సాధారణంగా ఖర్చుకావలసి యుండగా, సగటున 59,000 రూపాయలతో కిలోమీటరు రోడ్డు వేస్తున్నారని ఆరావ్రింయొక్క పబ్లిక్ అక్కౌంట్స్ కమిటీ 11వ నివేదికలో పేర్కొన బడిందని 1971 జులై నెల “మదర్ ఇండియా” వ్రాసింది. కావలసిన దాని కంటే 4½ రెట్లు ఎక్కువ వ్యయం! ఇందుకు కారణం లేనిమనుష్యుల పేర్లతో డబ్బుఖర్చయినట్లు చూపడమేనని కమిటీ అభిప్రాయ పడింది.

దేశంలో సగటు వ్యక్తియొక్క నైతికస్థాయి ఇలా దిగజారిపోతే దేశభవిష్యత్తు ఆందోళన కలిగిస్తుంది. జాతియొక్క రక్తంలోనే ఏదైనా దోషం వున్నదా అనేసంగతి ఆలోచించాలి; ఆత్మ విమర్శచేసుకోవాలి. మన ఆలోచనల్లోనే అంత స్త్రీనంగా ఏదైనా లోపంవున్నదా అని పరిశీలించుకొనవలసి యున్నది. ఆసలుమనం ఎవరికొరకు జీవిస్తున్నాం? మన జీవిత లక్ష్యమేమిటి? అనే మౌలికమైన సంగతులను చర్చించ వలసి వున్నది.

ఎవరి కొరకు జీవిస్తున్నాం?

మనిషి అంటే మనస్సే మనస్సంటే ఆలోచన లే. ఆలోచనల యొక్క ఫలితములే చర్యలు. మనచర్యల యొక్క పరిణామములే రోజూ చూస్తూవుంటాం.

దేశం వుండవలసిన విధంగా లేదంటే అర్థం మనచర్యల యొక్క ఫలితాలు బాగుగాలేవు. దానికి కారణం మన ఆలోచనలు సవ్యంగాలేవు. అవి దోషములతో గూడి వున్నాయన్నమాట! అవి ఎలావున్నాయి? ఎలాలేవు?

వ్యక్తి చేసే ప్రతిపనికి ఒక గమ్యస్థానం వుంటుంది. వూరికే అకారణంగా మనిషి వీధుల్లో తిరగడు, చదవడం కొరకు బడికిపోతాడు; వస్తువు కొనడం కొరకు బజారుకు పోతాడు; ఆడుకోడానికై క్లబ్బుకు పోతాడు.

ఇలా గంట, అరగంట పనులకే ఒక గమ్యస్థాన మున్న పుడు, 80 శేక 90 వండ్లపాటు కొనసాగే వ్యక్తియొక్క జీవిత మంతటికీ ఒకగమ్యస్థానముంటుంది; ఒకసూత్ర ముంటుంది; ఒక అంతర్లీనమైన దారముంటుంది. ఆజీవన సూత్రమేమిటి?

“నేను ఎవరికొరకు జీవిస్తున్నాను? ఎందుకు జీవిస్తున్నాను?” అనే ప్రశ్నకు ప్రతియొక్కరూ జవాబు నిర్ణయించుకోవడంలానే దేశంయొక్క అనేకసమస్యలు ముడిపడివున్నాయి.

దోవనపోయే పెద్దమనిషి నడిగితే :

దేశాన్ని కలవరపెడుతున్న మౌలికమైన దోషాలను అర్థంచేసుకోవడానికై, వాటిని స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోడానికై కొన్ని చిన్న చిన్న ఉదాహరణలను తీసుకుందాం.

వీధిలోపోతున్న పెద్దమనిషిని ఇంట్లోకి ఆహ్వానించి కూర్చోబెట్టి “మాకొకసందేహంవచ్చింది. మీరు దాన్ని తీర్చాలి .....వ్యక్తి ఎవరికొరకు జీవిస్తాడు? మీరు ఎవరికొరకు జీవిస్తున్నారు? మీజీవితగమ్యస్థానమేమిటి?” అని అడిగితే చిరునవ్వు నవ్వుతాడు.

“ఇ త న్నల్పనిషయానికి అంత కంగారేమిటి?... నేను నాకొరకే జీవిస్తున్నాను.... నేనేగాదు, ఎవరైనాఅంతే నాకొరకే అన్నం తింటున్నాను; నీరు త్రాగుతున్నాను; గాలి పీలుస్తున్నాను” అంటాడు.

“మంచిది.... మీరు ఒకరోజులో చేసే పనులన్నీ జాబితా వ్రాస్తారా?” అని కలం కాగితం చేతికిద్దాం.

“నిద్రలేచాను; స్నానంచేశాను; భోజనంచేశాను; టిఫినుకు వెళ్ళాను....” ఇలా వ్రాస్తూపోతాడు. వీటన్నిటికీ చివర “ఎవరికొరకు?” అనే ప్రశ్న చేర్చండి. తనకొరకేనని సమాధానం వస్తుంది.

“సాయంత్రం ఇంటికిపోతూ వెంకటగిరిచీర కొన్నాను; బజారులో గాజులుకొన్నాను” అని వ్రాశాడు. ఎవరికొరకు? తనకోసంకాదు! తన భార్యకోసం, కుమార్తెకోసం. ఎవరువీళ్ళు? తన “కుటుంబం”.

అతడు మొదట చెప్పినట్లు తనకొరకు మాత్రమే జీవించడంలేదు, సమాధానంలో సవరణచేర్చనలసివచ్చింది. తన కుటుంబంకొరకుగూడ అనేకపనులు చేస్తున్నాడు. అందుచేత ఇకనుండి “తాను, తనకుటుంబం” ఈ రెండూ అతని గమ్యస్థానాలు.

వీటిలో ఏది ఎక్కువ ముఖ్యం? ఒక విధంగా చూస్తే తానే ముఖ్యం. తన చెయ్యివిరిగితే తాను కట్టుకట్టించుకోవాలి గాని భార్య కట్టించుకోదుగదా! ఆకలిపేస్తే తాను తినాలి గాని కొడుకుకింటే తనకడుపు నిండదుగదా!

“నేను” నుండి “మనము”లోనికి ప్రయాణం :

“ఇద్దరు మనుష్యులు ఒకే మంచంలో నిద్రించవచ్చుగాని కలలు వేర్వేరుగా కంటా” రని చెప్పినా దేశంలో సామెత, ఆలాగే ఎవరి శరీర అవసరాలు వారివి. తనకు వ్యాధి వస్తే తానే అనుభవించాలి. కనుక వ్యక్తి ప్రధానంగా తన సుఖమే చూచుకుంటాడు.

కాని ఇందులో ఒక పేచీవున్నది. వ్యక్తి తానొక్కడే సుఖపడలేడు. నీటిలో వేసిన నూనెబొట్టువలె ఏకాకిగా జీవించలేడు, తన సుఖానికి ఇతరుల జీవితాలకూ లంకె వున్నది.

భూమిమీద పడగానే తల్లిపాలు కావాలి; ఎవరు లేకుండా తాను లేడో ఆ మాతాపితరుల అండదండలుండాలి. సుస్తీ చేస్తే ఆదుకొనే వారు కావాలి. వ్యక్తి “నేను” నుండి “మనము” లోనికి చేసే ప్రయాణమే మానవజీవితం. అందు మొదటి మజిలీ కుటుంబం.

ఎవరికంటె ఎవరుమిన్న?

“ఏమండీ, రాష్ట్రపతి విజయవాడ వస్తున్నారట. రేపు సెలవుపెట్టి వెళ్ళి వారి ఉపన్యాసం విందామా” అంటే, “నాకు సెలవులే పోయినయ్. జీతం నష్టమవుతుంది. రానంటాడు.

అదేపెద్దమనిషి నారం గడవకముందే నాలుగురోజులు జీతం నష్టమీద సెలవు పెడతాడు. అదేమంటే భార్యను ఆసుపత్రిలో చేర్చాను. దగ్గరుండాలంటాడు.

పండగనాడు తనకిష్టమైన కూరలూ పిండివంటలూ చేయించుకొని తీరిగ్గా తినాలని విస్తరి ముందుకూర్చొని ముద్ద నోట్లో పెట్టుకోబోతుండగా, పెద్దకొడుకు లారీకింద పడ్డాడని కబురొచ్చింది. అన్నం వదిలేసి వెళ్ళిపోయాడు. ఏం! ఆతనికి ఆకలిలేదా?

తనకు సుఖంకావాలి, కాని అది కుటుంబ సుఖానికి లొంగి వుంటుంది. తాను ప్రేమించేవాళ్ళు దుఃఖపడుతూవుంటే తాను సుఖంగా వుండలేడు.

ఏపనిచేసినా అది తనకు లాభదాయకమూ అని మొదట ఆలోచిస్తాడు; తన కుటుంబానికి లాభదాయకమూ అని తర్వాత ఆలోచిస్తాడు. ఈ రెండు ఆలోచనలే మనుష్యులను నడిపిస్తున్నాయి.

మనదేశంలో వ్యక్తుల ఆలోచనలన్నీ ఇంతటితో ముగుస్తున్నాయి.

రెండవ నవరణ :

అదొక పల్లెటూరు. పంట ఇంటికి వచ్చిన పిదప రైతుల చేతుల్లో కబ్బు మసలుతున్నది. మార్చినెల వచ్చింది. పూళ్ళో

దొంగలుపడటం ప్రారంభించారు. ఒకరింట్లో మెళ్ళల్లో గొలుసులు పోయినయ్; మరొకరింట్లో బిందెలు చెంబులు పోయినయ్.

మున్నబ్ గారింట్లో మీటింగు వేశారు. వూళ్ళో వున్న యువకులు వృద్ధులు అంతావచ్చారు. రాత్రిళ్ళు కాపలా కాయాలని తీర్మానించారు. బ్యాటరీలెట్లు చేతికరలు కొనటానికి మనిషిని పంపించారు. నలుగురు నలుగురు మనుషుల వతున జట్లుచేసి రాత్రి యావత్తు వీధుల్లో పహరాకాయాలని నిర్ణయించారు.

నూతనంగా వివాహమై భార్య కాపరానికి కొచ్చిన యువకుడొకడున్నాడు. అందరికళ్ళూ అతనిమీదికి పోయినయ్.

“ఏం; నువ్వుగూడ రావాలి” అన్నారు.

“మీరు అంతా వెళ్ళండి. నా విషయం తరవాతలే” అంటాడు. తప్పకోవాలని చూస్తాడు.

“కాదు. నీ పేరేముందురాశాం. నీవు వచ్చితీరాలి. వూరంతా దొంగల బెడదతో అట్టుడికినట్లు వుడికిపోతుంటే, నీ వొక్కడివీ పెళ్లాంతో కులుకుతూ ఇంట్లోకూచుంటావా?” అని చురుకైన మాటలంటారు.

అతడెందుకు రావాలి?

“నేను నాకొరకే జీవిస్తున్నాను”—ఇదే జీవితధ్యేయమైతే కానక్కరలేదు. హాయిగా నిద్రపోవచ్చు.

“నేను నాకుటుంబంకొరకుగూడ జీవిస్తున్నాను” — అని భావించినప్పటికీ రాసవసరం లేదు. తన భార్యతో పాటు ఇంట్లోనే వుండవచ్చు.

“ఊరందరికీ ఒక విపత్తు వచ్చినపుడు నా యింటికిగూడ ప్రమాదం వచ్చినట్లే. ఊరు క్షేమంగా వుంటేనే నా ఇల్లు క్షేమంగా వుంటుంది. కనుక నేను వెళ్ళి తీరవలసిందే” అని అతడనుకుంటాడు.

ఎందుకు వెళ్ళాలి? ఏసూత్రం ప్రకారం అతను వెళ్ళాలి?

ఊరంటే సమాజం. అనేక లక్షల కుటుంబాల సముదాయమే సమాజం. సమాజానికి విపత్తు వచ్చినపుడు కుటుంబం సుఖంగావుండే వీలులేదు. అందుచేత “నేను సమాజం కొరకుగూడ జీవిస్తున్నాను” అని వ్యక్తి గ్రహిస్తాడు. ఇది జీవిత నియమావళికి రెండవ సవరణ.

ఈ అవగాహన లేకపోవడమే అన్ని సమస్యలకు మూలకారణం :

దేశంలో లక్షలకొలది ఉన్నతోద్యోగులున్నారు; కాసన కర్తలున్నారు; పారిశ్రామిక వేత్తలున్నారు; సైనికాధిపతులున్నారు; పత్రికారచయితలున్నారు; వ్యాపారస్థులున్నారు; విద్యావంతులున్నారు. కాని జీవించడ మెవరికోసం

అనే ప్రశ్నకు పలువురు మొదటి రెండు సమాధానాలతోనే ఆగిపోతున్నాడు. మూడవ సమాధానం వారి మనస్సుల్లోకి రావడంలేదు. అలా రాకపోవడంవల్ల కలిగే దుష్ఫలితం ఎలాంటిదో పరిశీలిద్దాం.

ఢిల్లీలో ఒక సైనికాధికారితో ఒకవిదేశీయుడు స్నేహం చేస్తున్నాడనుకుందాం. ఒకనాడు విదేశీయుడు ఇతన్ని అడిగాడు: “మీవద్ద ఒక రహస్య సైనికసమాచారం వున్నది. దాన్ని మీరు నాకు తెలిపితే 10 లక్షల రూపాయలు మీకిస్తాను.”

ఆ సైనికోద్యోగి శత్రువుకు ఆరహస్యం తెలుపవచ్చా? ప్రశ్నలు వేసుకొనండి :

“నేను నాకొరకే జీవిస్తున్నాను” — అనుకుంటే ఆపని చెయ్యవచ్చు! అతనికది అత్యంతలాభదాయకం. ఉద్యోగం మానుకొని అది పెట్టుకుంటూ వుండవచ్చు హాయిగా.

“నేను కుటుంబం కొరకుగూడ జీవిస్తున్నాను” — అనుకుంటేగూడ ఆపనిచెయ్యవచ్చు! ఎందుకంటే కుటుంబంలోని వారికి ఆ డబ్బుతో చదువులు చెప్పించవచ్చు; విదేశాలకు పంపవచ్చు; ఇళ్ళు కట్టించి పెట్టవచ్చు.

“నేను సమాజంకొరకుగూడ జీవిస్తున్నాను” — అనుకున్నప్పుడు ఆపనిచెయ్యకూడదు! అందువల్ల దేశానికి ముప్పు

వాటిల్లుతుంది; ప్రజలకు విపత్తు ఏర్పడుతుంది; కనుక దేశ ద్రోహం తలపెట్ట గూడదు.

మూడవసూత్రం మనసులోలేదు !

కోటానుకోట్ల భారత ప్రజలలో, విద్యావంతులలో ఈ మూడవసూత్రం మనసులోలేదు. వాళ్ళు ఏపనిచేసినా “ఇది నాకు లాభదాయకమా?” అని మొదటి ప్రశ్న వేసుకుంటారు. “ఇది నాకుటుంబానికి లాభదాయకమా?” అని రెండవ ప్రశ్న వేసుకుంటారు. అంతటిలో ఆలోచన ముగుస్తుంది. పని చేసి వేస్తారు.

“ఇది నా సమాజానికి లాభదాయకమా, స్వదాయకమా? ఇది నా దేశానికి క్షేమకరమా విపత్కరమా” అనే ఆలోచనలేదు!

ఇదే దేశంయొక్క సమస్య. ఈసమస్యతోటే దేశంలో అనేక ఇతర సమస్యలు ముడిపడి వున్నాయి!

కొలదిరూపాయలు లాభంరావడంకోసం ఆవనూనెలో కల్తీ కలిపినందువల్ల గ్రామంలోని యాచన్మందీ పక్షవాతానికి గురియైనాడు. ఎందువల్ల కల్తీ కలిపాడు? ఇది సమాజానికి లాభదాయకమా ప్రమాదకరమా అనేభావన అతనికి లేదు.

వేల కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ప్రణాళికలు అమలు పరచబడినప్పటికీ దేశం ఇంకా ఇంకా అప్పులకై విదేశాల

మీద ఆధారపడవలసి వస్తున్నది. ఖర్చయినదానిలో చాలా భాగం వ్యక్తుల జేబుల్లో! పోవడమే ఇందుకు కారణం.

షాపులో మందులుకొని వేసుకుంటే మందులు పని చేయవు; ఎరువులుకొని పొలాలకు వేస్తే ఎరువులు పనిచేయవు. అవి మందులూ కావు ఇవి ఎరువులూకావు!

ఎప్పుడు ఎలా ఈ వంచననుండి మోసంనుండి విముక్తి అవుతాం!

వ్యక్తి, కుటుంబము, సమాజము - అనేమూడు గమ్య స్థానాలలో మూడవది మనస్సులో లేక పోవడమే దీనికి కారణం. ఈ సత్యాన్ని ఎల్లరూ గ్రహించి, జీవితంలో అనుసరించ వలసిన ఆవశ్యకత నేడు అత్యధికంగా వున్నది.

ప్రభుత్వం ఒక సమాప్త పాదజంతువులాంటిది. అది చక చకానడుస్తున్నట్టే ఉంటుంది గాని గమనం ముందుకో వెనక్కో తెలియదు. వెయ్యి పాదాలూ వెయ్యి వేర్వేరు దిక్కుల ప్రయాణించవచ్చు. ఫలితం అగమ్యం.

అింగ్లకవి జాన్ డ్రై డెన్ దీర్ఘమైన పద్యాలు వ్రాయక కేసలం
రెండేసి పంక్తులలో సూటిగా తన భావాన్ని వ్యక్తీకరించే
వాడు అందులో వ్యంగ్యంవుండేది; విమర్శవుండేది; హెచ్చరిక
వుండేది; జీవితానికి సందేశం వుండేది.

లలితమైన పదాలలో అనల్పమైన అర్థం ఇమిడ్చేవాడు.
ఈ రెండు పంక్తులు అలాంటివి:

Two men looked out of prison bars,
One saw the mud, and the other stars.

ఇరువురు వ్యక్తులు షేరిసాల కమ్మిలనుండి బయటికి
చూచారు. ఒకడు బురదను చూచాడు; రెండోవాడు నక్షత్రా
లను చూచాడు.

ఇందులో పైకి కనిపించని చక్కని భావమొకటి
వున్నది. ఇరువురూ ఖైదీలే. ఇరువురూ ఒకేపరిస్థితిలోవున్నారు.
ఏవో నేరాలు చేసి జైల్లోపడ్డారు. సహజంగా నిరాశ నిస్పృహ
వారి నలుముకొని వుంటాయి.

అలాంటి వారు రాత్రి సమయంలో ఇనుపకమ్మిల
గుండా వెలుపలికి చూచారు. ఒకడు ఎదురుగా మురుగు

కాలవలో కనిపిస్తున్న బురద వంక చూచాడు. రెండోవాడు సుదూరంగా ఆకాశంలో ప్రకాశిస్తున్న నక్షత్రాల వంక చూచాడు.

ఒకని మనస్సు అద్భైర్యంతో భవిష్యత్తుపై నిరాశతో నిండి వున్నది. అతని చూపు బురద మీదికి పోయింది. రెండవ వాడు అదే జైలులో వైదీగా వున్నప్పటికీ కష్టాలనుండి గట్టెక్కగలననే ఆత్మవిశ్వాసం వున్నందున అతని దృష్టి నక్షత్రాల మీదికి పోయింది.

అసలు ఆశావాదికి నిరాశావాదికి తేడా ఎక్కడున్నది? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఒక అజ్ఞాత ఆంగ్ల రచయిత యిలా సున్నితంగా పేర్కొన్నాడు:

“ An optimist sees an opportunity in every difficulty ; a pessimist sees a difficulty in every opportunity. ” — Anon.

ఆశావాది ప్రతి కష్టంలోనూ ఒక అవకాశాన్ని చూస్తాడు; నిరాశావాది ప్రతి అవకాశంలోనూ ఒక కష్టాన్ని చూస్తాడు!

ఈ ఆంగ్ల రచయిత అందంగా చెప్పాడు. ఆశావాదికి కష్టంలో గూడ ఏదో అవకాశం కనిపిస్తుంది. దాన్ని ఆధారం చేసుకొని పైకిపోతాడు. ఇబ్బందుల్లో గూడ అభివృద్ధికి మార్గం గోచరిస్తుంది. నిరాశావాదికి ఎన్నో అవకాశాలు

ముందరవున్నా, వాటి నతడు వినియోగించుకోలేడు. అందులో గూడ ఇబ్బాదు లే అతనికి కానవస్తాయి. చేతుల్లోకి వచ్చే విజయాన్ని గూడ కోల్పోతాడు.

ఖలీల్ జైబాన్ లెబనాన్ దేశానికి చెందిన తత్త్వవేత్త. అతని కలం నిశితమైన ఖడ్గంలాంటిది. ప్రపంచంలో గొప్పమేధావిగా విశిష్టస్థానం అలంకరించాడు. మణి దీపముల వంటి అతని కవితా ఖండికలు లోకంలో ప్రాచుర్యంపొందాయి. అతడిలా అంటాడు :

ఆశావాది చూసేది ముళ్ళనుకాదు; గులాబీని!

నిరాశావాది చూసేది ముళ్ళనే; కాదు గులాబీని!

అతడు చెప్పినట్లు మానవుడు చూచేరీతిలోనే మంచి చెడ్డలుంటాయి; వస్తువులోకాదు. అందుకే ఎల్లప్పుడూ వెలుగువైపు దృష్టివుంచు; చీకటి మీదికి చూపు పోనివ్వకు; ఇదే విజయానికి మార్గం అని పలువురు చెప్పారు.

Half full = Half vacant

అని ఒక చమత్కారంవున్నది. ఎలా ఇదిసాధ్యం?

ఒక గ్లాసులో సగానికి నీళ్ళుపోశారు. దాన్ని చూచి ఒకడు గ్లాసు సగం నిండివున్నదన్నాడు. “అబ్బే! సగం గ్లాసు ఖాళీగావున్నది” అని మరొకడన్నాడు. ఇరువురు చెప్పిందీ సత్యమే. కాని వారి ఆలోచనా సరళిలో తేడావున్నది.

గ్లాసు సగం నిండింది గనుక మిగతాభాగంగూడ నిండ గలదనే ఆశాభావం మొదటి వాడిలో కనిపిస్తుంది. కొంత వరకు నిండివున్నది గనుక ఒక రకమైన తృప్తి అతనిలో కనిపిస్తుంది. మరికొంత కృషిచేస్తే గ్లాసులో మిగతాభాగాన్ని నింపవచ్చుననే ధైర్యం అతనిలో వున్నది.

రెండవవాడు చెప్పిందిగూడ సత్యమే. అయితే అతడు నిస్పృహతో ఆలోచిస్తున్నాడు. సగంగ్లాసు ఖాళీగావున్నది. లోటు అతనికి కనిపిస్తువున్నది. ఆలోటు అతని మనస్సుమీద చెరగని ముద్రవేస్తున్నది. అట్టి నిస్పృహ వలన గ్లాసు ఎన్నటికీ నిండదనే నిర్ణయానికి వస్తున్నాడు.

అందుచేత కష్టమూ అవకాశమూ ఆనేవి వేరే ఎక్కడా లేవు. మనస్సులోనే వున్నాయి. దృఢ మనస్కుడైన వాడికి అంధకారంలోనే కాంతి రేఖ కనిపిస్తుంది; అదిలేనివాడికి పట్టపగలే చిమ్మచీకటిగా వుంటుంది. మనోధైర్యం ప్రధానమైనది.

ప్రేమలేని శరీరం శ్మశానంలోని శవంతో సమానం. కంచరివాని తోలుతిత్తి ప్రాణాలేకపోయినా శ్వాస తీసుకుంటూనే వుంటుంది!

— శబీరు

సుభాస్ చంద్రబోస్

అతిదాక ఆంగ్లేయుడగు కాలేజి అధ్యాపకుడు. అతని పేరు ఎఫ్. సి. ఓ. టెన్. భారత ప్రజలను, భారతదేశాన్ని అవమానంగా చిత్రిస్తూ క్లాసులో చూట్లాడేవాడు.

అతని దూషణలను విద్యార్థిగా పుట్టున్న సుభాస్ బోసు సహించలేక, క్లాసులో అందరూ చూస్తూవుండగా “నా దేశమంటే నీకంత చులకనట్రా” అంటూ అతని మీదికి లంఘించి పాదరక్షతో శాస్త్రీ చేశాడు. అనాటి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయాధికారులు ఈ కారణాన సుభాస్ బాబును రెండేండ్ల వరకు చదివే వీలులేకుండా నిషేధపుటు తరువు జారీచేశారు.

న్యాయవాదిగా పనిచేస్తున్న శ్రీ జానకీనాథ్ బోస్కు ఆరవ కుమారుడుగా 1897 జనవరి 23 న జన్మించిన సుభాస్ ప్రతి పరీక్షలోనూ అత్యున్నత శ్రేణిలో పాసయేవాడు. తండ్రి పట్టుదల వలన ఇంగ్లండు వెళ్ళి ఐ. సి. ఎస్. పరీక్షలో గూడ నాలుగవ పేరులో సెలెక్టు ఐనప్పటికీ, ఆంగ్లేయులను కొలవడమా భారతమాతను కొలవడమా అనే విషయంలో దేశభక్తికే అగ్రస్థానమిచ్చి ఐ. సి. ఎస్. పదవికి ఇంగ్లండులో వుండగానే రాజీనామాయించి స్వదేశానికి మరలివచ్చాడు.

దేశబంధు చిత్తరంజనదాస్ ప్రియశిష్టుడుగా రాజకీయ రంగంలో ఎదుగుపెట్టిన సుభాష్ బాబు భారత యువశక్త్యాదయ సామ్రాట్టుగా రాణించాడు. 1922లో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో రెండవ మహానగరమైన కలకత్తాకు సి. ఆర్. నాన్ మేయరు గాను, సుభాష్ బాబు ఛీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్ఫిరర్ గాను ఎన్నికై నారు. కార్పొరేషన్ ఉద్యోగులకు ఆధికారిక డ్రెస్ గా ఖాదీ ప్రవేశపెట్టబడింది.

గాంధీజీమీద ఆయనకు ఎంతో గౌరవం వుండేది. కాని అహింస ద్వారాను, సత్్యాగ్రహాల ద్వారాను స్వరాజ్యం రాదని సుభాష్ బాబు అభిప్రాయించాడు. అయితే శక్తితోనే అంగ్లేయులను తరిమి వేయాలని కోరేవాడు. గాంధీజీ నిలబెట్టిన డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్యను ఓడించి 1939లో త్రిపుర కాంగ్రెసు మహా సభకు సుభాష్ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికై నాడు. 103 డిగ్రీల జ్వరంతోనే మహాసభ కార్యక్రమాలు నిర్వహించాడు. మరు సవత్సరం కాంగ్రెసునుండి విడిపోయి ఫార్వర్డ్ బ్లాక్ పార్టీని స్థాపించాడు.

మన శత్రువుయొక్క శత్రువు మనకు మిత్రుడు అనే విధానం ప్రకారం రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో అంగ్లేయుల శత్రువులైన జర్మనీ జపాన్ దేశాలు మనకు మిత్రులనీ, వారి సహకారంతో భారత స్వాతంత్ర్యం సాధించాలని ఆలోచించాడు.

మారువేషంతో సుభాష్ బాబు కలకత్తానుండి అంతర్జాతీయమై కైబర్ కనుమకుండా ఆఫ్ఘనిస్తాన్ వెళ్ళి అటనుండి

మాస్కోమీదుగా బెర్లిన్ చేరాడు. బచటగల భారతయుద్ధ ఖైదీలను సమీకరించి స్వేచ్ఛాభారత నైష్యాన్ని ఏర్పరచడ మారంభించాడు.

1941లో జపాను యుద్ధంలో ప్రవేశించి థాయిలాండ్, మలయా, బర్మా, తూర్పు ఇండియా దీవుల నాశ్రమించింది. ఆదేశాలలోగల భారతీయులను బొంబేలో నగర్‌లో శ్రీ రాస బిహరీబోస్ అను దేశభక్తుడు సహాయపరచి “ఇండియన్ ఇండిపెండెన్స్ లీగ్” ఏర్పరచాడు. వారికి నాయకత్వం వహించడానికై సుభాష్ బాబు జర్మనీనుండి జలాంతర్గామిగా బయలుదేరి సింగపూర్ వచ్చాడు.

1943 జూలై 4న సింగపూర్‌లోని కేథ్ హాలులో జరిగిన భారతీయుల మహాసభలో సుభాష్ బోసు ఉపస్థితి సించాడు. భారత స్వాతంత్ర్య సాధనకై నిరాశాలుగా మహిళలు తమ ఆధరణాలను యిచ్చి వేశారు.

1943 అక్టోబరు 21వ తేదీన బోసు ప్రధానమంత్రిగా స్వతంత్ర భారత తాత్కాలిక ప్రభుత్వం సింగపూర్‌లో ఏర్పడింది. ఆ ప్రభుత్వాన్ని తొమ్మిది దేశాలు గుర్తించాయి. జపాను వారు ఆక్రమించిన అండమాన్ నికోబార్ ద్వీపాలలో ఆ ప్రభుత్వపాలన ఏర్పడింది.

50,000 మంది భారత యుద్ధ ఖైదీలతో అనాద్ హింద్ ఫౌజ్ నిర్మాణం చేయబడింది. ఇది విడుదలైజస్తుగా

విభజింపబడింది. మొదటి డివిజన్ లో గాంధీబిగేడ్, అజాద్ బిగేడ్, నెహ్రూ బిగేడ్, సుభాన్ బిగేడ్ అను నాలుగు బిగేడ్లు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క బిగేడ్ లో 3,000 సైనికులున్నారు. కల్పల్ మానవాజ్ ఖాన్, కల్పల్ జి.ఎన్. థిల్లాన్లు నెహ్రూ సుభాన్ బిగేడ్లకు అధిపతులుగానున్నారు.

1944 ఫిబ్రవరి 4వ తేదీన మానవాజ్ ఖాన్ నాయకత్వాన అజాద్ హింద్ ఫౌజ్ అస్సాంలోని ఇంఫాల్ మీదట, తూర్పు బెంగాల్ లోని చిటగాంగ్ జిల్లాలోనికి దండయాత్ర చేసింది. 'జై హింద్' ఢిల్లీ చలో 'నినాదాలతో పరాధీన భారత్ లో ప్రవేశించి 150 మైళ్ళు లాపలికి వచ్చింది.

వర్షాకాలం రావడంవలన, విమాన బలం లేనందున, అజాద్ హింద్ సైన్యాన్ని బ్రిటిష్ వారు ఓడించి బర్మాలోకి తరిమివేయ గలిగారు. 1945 ఆగస్టు 18న సుభాన్ బోసు విమానప్రమాదంలో మరణించినట్లు జపానువారు ప్రకటించారు.

సుభాన్ బోస్ తన దేశీయుల నుద్దేశించి చేసిన ప్రసంగాలలో కొన్ని భావములిలావున్నాయి.

“ఈ అశాశ్వతమైన ప్రపంచంలో ప్రతిదీ మరణిస్తుంది, నశిస్తుంది. కాని ఆశయాలు ఆదర్శాలు నశించవు.

ఒకప్పుడు ఒక ఆశయంకోసం మరణించవచ్చు. కాని అతని అనంతరం అదే ఆశయం కొన్ని వేలమంది మనస్సులలో

ప్రవేశించి రూపం చాటుస్తుంది. ఈరీతిలో ఉత్తమ ఆకాంక్షలు ఒకతరంనుండి మరొక తరం వారికి అందజేయబడతాయి.

ప్రపంచంలో ఏ ఆదర్శమూ గూడ బాధలు యాతనలు అనుభవించకుండా సాధింపబడలేదు.

ఒక సిద్ధాంతం కొరకు, ఒక ఆదర్శంకొరకు, జీవించి మరణించడంలోనున్న ఆనందం ఇంకెందులోనున్నది? తన అసంతరం తన ఆత్మ అనేకమందియొక్క మనస్సులలో ప్రవేశించి వారిని ఉత్తేజపరచి తాను అసంపూర్తిగా వదిలిపేసిన ఓనిని వారి చేత చేయిస్తుందనే సంతృప్తి కంటే మిన్నయైన సంతృప్తి ఎందులోవున్నది?”

“బాధల నెదుర్కోవడంవలన, త్యాగం చేయడంవలన ఎవడూ ఏమీకోల్పోడు. భూమి మీద అతడేదైనా కోల్పోయి నట్లయితే, నశించనటువంటి కీర్తికి అతడు వారసుడుకావడం ద్వారా, పోగొట్టుకొనిన దానికంటే అధికంగా మరల పొందుతున్నాడు.

జాతి జీవించడం కొరకు వ్యక్తి త్యాగం చేసితీరాలి; మరణించితీరాలి. ఈనాడు నేను మరణిస్తాను; అందుమూలాన భారతదేశం జీవిస్తుంది. స్వతంత్రాన్ని ఘనతను పొందుతుంది.”

రోగానికి మందు

ప్రఖ్యాత అమెరికన్ రచయిత జేల్ కార్నెగీ “How to stop worry and start living” అనే పుస్తకంలో ఒక జాగ్రత్త సంగతి పేర్కొన్నాడు.

జాన్ రాక్ ఫెల్లర్ అమెరికాలో స్టాండర్డ్ ఆయిల్ కంపెనీ యజమాని. ప్రపంచంలో పేరొందిన కోటీశ్వరుడు. ఎంత సంపాదించాడో లెక్కలేదు. పరమ స్వార్థపరుడు. పిల్లికి బిచ్చం వేయని రకం.

ఒకమారతడు 40 వేల డాలర్ల ధాన్యం ఒకేశానికి ఎగుమతి చేశాడు. కాని సరుకు భీమా చేయలేదు.

నాశ అట్లాంటిక్ మహాసముద్ర మధ్యలో వుండగా బ్రహ్మాండమైన తుఫాను వచ్చిందని రేడియోలో వార్త వచ్చింది. వెంటనే మనిషి దిగాలుపడి పోయాడు. భాగస్వామిని పిలిచి అప్పుడైనా సరుకును భీమాచేసే వీలున్నదేమో తెలుసుకోమన్నాడు.

ఆ భాగస్వామి ఒకభీమా కంపెనీతో సంప్రదించి వెంటనే 150 డాలర్లు చెల్లించి సముద్రంలోవున్న సరుకును భీమా చేశాడు. ఆ పిదప రాక్ ఫెల్లరుకు వార్త వచ్చింది - సరుకు

క్షేమంగా యూరోప్ లో రేపుకు చేరిందని. ఇదివినగానే అతనికి మరింత బాధకలిగింది. “అయ్యో! 150 డాలర్లు పృథాగా భీమా కంపెనీకి కట్ట బెట్టామే” అని వాపోయాడు.

ఇలాంటి రాక్ ఫెల్లర్ కు మరొక జిజ్ఞాసలేదు; ఒక పుస్తకం చదవడం, ఒకనాటకం చూడడం కూడా లేదు. డబ్బే అతని మిత్రుడు. డబ్బే అతని దేవుడు. డబ్బు వచ్చే వీలుగనుక వుంటే ఎన్ని అవమానా అయినా భరిస్తాడు; ఎన్ని తిట్లయినా తింటాడు.

ఇలాంటి రాక్ ఫెల్లర్ కు 50వ ఏటికల్లా ముసలితనం వచ్చేసింది. తల వెంట్రుక లూడిపోయాయి. అజీర్ణ వ్యాధి దాపు రించింది. రాత్రి నిద్రపట్టదు. మనస్సులో వ్యాపారం గురించి ఒక పేడిగులు. కొమ్ములు తిరిగిన వైద్యులు వచ్చి పరీక్ష చేశారు.

అతని వ్యాధియిది : స్వార్థపరత్వ ప్రకోపంవల్ల కలిగిన మితిమీరిన ధన దాహం. దానివల్ల మానసిక సంక్షోభం.

వైద్యులు ముక్తసరిగా రెండేమాటలు తేల్చిచెప్పారు. వెంటనే వ్యాపారంనుంచి విరమించాలి; లేదా ప్రాణంకోల్పావాలి. డబ్బుకంటే ప్రాణంతీసి, అతడు వైద్యుల సలహా ప్రకారం వ్యాపారంనుండి విరమించాడు.

వైద్యులు చెప్పిన రెండవమాట - ప్రజోపయోగం కోసం ధనం వ్యయ పరచమని! అతడు అనాటినుండి గ్రంథాలయాలకు, ఇతర సాంఘిక కార్యకలాపాలకు వెళ్ళడమారం

భించాడు; కోట్లకొలది డాలర్లు విద్యా, వైద్యశాలల నిర్మాణానికై వ్యయ పరచాడు. చికాగో విశ్వ విద్యాలయం కట్టించాడు. నీగ్రోలకొరకు టస్కెనీ కాలేజీకి ధనమిచ్చాడు. రాక్ ఫెల్లర్ ఫౌండేషన్ అనబడే అంతర్జాతీయ వైద్యసంస్థను నెలకొల్పాడు. ఈసంస్థవారే పెన్సిలిన్ కనిపెట్టాడు.

ఈవిధంగా ఇతరుల మేలుకొరకు తాను ధనవ్యయం చేయడంవల్ల తనవల్ల ఇతరులకు దుఃఖం తొలగుతున్నదనే సంతోషం కలిగింది. ఆసంతోషంవల్ల అతనికి మనశ్శాంతి వర్పింది. ఆరోగ్యం కుదుటబడింది. 66 సంవత్సరాలకు చావవలసిన వ్యక్తి 98 యేండ్లు జీవించాడు.

అతనివ్యాధి స్వార్థపరత్వం; దానికి మందు త్యాగం. రాక్ ఫెల్లర్ డబ్బుకోసం స్వార్థపరుడైనాడు. అని ప్రాణం డబ్బు కంటే ప్రధానంగనుక ఆరోగ్యం కోసం త్యాగాన్ని ఆశ్రయించాడు.

“నిజానికి స్వార్థరాహిత్యమే లాభదాయకం; అయితే దానిని ఆచరించే ఓపిక ప్రజలకులేదు” అన్నాడు స్వామి వివేకానంద.

ఇదేవిషయం గురించి బెంజమిన్ ఫ్రాంక్ లిన్ ఇలా అన్నాడు: “నీవు ఇతరులకు మేలు చేయడమంటే, నీకు నీవు మేలు చేసుకోవడమే.”

న్యాయార్కులో ప్రఖ్యాత మానసిక శాస్త్రవేత్త హెన్రీ లింక్ ఇలాఅన్నాడు : “ఆనందకరమైన జీవితం గడపడానికి స్వార్థత్యాగం ఎలా ఆవశ్యకమో ఋజువు చేసేటటువంటి పరిశోధనలు మానసిక తత్వశాస్త్రంలో అత్యంత అవసరమని నా అభిప్రాయం”.

మితిమీరిన స్వార్థం వ్యక్తిని మానసిక అశాంతికి, వ్యాధులకు గురిచేస్తుందని, ఇతరులకు మేలు చేసే స్వభావాన్ని అలవరచుకోవడంవల్ల ఆరోగ్యం, ప్రశాంతత లభిస్తాయని తెలుస్తున్నది.

చిన్నకథలో పెద్ద గుణపాఠం-4

అవినీతిపరునికిగూడ “నీతి”కావాలి!

దైటీవల వచ్చిన ఒకసినిమాలో సన్ని వేశమొకటున్నది. ఇంటి పట్టున వుండక దొరికింది తింటూ ఉల్కాగా తిరిగేకుట్టవాడొకడున్నాడు. కోతులతో పోటీ పడుతూ అవితెచ్చుకుతింటున్న ఆరటి పళ్ళు లాక్కుని తాను తింటాడు. చెట్లక్రిందా చేమలక్రిందా కాలం గడుపుతాడు.

చేతిలో డబ్బులులేవు. పొట్టగడవడ మెలా ? ఒక ఉపాయం తోచింది ..... రోడ్డుమీద రివ్యూన కారు వస్తు

న్నది. అమాంతం వెళ్ళి కారుక్రింద పడ్డాడు. డ్రైవర్ సడన్ బ్రేకు వేసి కారాపాడు.

ఇతను “కాలువిరిగిందో” అని దొంగవడుపు వదుస్తున్నాడు. కారుకు అడ్డంగాపడుకొని “నేను చస్తే మాఅమ్మను ఎవరు చూస్తారో” అంటూ శోకాలారంభించాడు.

ఎదురుగావున్న ఇంటిలోనుంచి మరొకడు పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి “వీయ్, నాతమ్ముడిమీదుగా కారుపోనిస్తావా? వాడుచస్తే మాఇల్లు ఎలాగడుస్తుంది?” అంటూ డ్రైవరు చొక్కాపుచ్చుకున్నాడు. పద పోలీసు స్టేషనుకు పదమన్నాడు.

డ్రైవరిచ్చే డబ్బు చెరిసగం పంచుకుందామని ఇద్దరూ సైగ చేసుకున్నారు. డ్రైవరు యాభైరూపాయలిచ్చి వీళ్ళను వదిలించుకొని కారునడుపుకొని పోయాడు.

ఆతర్వాత వీళ్ళిద్దరూ డబ్బుకోసం కీచులాడు తున్నారు. “నీకు కాలూవిరగ లేదు; చెయ్యివిరగ లేదు; నీకిచ్చేదేమిటి ఫో” అంటూ అన్నగా నటన చేసినవాడు ఆ యాభై రూపాయలూ జేబులో వేసుకొని “మళ్ళీమాట్లాడితే తంలాను” అని బెదిరించి వెళ్లిపోయాడు.

అప్పుడు మొదట్లో కారుక్రింద పడ్డవాడు “ఎంతమోసం! ఇలాగయితే ఈదేశం ఏం బాగుపడుతుంది?” అంటూ చింతించాడు.

నిజానికి ఇద్దరూ మోసగాళ్ళే. మొదటివాడు తాను కాదుడైవరును మోసగించినంతవరకు బాగానే వున్నది. తనను మరొకడు మోసగించినపుడు విషాదంకలిగింది. “ఇలాగైతే దేశం ఇంకేంబాగుపడుతుంది?” అనుకుంటున్నాడు.

ఇతరులను తాను దగాచేసినంతసేపు, తాను లంచం పుచ్చుకున్నంతసేపు, ఆనందంగావుంటుంది. ఇతరులచే మోసగింపబడినపుడు, ఇతరులు తనకు దగాచేసినపుడు విషాదం కలుగుతుంది. నీతియొక్క అవసరం అప్పుడు తెలుస్తుంది.

అవినీతి పరుడు సైతం నీతిని కోరుతాడు!

పనిలోని మాధుర్యం-7

సాధన ఆపితే అభివృద్ధి ఆగుతుంది

పూర్వం ఒకపూళ్ళో ఒక పెద్దమనిషి వున్నాడు. అతడు భాగ్యవంతుడు కాదలచి లక్ష్మీదేవిని గురించి తపస్సుచేశాడు. ఒకనాడు ఆతెల్లి ప్రత్యక్షమై “నీవు ముందు నడుస్తూవుండు. నేను నీ వెనుకనే వస్తాను. కాని నీవు ఎప్పుడైతే వెనక్కు తిరిగి చూస్తావో నేనప్పుడే ఆగిపోతాను. ముందుకు కదలను.... ఇకనడువు” అన్నది.

అతడు నడక ఆరంభించాడు. లక్ష్మీదేవిని తన గృహానికి తీసుకు వెళ్ళాలని అతని వాంఛ. ఒక బాలిక రూపంలో లక్ష్మీదేవి వెనుక వస్తున్నది. గజ్జెలు, గాజులు, ఆభరణాలు ధరించి సర్వాలంకారాలతో నడుస్తున్నది. వింత వింత ధ్వనులు చేస్తూ అడుగులు వేస్తున్నది. కొంతదూరం పోయేసరికి ఆ ధ్వను లేమిటో చూడాలని, ఆమె వస్తున్నదో లేదో పరిశీలించాలని అతనికి కుతూహలం కలిగింది. వెనక్కు తిరిగి చూచాడు. ఆ బాలిక అక్కడే శిల అయిపోయింది. ముందుకు కదలలేదు. అతని ఆశ నిరాశ అయింది.

ఈకథ జరిగిందా లేదా అనేది ప్రశ్న కాదు. ఇందులో ఒక మహత్తర సత్యం దాగివున్నది. ధనము, విద్య, బలిత కళలు - ఇలాంటివాటిని సాధించాలని మానవుడు ఆరాట పడుతుంటాడు. ఆ రంగంలో సాధన చేస్తున్నంతకాలం అవి వెంట వస్తూనే వుంటాయి; అభివృద్ధి చెందుతూనే వుంటాయి.

కొంతకాలం గడుస్తుంది. “ఆహా! ఫరవాలేదు. నేను కొంత సాధించాను” అనే అహంకారంతో, ఒకవిధమైన ధీమాతో వెనుకకు తిరిగి చూస్తే అతని అభివృద్ధికి అంతటితో అడ్డుకట్ట పడుతుంది; పగ్గాలు వేసి లాగినా సరే ముందుకు కదలదు!

దేశంలో అనేకుల పురోభివృద్ధికి అడ్డుతగిలేది ఈ తత్వమే. తాము ఫలానా విషయంలో ఏదో సాధించామనే ధీమా

మనుషులను అఖాతంలోకి ఈడుస్తుంది. పైకథలో పెద్దమనిషి కొంతదూరం పోయిన తరువాత వెనుకకు తిరిగిచూచాడు. కాని మనలో అనేకులు సాధన ఆరంభించి ఆరంభించక మునుపే వెనుదిరిగి చూస్తారు. అందువల్ల బయలుదేరిన చోటనే వుంటున్నారు.

శక్తిగాని, విద్యగాని, ధనంగాని, కళగాని తనకున్నదని తెలియక పోవడమే అభివృద్ధికి సోపానం. మానుమంతుడు మహా శక్తిమంతుడు. ఒక్కమారు కుప్పించి ఎగిరితే లంకలోకి పోయి పడ్డాడు. సంజీవి పర్వతాన్ని అమాంతం ఎత్తుకు వచ్చాడు. కాని ఆంత బలవంతుడని అతనికి తెలియదు. ఇతరులు అతని బలాన్ని అతనికి జ్ఞాపకం చేస్తే అపుడతడు గ్రహించి బల ప్రదర్శన చేశాడు; జయం పొందాడు.

సోక్రటీసు విషయంలో ఇదే కనిపిస్తుంది. అతనిని ఒకరు ప్రశ్నించారు. “మిమ్ము అందరూ మహనీయునిగ ఎందుకు పరిగణిస్తా”రని. అందుకు సోక్రటీసు “నాకు ఏమీ తెలియదని నాకు తెలుసుగనుక” అని అన్నాడు. ఈమాటలో ఎంతో అర్థమున్నది. వ్యక్తుల అభివృద్ధికి ఈ భావన చాలా అవసరం.

చిక్కుపడిన దారపువుండ జీవితమ్ము
ఒకటి విడదీయచూడ వేరొకటిపడును.

— ఆచార్య ఆశ్రేయ

మహాత్మా గాంధీ

“గౌతమ బుద్ధుని అనంతరం భారతదేశంలో ఇంతటి మహా వ్యక్తి జన్మించలేదు, జీసస్ క్రీస్తు అనంతరం ప్రపంచం ఇంతటి మహాపురుషుని చూడలేదు” అని గాంధీమహాత్ముని గురించి రివరెండ్ డాక్టర్ జె. హెచ్. హోమ్సు అను అమెరికన్ దేశీయుడు వ్యాఖ్యానించాడు.

“ఈ భూమిమీద అట్టి మహాత్ముడొకడు రక్త మాంసాలు గల శరీరంతో మనుగడ సాగించాడంటే ముందు తరాలవారు బహుశా నమ్మలేక పోవచ్చును” అని ప్రఖ్యాత విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త ఐన్ స్టీన్ గాంధీజీని గురించి అభిప్రాయం వెలిబుచ్చాడు.

తనదేశీయులనేగాక దేశదేశాలలోని ఆలోచనాపరులను; రాజనీతివేత్తలను, స్వేచ్ఛా పింఛనులను ఆకర్షించి ఆశ్చర్య చకితుల నొనరించిన మోహనదాస్ కరంచంద్ గాంధీ 1969 ఆక్టోబరు 2న కరంచంద్ గాంధీ, పుత్రీ బాయ్లకు కథియవాడ్ లోని పోర్ బందర్ లో జన్మించాడు.

చిన్నతనంలో గాంధీ రామాయణంలో శ్రావణ కుమారుని పితృభక్తి గురించిన నాటకం చదివి ప్రభావిత

డైనాడు. ఒకనాడు వీధిలో బొమ్మలు చూపేవాడొకడు అతనికి శ్రావణకుమారుడు అందులైన తల్లిదండ్రుల నిద్దరినీ కావడిమీద పుణ్యక్షేత్రాలకు తీసుకొని వెడుతున్న చిత్రాన్ని చూపించాడు. ఆనాటకము, ఈచిత్రము, గాంధీయొక్క లేత మనస్సులో తల్లి దండ్రుల యెడ శాశ్వతమైన ఆదరాభిమానాలకు కలుగజేశాయి.

దశరథమహారాజు పొరపాటున అడవి జంతువని వేసిన బాణంతో శ్రావణకుమారుడు మరణించాడు. అతని తల్లి దండ్రులు తమకున్న ఒకేఒక ఆశ్రయం పోగొట్టుకొని హృదయ విదారకంగా శోకించిన పాట బాపూజీ హృదయంలో ఊరగని ముద్రవేసింది. అతడు బాల్యములో ఆగీతాన్ని అనేకమార్లు ఆలసింది పరవశించబడేవాడు.

గాంధీకి మాతాపితరులమీద అచంచలమైన భక్తి గౌరవాలుండేవి. పెద్దవాడైన తర్వాత ఒక మారాయన “నా తల్లిదండ్రులను భగవంతునివలె ఆరాధించిన సత్ఫలితాలను నాజీవితంలో అనుక్షణం నేను అనుభవిస్తున్నాను” అని అన్నారు.

ఆయన 1కివ ఏట కస్తూరిబాను వివాహమాడారు. ఇంగ్లండు వెళ్ళి 1891 లో బారిష్టరు పట్టా తీసుకొని స్వదేశానికి మరలివచ్చి రాజ్ కోటలోను బొంబాయిలోను న్యాయవాదిగా పనిచేశారు. 1893 లో ఒక భారతీయ వ్యాపారసంస్థ

పక్షాన వాదించడానికై దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్ళారు. దక్షిణాఫ్రికా లోని యూనైటెడ్ ప్రభుత్వంకింద అచటి భారతీయులు అవమానాలకు అత్యాచారాలకు గురి అవుతున్నారు. ఆసియా వాసుల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం ప్రకారం భారతీయులందరూ నేరస్థుల వలె తమ పేర్లను పోలీసుస్టేషనులో నమోదు చేయించు కోవాలి; తమ చేతివేలిముద్రలనివ్వాలి. తెల్లవారు ఎక్కిన రైలు పెట్టెలలో భారతీయులు ఎక్కేవీలు లేదు. ఇట్టి అమానుష చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా గాంధీజీ అచట సాత్విక నిరోధ కార్యక్రమం చేపట్టారు. దానికే సత్యాగ్రహమని నామకరణం చేశారు. అచట “టాల్ స్టాయ్ ఫారం” అను కుటీరం తన నివాసంగా చేసుకొని దక్షిణాఫ్రికాలో 21 సంవత్సరాలుండి భారతీయులకు పౌరహక్కులను సాధించి స్వదేశానికి మరలి వచ్చారు.

సత్యము, అహింస, అస్పృశ్యతానివారణ, హిందూ ముస్లిం విశ్వతలను వారు తమ అత్యులుగా పెట్టుకున్నారు. 1919 లో జలియన్ వాలాబాగ్ లో జనరల్ డయర్ జరిపిన దురంతాలకు నిరసనగా ఆంగ్ల ప్రభుత్వం తనకొసంగిన “కైజర్ - ఇ-హింద్” బిరుదమును త్యజించారు.

భారతజాతీయ కాంగ్రెసును జనబాహుళ్యంలోకి గొని పోయి, దానినొక ప్రజోద్ధమంగా రూపొందించిన ఘనత గాంధీజీకి చెందుతుంది. 1921 లో వారు నిర్వహించిన సహాయ

విరాకరణ ఉద్యమంలో దేశమంతటా 25,000 మంది వారింట్లో అరెస్టు కాగా, 1930లో వారి నేతృత్వంలో జరిగిన శాసనోల్లంఘనోద్యమంలో 60,000 మంది వారింట్లో శ్రీకృష్ణజన్మస్థానాల నలంకరించారు.

1932లో రాండ్ టేబుల్ సభలకై ఆయన ఇంగ్లండు వెళ్ళినపుడు తన మామూలు అంగవస్త్రం ధరించి బ్రిటిష్ చక్రవర్తి ఐదవజార్జిని దర్శించాడు. మీరంత కొంచెం దుస్తులు ఎందుకు ధరిస్తారని ఎవరో అడుగగా, “భారతదేశంలో లక్షలాది ప్రజలు అంగవస్త్రం మాత్రమే ధరించగలిగి యున్నారు. అందుచేత నేనుగూడ అంగవస్త్రమే ధరిస్తాను. నన్ను చాలా మంది అర్థనగ్నంగా వున్నానని అంటున్నారు. అయినా నేను మనస్ఫూర్తిగా దేశంలోని బీదాతి బీదలతో సాన్నిహిత్యం కోసం ఈ అంగవస్త్రాన్ని ధరిస్తున్నాను” అని సమాధానం చెప్పారు.

వారు అంగవస్త్రం ధరించి చక్రవర్తిని సందర్శించడం గురించి ఒక ఫ్రెంచి విలేఖరి ప్రశ్నించగా “మీదేశంలో కావలసిన దానికంటే నాలుగు ఎక్కువ వేసుకుంటారు; మీదేశంలో నాలుగు తక్కువ వేసుకుంటాం” అని నవ్వుతూ అన్నారు.

మరో విలేఖరి అదే ప్రశ్న వేస్తే గాంధీజీ “చక్రవర్తి ఒంటిమీద నాకూ ఆయనకూ సరిపడే దుస్తులున్నాయి” అని చమత్కరించారు!

ఒక మారు ప్రతిజ్ఞావిలేఖరుల సమావేశంలో ఒక విలేఖరి “భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక మీరు ప్రధానమంత్రి అవుతారా?” అని ప్రశ్నించాడు. “కాను. ఆ పదవి యువకుల కోసం ఉద్దేశించబడింది” అన్నారాయన. “ప్రజలు మీరే వుండాలని బలవంత పెడితే?” అన్నాడా విలేఖరి. “మిజోటి విలేఖరుల చాటున ఆశ్రయం తీసుకుంటాను” అన్నారు బాపు.

వార్దా సమీపంలోగల సేవాగ్రాంలోను. గుజరాత్ లోని సబర్మతీ అశ్రమంలోను ఆయన వుండేవారు. ఆయన ఎచట వుంటే అదే దేశానికి రాజకీయ కేంద్రంగా విలసిల్లేది. యంగ్ యిండియా, హరిజన్ ప్రతికలకు వారు సంపాదకత్వం వహించారు.

దేశానికి స్వతంత్రం రాగానే ఒక విదేశ ప్రతిజ్ఞా విలేఖరి “దేశస్వతంత్రం మీకిరీటం” అని అభినందించగా, “కాగ్, దేశవిభజన నా శిలవ” (“Independence is your crown” ..... “But partition is my cross”) అని విషాదంతో జవాబిచ్చారాయన.

వారు వెలిబుచ్చిన భావాలలో కొన్ని యివి:

“ప్రజలే వేళ్ళు; ప్రభుత్వమే ఫలము. వేళ్ళు తియ్యగా వుంటేనే పండు తియ్యగావుంటుంది.”

“దేశంలో దారుఢ్య వంతులైన ఒక్క వురుషుడుగాని స్త్రీగాని పని తిండి లేకుండా ఉన్నంతవరకు మనం విశ్రాంతి

గాని, పూర్ణభోజనం గాని ఆనుభవించడానికి సిగ్గుపడవలసి వుంటుంది."

"సాశీల్యరహితమైన విద్య వినాశకారి. అనేకమంది తెలివి తేటలుగల చోరుల విషయంలోను, పెద్దమనుషులుగా ఛలామణి అవుతూ వెనుకనుండి కుట్రలుపన్నే వ్యక్తుల విషయంలోను ఈసంగతి మనకు ఋజువవుతుంది."

దేశంయొక్క ప్రాతిపదికలు-1

వ స్తూ త్ప త్తి

ప్రతివ్యక్తి సుఖపడాలని కోరుకుంటాడు. కష్టాలను ఎవరూ ఆహ్వానించరు. సుఖమనేది ఎల్లరకూ ఇష్టమైన పదార్థం. ఇందులో అభిప్రాయభేదం లేదు.

సుఖమంటే ఏమిటి? చాలమంది అభిప్రాయంలో సుఖమంటే అర్థం రోజుకు మూడు సినిమాలు చూడడం, వగ్న శృత్యాలను వీక్షించడం, లోకాన్ని మరచిపోయేటంతగా తప్ప త్రాగిపడివుండడం, విచ్చలవిడిగా కామవాంఛ పొందగోరడం- ఇదే సుఖమని పలువురి అభిప్రాయం.

కాని ఇది సుఖంకాదు. ఒకజాతి తనకుతాను ఆత్మహత్య చేసుకొనే మార్గమిది. ఈ రకంగా ఇంద్రియ సుఖాలకు లోను కావడంవలన ప్రజలలో పురుషకారం నశించి జాతిలో చేప చచ్చిపోతుంది. ఇందుకు ప్రాన్సుదేశమే ఉదాహరణ.

రెండవ ప్రపంచయుద్ధంలో జర్మనీ చేతిలో ప్రాన్సు పరాజయం చెందినపుడు ఫ్రెంచి సర్వసైన్యాధిపతి మార్షల్ పెటైన్ ఇలా అన్నాడు : “ప్రాన్సు ఓడిపోయింది యుద్ధ రంగాలలోకాదు; అది విలాసభవనాలలో ప్రజలకుగల లోలత్వం వల్ల ఓడింపబడింది. జాతులయొక్క, నాగరికతయొక్క వినాశ నానికి సెక్సుప్రధానమైన సాహిత్యమే స్పష్టమైన సూచనయని వివిధ దేశాల చరిత్ర మరల మరల నిరూపిస్తున్నది”.

(“ France was defeated not on the battle fields but in the ball-rooms. History of countries, the world over, has, time and again, shown that sex - dominated literature has been an unfailing precursor to the ruins of nations and civilisations ”

— Marshall Petain)

అందుచేత ప్రజలు వాంఛించవలసిన సుఖం ఇదికాదు. సుఖానికి చెప్పుకోవలసిన అర్థం మరొకటున్నది.

శరీరము, మనస్సు, బుద్ధి, వికసించి నాగరికత సంస్కృతి సభ్యతలు గల మానవునిగా రూపొందడానికి అవసరమైన వసతులు (Comforts), ఉపకరణాలు పొందగలగడమే సుఖమని

భావించాలి. అంతేగాని విలాసాలు అనుభవించడాన్ని కోరవలసిన సుఖంగా పరిగణించగూడదు. అట్టి విలాసాలు వ్యక్తిని పశువుగాను అమానుషమైన జీవిగాను క్రమంగా మార్చి వేస్తాయి.

మానవునికి వసతులు ఉపకరణాలు లభ్యమయే మార్గమేమిటి? ఏమిటా వసతులు?

ఉదయంలేచి కాఫీ త్రాగుతాం. కప్పుకాఫీ నోట్లొపడా లంటే మైనూరునుండి కాఫీగింజలు రావాలి; బోధన్ నుండి పంచదారరావాలి; పల్లెనుండి పాలురావాలి. అన్నిరకాల వస్తువులు “ఉత్పత్తి” అయి లభ్యమైతే కాఫీ చేతిలోకి వస్తున్నది.

పైకిలుమీద కాలేజీకి వెళ్ళాలంటే పైకిలుయొక్క పైల్లు, ట్యూబులు, సీటు, స్పృకులు, హ్యాండిలు — ఇవన్నీ ఏ మద్రాసులోనో “ఉత్పత్తి” అయిరావాలి.

తెల్లవారి దినపత్రిక చదవాలంటే ఆ దినపత్రికకు న్యూస్ ప్రింట్ చాలినంత సరఫరాకావాలి. దేశంలో కాగితం “ఉత్పత్తి” సరిపోయినంత జరుగనందున పత్రికలో పేజీలు తగ్గినాయి; వార్తలు తగ్గినాయి; వ్యాసాలు తగ్గినవి; అందుచేత పాఠకులు దినపత్రికవల్ల పొందుతున్న సంతృప్తి తగ్గింది; “సుఖం” తగ్గింది.

అందుచేత దేశంలో వస్తువుల ఉత్పత్తికి మనసుఖానికి లంకె ఉన్నది! మనస్ఫూర్తిగా మనం సుఖపడాలని కోరుతున్న

ట్లయితే, అందుకుమార్గం దేశంలో వస్తువుల ఉత్పత్తి పెరగాలి; అహారధాన్యాలు అధికంగాపండాల్సి; కాయగూరలు, గుడ్డలు, కాగితం, మందులు, తేనె, పాలు, వెన్న, కలాలు, సైకిళ్ళు, టైర్లు, ట్యూబులు, పంచదార, సిమెంటు, ఇటుకలు, రేడియోలు, గడియారాలు, చెప్పులు - ఇలా కొన్నివందల వస్తువులు తయారుకావాలి. మనం సుఖపడాలంటే పొలాలు, పరిశ్రమలు నిరంతరం వస్తువుల ప్రవాహాన్ని మార్కెట్లోకి పంపుతూవుండాలి.

“ఉత్పత్తి చెయ్యి లేదా నశించు” - (Produce or perish) అను వాదన సత్యమైనది. దేశాన్ని నిలిపి వుంచేటటువంటి ప్రాతి పదికలగు మూడు స్తంభాలలో ఒక స్తంభం “వస్త్రాత్పత్తి.” ఆ స్తంభం విరగకూడదు; మొక్కపోకూడదు; దెబ్బతినకూడదు!

సంపద అంటే అర్థం బంగారంకాదు; కరెన్సీకాదు; సంపద అంటే వస్తువులే!

ఏదైనా ఒక పనిని గురించి ఆపని చెయ్యనివాళ్ళు ఆదర్శ ప్రాయంగా మాట్లాడుతారు. ఆపని చేస్తున్నవాళ్ళు ప్రత్యక్ష ప్రాయంగా మాట్లాడుతారు!

— భవిష్యత్తు కామేశ్వరరావు

అగ్ని
వ్యక్తి
ప్రధాన

కూమర
ఈడో
నైనా
చింత

మీరు
అడిగితే

వందల
కావడం
పరిశ్రమ
పెంచే
చాలిన

రక్షణ శక్తి

అఫీసులో ఉద్యోగంచేస్తూ రేసోమాపో రిటైరు కాబోయే వ్యక్తిని “ఏముందీ! ఈవృద్ధాప్యంలో మిమ్ము కలవర పెడుతున్న ప్రధాన సమస్య లేమిటి?” అని ప్రశ్నిస్తే ఏమి చెప్పతాడు?

“ఏముందండీ! పిల్లవాడు బి. కాం. ప్యాస్సై యింట్లో కూచున్నాడు. వాణ్ణి ఏమున్నిపాలిటీలోనైనా చేర్పించాలి. ఈడొచ్చిన పిల్ల ఇంట్లోవున్నది. దాన్ని ఏ అయ్యు చేతిలో నైనా పెట్టాలి. ఈరెండూ సానుకూలమైతే నాకు చీకూ చింకా వుండదు” అంటాడు.

అలాగే ఒక దేశంయొక్క అధినేతను “పారిపాటకులుగా మీరు ఆత్యంత జాగ్రత్త వహించే విషయాలు ఏవి?” అని అడిగితే, ఆయన మూడు విషయాలు పేర్కొంటాడు.

అందు మొదటిది ప్రజల అనుదిన జీవితాలకవసరమైన వందలకొలది వస్తువులు దేశంలో పుష్కలంగా తయారు కావడం. వాటి ఉత్పత్తికి ఎలాంటి ఆటంకాలు ఏర్పడరాదని, పరిశ్రమల్లో సమ్మెలు, లాకౌట్లు జరుగరాదనీ, ఉత్పత్తిని పెంచే ప్రతి ప్రయత్నమూ జరగాలనీ కోరుతాడు. ఉత్పత్తి చాలినంత లేనపుడు ధరలు పెరగడం; వేతనాలు పెరగడం,

కరెన్సీవిలువ పడిపోవడం, దేశంలో అవినీతి పెరిగిపోవడం, ప్రజలలో నైతికపతనం ఏర్పడి దేశం కల్లోలాలకు ఆలవాలమవడం జరుగుతుంది. అందుచేత దేశంలో “ఉత్పత్తి దారు”లకు సముచిత స్థానం వుండాలి. కామగూరలు, ధాన్యము, మందులు, మొదలైనవాటిని ఉత్పత్తి చేసేవారు సమాజానికి ఎంతో సేవ చేస్తున్నట్లు పరిగణించాలి. అఖరుకు ఇటుకలు తయారు చేసేవాడు గూడ దేశానికి ఎంతోమేలు చేకూరుస్తున్నాడు!

దేశంయొక్క అధినేత శ్రద్ధవహించే రెండవ విషయం దేశరక్షణను గురించి.

దేశంలో సంపద వున్నంత మాత్రాన సంతోషంలేదు. దానికి రక్షణవుండాలి. భారతదేశం యొక్క సంపద గురించి విని, దానిని దోచుకోవడానికే ఆఫ్ఘనులు, తురుష్కులు, మొగలాయిలు, దండయాత్రలుచేశారు. గజనీ మహమ్మద్ పంజాబులోని నాగర్ కోటను దోపిడి చేసినపుడు 700 మణుగుల బంగారాన్ని, వెండిపాత్రలను, రత్నములను పింఠెలమీద తీసుకొని వెళ్ళాడు. ఆదోపిడిలో 30 గజముల పొడవు. 15 గజముల వెడల్పుగల వెండితో నిర్మించబడిన గృహము గూడ వున్నదట! మన దేశంలో విదేశీయులు జరిపిన కొన్ని వందల దోపిడిలలో ఇది యొకటిమాత్రమే.

అసలు దిరోపావారు ఇండియాకు ఎందుకు వచ్చారు? ఇది పేదదేశమైతే వచ్చే వాళ్ళేకారు. ఇది సంపన్న దేశం

కనుకనే ఇచట వ్యాపారం చేయాలని వచ్చారు. క్రీ. శ. 1500 వరకు అరబ్బీలు మనదగ్గర వస్తువులను కొని, వాటిని ఐరోపాకు ఎగుమతిచేసి ధనమతులై నారు. వారికి పోటీగా వ్యాపారం చేయడంకోసం పోర్చుగీసువారు నూతన సముద్ర మార్గాన్ని కనిపెట్టి, ఆఫ్రికాను చుట్టివచ్చి ఇండియా చేరుకున్నారు. అలాంటి పాశ్చాత్యులు ఇచట రాజకీయాధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకున్నారు.

ఇండియాలో షాపులు పెట్టుకోడానికి మనరాజులవద్ద లైసెన్సులు పొందిన తూర్పు ఇండియా కంపెనీ ఇచట రాజ్యం స్థాపించడమేమిటి? ఆరాజులకే భరణాలిచ్చి ఇంట్లో కూర్చో పెట్టడమేమిటి? మనసంపద వారి నాకర్పించింది; రక్షణవిడ మన నిర్లక్ష్యం వారి నిక్కడ సింహాసన మెక్కించింది. ఎంత విషాదకర దృశ్యం!

“వెట్టివాడిభార్య వాడకల్లా లోకున” అని సామెత. అసమర్థునివద్ద రూపవతియగు భార్యవున్నా, రత్నభాండాగారం వున్నా వాటికి రక్షణలేదు. అవి పరాధీవమవుతాయి. దేశం విషయంగూడ అంతే. నవీన ఆయుధాలతో, దేశంమీద అచంచలప్రేమతో, కచ్చితమైన క్రమశిక్షణతో దేశాన్ని కాపాడే సైనికబలంవుండాలి. సైనికబలాలలో పనిచేయడం గౌరవ ప్రదమనే భావన ప్రజలలో కలగాలి.

అలాంటి భావనలేదు. సైన్యంలో చేరడమంటే చావడానికి పోవడమేననే దురభిప్రాయం మనప్రజలలో వున్నది. 1962లో చైనాతో మనకు యుద్ధం జరుగుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వ సూచనల ప్రకారం పోలీసు కానిస్టేబులు ఒక గ్రామానికివచ్చి గ్రామ మున్సిబ్ కు సర్కారువారు పంపిన ఒక సర్క్యులర్ చూపించాడు. “దేశం విపత్తు నెదుర్కొంటున్నది. యువకులు సైన్యంలో చేరి దేశరక్షణకై సహకరించాలి. ఈ విషయాన్ని గ్రామంలో దండోరా వేయించి గ్రామాధికారులు ప్రభుత్వానికి తెలియజేయాలి” అని అందులో వున్నది.

గ్రామాధికారి అది చదువుకొని “ఈసాపం నా కెందుకులే. పూళ్ళో టమటమా వేయించినట్లు సంతకం పెడతాను. తీసుకు వెళ్ళు” అని ఆకాగితం పోలీసుకిచ్చి పంపాడు.

దేశప్రజలను సాయుధ బలాలతో చేరి పనిచేయమని ప్రోత్సహించడం “సాపం” అని భావించే దేశం క్షేమంగా వుండజాలదు. సాశ్చర్య దేశాలలో విద్యావంతులు, ఉన్నత కుటుంబాలకు చెందినవారు సైన్యంలో చేరుతారు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో రష్యా అధినేత స్టాలిన్ యొక్క కుమారుడు సాయుధ బలాలలో కమాండర్ గా పనిచేశాడు. యుద్ధంలో జర్మనులకు ఖైదీగా చిక్కాడు. బ్రిటిష్ ప్రధాని చర్చిల్ కుమారుడు విమాన దళంలో పనిచేశాడు. అమెరికా అధ్యక్షుడు కెనడీ నౌకాదళంలో పనిచేశాడు. ఐసెన్ హోవరు అమెరికన్ సేనానిగా పనిచేశాడు.

కాని భారతదేశంలో సాయుధబలాలలో చేరి పనిచేయడం గౌరవప్రదమైన వృత్తిగా ప్రజలు భావించడంలేదు. గాసిషికి ఆస్తికంపై, ధనంకంపై, విస్తువ్రేకంపై, అఖిలంపై తన ప్రేమించి పెండ్లాడిన భార్యకంపై విలువైనది తన రక్తం. మరి, తమరక్తం కార్చి, ప్రాణాలొడ్డి దేశాన్ని కాపాడే సైనికులకు సమాజం ఎంత కృతజ్ఞతచూపాలి! ఎంత ప్రాధాన్యమివ్వాలి!

దేశంయొక్క ప్రాతిపదికలు - 8

స రి యె న వి ద్య

“అస్థాన కవియొక్క కుమారుడికైనా విద్యాభ్యాసం ఓనమా లతోనే ఉపక్రమించాలి” (Even the son of a poet laureate should begin his studies with alphabets) అని ఆంగ్లంలో ఒక సామెత. ఇందులో చాలా అర్థంవున్నది.

తండ్రి మహాపండితుడైనా కుమారుడికి విద్య దానంతటదే సంక్రమించదు. ‘రఘు సంశం’తో కొడుక్కి విద్యారంభం చేసేవీలులేదు; అక్షరాభ్యాసంతోనే ప్రారంభించాలి.

ఎందువల్ల? ఏ తరానికాతరం నూతనంగా జీవితాన్ని మొదలు పెట్టుకు పోవలసిందేగాని గోడకట్టినట్లు గాఢమీద

రాయి పెట్టుకు పోవడానికి వీలులేదు. ఒక తరంవారు గొప్ప విషయాలు సాధిస్తే సరిపోదు. ప్రతితరమూ నూతనమైనదే. ప్రతితరానికి చెందినవారూ నూతనంగా శ్రమించవలసినదే. కొత్తగా జీవిత విలువలను నిర్మాణం చేసుకోవలసినదే.

ఇందుకొక కారణమున్నది. సృష్టిలో జననమరణముల నేవి రెండున్నాయి. ఆరెండిటి నడుమ కాలమనేది వయస్సును సృష్టిస్తున్నది. ఒక దేశప్రజల మంచి చెడ్డలమీద, వారి అభివృద్ధి పతనములమీద జననము మరణము వయస్సు అనే మూడింటి యొక్క ప్రభావం చాలావున్నది.

40 ఏళ్ళకిందట భారతజాతీయోద్యమ కాలంలో, దేశం విదేశపాలనలో ముగ్గురున్నపుడు యువకులలో దేశాభిమానం పొంగిపొర్లేది. వారిగదులలో సుభాష్ బోస్, వివేకానంద, మహాత్మాగాంధీ, ఛత్తీవతి శివాజీల చిత్ర పటాలు ఆలంకరించబడేవి. వారి బల్లలమీద వినాయక దామోదర సావర్కార్ చే రచింపబడి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంచే నిషేధింపబడిన 1857 స్వాతంత్ర్యసమర గ్రంథం వుండేది. “కర్మణ్యేవాధికారస్తే మాఫలేషు కదాచన” - పని చేయుటయందే నీకు అధికారమున్నదిగాని ప్రతిఫలముమీద కాదు అనే సూక్తి వారి ప్రతి చర్యలోను నడకలోను కనిపించేది.

గాంధీజీవలె అతిస్వల్ప వ్యయంతో నిరాడంబర జీవితాన్ని గడపాలి అని ప్రయత్నించేవారు. వ్యాయామశాలల్లో

వ్యాయామం చేసేవారు. ఉదయం యోగాసనాలు అభ్యసించే వారు. జాతీయ భావయగ్గు హిందీని విరామ సమయంలో నేర్చుకొనేవారు. కేవలం పరీక్షలకొరకు చదివి తృప్తిపడక పాఠ్యగ్రంథాలలో లేనటువంటి ఎంతో అదనపు విజ్ఞానం వెదికి గ్రహించేవారు. ఆత్మవిశ్వాసం వారిలో వెల్లివిరిసేది. తల్లిదండ్రులు వారిని చూచుకొని మురిసిపోయేవారు.

1970 వచ్చింది. స్వరాజ్యం వచ్చిన పదప జననమందిన బిడ్డలు ఈనాడు కళాశాలల్లో చదువుతున్నారు. ఇప్పటి పరిస్థితి మరొక విధంగావున్నది. పలువురు యువకుల గదులలో కనిపించేవి డబ్బుకొరకు నగ్నత్వాన్ని ప్రదర్శించే యువతుల వర్ణచిత్రాలు. అచట వినిపించేది బాలరూంమ్యూజిక్. వారి మనస్సులనాకర్షించేది హత్యలగురించిన గాథలు. వారి ఇష్టదైవతములు సినిమా తారలు.

ఇన్ని ప్రలోభాలనడుమ వారి మనస్సులు పాఠ్యగ్రంథాల మీదికి పోవడం ఎంతో కష్టం. అందుచేత వారు చేసేకృషి అత్యల్పం. సమర్థత పెంచుకోవాలనే దృష్టివారికి లేదు. ఫలితం మీదనే ఆసక్తి. అందుచేత అల్పశ్రమ, అనల్ప ప్రతిఫలం(Least effort and optimum result) అనేది ఆదర్శమైపోయింది.

దేశంయొక్క, సమాజంయొక్క మంచి బిడ్డలు వారి మనస్సులలోనికి రావు. వాటివెడల తమ బాధ్యతలేవో తెలియవు.

యాంత్రికంగా చదువుతున్నారు; డిగ్రీలు పొందుతున్నారు. వ్యక్తిత్వం వికసింపజేసుకోడానికి, గుణాలను పెంపొందించుకోడానికి, కృషి చేయరు. వారికి ఏవిషయమూ తుణ్ణంగా తెలుసుననడానికి వీలులేదు. విజ్ఞానానికిదూరంగా అజ్ఞానానికి దగ్గరగా వుంటున్నారు. కేవలం సర్టిఫికేట్ మాత్రంపుచ్చుకొని బయటికి వస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితినిజూచి తల్లిదండ్రులు వ్యధ చెందుతున్నారు.

40 ఏళ్ళ వ్యవధిలో ఇంతటి తేడా ఎలావచ్చింది? ఆనాడు దేశంఎదుట ఉత్తమచరిత్రలుగల ఆదర్శవ్యక్తులున్నారు. గాంధీజీ యొక్క నిరాడంబరజీవితం ప్రజలఎదుటవుండేది. యువకన్యాదయ సామ్రాట్టు సుభాష్ చంద్రబోస్ ఆదేశం వినిపిస్తుండేది. దేశభక్తులను తయారుచేసే కర్మాగారమనదగిన కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంచుండి నాయకులు తర్ఫీదయ్యేవారు.

ప్రజల మనిషి ప్రకాశంపంతులు త్యాగచిహ్నంగా ఎదుట కనిపించేవాడు. అన్నిటికంటే ప్రధానంగా ఒక విదేశ ప్రభుత్వం కళ్ళఎదుట వుండడంవల్ల యువకులలో త్యాగనిరితి, ఆత్మాభిమానం సాక్షాత్కరించేవి. కష్టపడి పైకిరావాలనే పట్టుదల వారితో వుండేది.

“మరణం” అనేది గాంధీ, సుభాష్, పటేల్ లాంటి వారిని తీసుకుపోయింది. ఆ తరానికి చెందినవారంతా రాలిపోయారు. “జననం” అనేది శ్రోత్రతరంవాని తీసుకువచ్చింది. దేశం అదే; మనుషులుమాత్రం మారారు.

ఈ శ్రోత్ర మనుషులకు ఎల్ల కాలం పనికివచ్చే సంగతులు ఎవరు నేర్పుతారు? పనిమీద ప్రేమ ఎవరు కలిగిస్తారు? నిజాయితీ ఎవరు అలవరుస్తారు? చేపట్టిన కార్యంలో నిమగ్నత ఎవరు బోధిస్తారు? ఇప్పుడు విదేశ పభుత్వం లేదుగదా! మరి దేశభక్తి ఎలా అలవడుతుంది? ఇవన్నీ అలవడకపోతే రాబోయే తరంవారు ఎలా అభివృద్ధిపొందిస్తారు?

అందుకై సరియైనవిద్య కావాలి. అందుకుతగిన యంత్రాంగంకావాలి. ఒకతరం అంతరించి మరొకతరం వచ్చినప్పటికీ, ఆదర్శపురుషులు మరణించినప్పటికీ, శత్రువుల ప్రమాదం లేకపోయినప్పటికీ దేశానికి అవసరమైన గుణసంపద గల, సమర్థతగల “వ్యక్తులయొక్క నిర్మాణం” అనేది నిత్యం జరుగుతూవుండాలి. అందుకుపయోగించేదే సరియైన విద్య.

విద్య అంటే కేవలం చదువుకాదు. విద్య అంటే శిక్షణ. విద్య అంటే కొన్నికోట్లమందికి ఏదిచీకట్లో ఏదివెలుగో చూపే టువంటి, ఏమిచేయాలో ఏమిచేయరాదో తెలిపేటవంటి బోధన విద్య పొందటం అదృష్టం; విద్యను బోధించడం అంత కంటే అదృష్టం!

ఈరకమైన విద్య ద్వారా సమాజం నిత్యనూతనమైన ఆలోచనలతో, సంసిద్ధతతో, కార్యదీక్షతో నవయాపనాన్ని సంతరించుకుంటూవుంటే, ముగిసినది రాకుండా వెనుకడుగు వేయకుండా జాతిప్రపంచంలో రాణించగలుగుతుంది. అంత

ర్గత మైన లోటుపాట్లను తొలగించి జాతిని పుష్టివంతంచేసే శక్తి విద్యకుండాలి.

అందుచేత ఆరోగ్యవంతమైన దేశానికుండవలసిన ప్రాతిపదికలు, దేశాధి నేత శ్రద్ధవహించాలనుకునే ప్రధానవిషయాలు: ఉత్పత్తి, రక్షణ, విద్య!

దేశంయొక్క ప్రాతిపదికలు-4

ప్ర జ ల మి ద ప్రే మ

దేశానికి వుండదగిన మూడు ప్రాతిపదికలు వస్తూత్పత్తి, రక్షణ శక్తి, సరియైన విద్య అని అనుకున్నాం. వీటికి కారణభూతులైన ఉత్పత్తిదారుడు, సైనికుడు, ఉపాధ్యాయుడు - వీరుముగ్గురూ సమాజంలో విశిష్టమైన కార్యభారాలను వహిస్తున్నారు.

ఈమూడింటిలో ఏదిఎక్కువ ప్రధానం అనేప్రశ్న ఉత్పన్నంకావచ్చు. ఏఒకటి లోపించినా మిగతారెండూ నిరుపయోగ మవుతాయి. మూడు కాళ్ళ మేజాబల్లకు ఏకాలు లేకపోయినా పనిచేయదు.

సంపద లేకుండా రక్షణశక్తిని పెంచు కుంటూపోతే సైన్యం దేశానికి గుడిబండగా తయారవుతుంది; సంపదవుండి

సైనికశక్తి లోపిస్తే అసమర్థుని వద్దగల రత్న భాండాగారము వలె సంపద శత్రువుల పాలవుతుంది; ఈ రెండూవుండి సరియైన విద్య లేనట్లయితే నూతన తరంవారికి సంసిద్ధత లేనందున పై రెండూ దుర్వినియోగమవుతాయి. అందుచేత ఈ మూడింటి నడుమ సున్నితమైన సమన్వయం నిలబెట్టుకోవాలి.

మూడుకాళ్ళు వుండగానే సరిపోదు. వాటి పైన నున్నవి రమ్యమైన చెక్క వుంటుంది. ఆచెక్కకు అవి మేకులతో బంధింపబడివుంటాయి. అప్పుడు మాత్రమే ఆబల్ల ఉపకరిస్తుంది.

ప్రజలమీది ప్రేమయే ఆచెక్క. మనం ఏ దేశంలో జీవిస్తున్నామో, ఆ ప్రజలు నావాళ్ళు; వారిసుఖమే నాసుఖం; వారికష్టమే నాకష్టం. వారిలో లోపాలండవచ్చు; వారు అజ్ఞానులు కావచ్చు; దరిద్రులుకావచ్చు. కీకారణ్యాలలో జీవించే కోయలు, బోయలు, ధిల్లులు మొదలు గ్రామ వాసులైన వ్యవసాయ కూలీలు, వడ్రంగులు, జాలరులు నుండి నగర వాసులైన కార్మికులు, ఉద్యోగులు, రచయితలు-యావన్నుందీ నావాళ్ళు. వారి బాధలు నాకుగూడ బాధలే; వారి సంతోషంలో భాగమే నాసంతోషం అనే ఎరుక అత్యంత ఆవశ్యకం. ఇట్టిఆలోచనగనక లేకపోతే వస్తూత్పత్తి, సైనికశక్తి, విద్య, నిరర్థకములవుతాయి. ఒక్కొక్కసారి అపకారంగూడ కలిగిస్తాయి.

ప్రజలమీది ప్రేమకు మరొక పేరు దేశభక్తి. దేశభక్తి లేని వారికి కోట్ల రూపాయలు చేతికిచ్చి నడిమీద ప్రాజెక్టుమంటే డబ్బు జేబుల్లోకి పోతుంది; ప్రాజెక్టు కొట్టుపోతుంది. నాగార్జున సాగర్ వద్ద శృష్టానడిమీద కట్టిన వంతెన కొట్టుకుపోయింది. తెలంగాణ ప్రాంతంలోని కడప ప్రాజెక్టు గూడ గంగ పాలయింది. ఎంతవిచారకరం!

రక్షణ విషయంగూడ యింతే. 1962లో చైనా తియద్ధంజరుగుతున్నపుడు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖరీదు చేసి ఉన్ని వస్త్రములు, ఇతర చలిదుస్తులు, సైనికులకోసం ప్రభుత్వ పంపితే అవి సైనికులకు చేర్చకుండా కలకత్తాలో అమ్మి వ్యక్తుల డబ్బు చేసుకున్నారు. సైనికులు మంచుకొండల్లో తగిన ఉన్ని దుస్తులేక అగచాట్లుపడ్డారు. ఎందువల్ల? అందుకు సంబంధించిన వారిలో ప్రజలమీద ప్రేమలేదు; సైన్యం మీద ప్రేమలేదు. ఉన్నదల్లా తమమీద తమకు ప్రేమ!

విద్య విషయంగూడ అంతే. గొప్ప చదువులు చదివినంతమాత్రాన సరిపోదు. దాని వెనుక ప్రజలమీద ప్రేమ అనేది ఉండాలి. పెద్దచదువులు చదివిన కొందరు డాక్టర్లు గ్రామీణుల్లోని ఆసుపత్రులలో నియమించబడితే వెళ్ళడానికి ఇష్టపడరు. కారణమేమంటే, వారు పొందిన విద్య వెనుక ప్రజలమీద ప్రేమ అనేది లేదు.

దేశభక్తి లేని అజ్ఞానులకంటే, దేశభక్తి శూన్యులైన విద్యావంతులవల్ల దేశానికి అసకారం అధికం. దరిద్రులక

బలహీనులకు దేశభక్తి లేకపోతే అంతనష్టం వుండకపోవ
గాని తెలివితేటలు కలిగిన ఉన్నతశ్రేణి వ్యక్తులకు ప్రజలమీ
ప్రేమ లేనట్లయితే సమాజానికి హాని ఎక్కువగావుంటుంది.

“దేశభక్తి” స్థానంలో దేశభక్తిని అలవరచుకుంటే
జాతికి పురోగతివుండదు. ఉత్పత్తి, రక్షణ, విద్య, సహ
నిష్ప్రయోజనమములవుతాయి.

దేశభక్తి అనది ఆత్మలోపల ఉంటేతప్ప సమాజమ
శరీరము తన కార్యకలాపములను సక్రమంగా నిర్వహించజాల

చిన్నకథలో పెద్ద గుణపాఠం

ఎద్దు క

గొడ్ల సాక్షిలో ఎద్దు మేత మేస్తూవున్నది.

దానికొమ్ముమీద దోమవచ్చి వాలింది. ఎంతోనీ
కొమ్ముమీద కూర్చున్నది.

‘పాప మీఎద్దును బాధపెడుతున్నానే’ అని దాని
అనిపించి, “ఏనుండి ఎద్దుగారూ! మీకొమ్ముమీద ఎంత
సేపటినుంచి కూర్చున్నాను. మీకు యిబ్బంది కలిగించాను.

ఏమో. నాకే బాధగావుంది. ఇహ వెళ్ళిపోతాను” అని చెప్పింది.

ఎద్దుకు నవ్వాచ్చి “అబ్బేబ్బే! నీవు కూచున్నట్లే నాకని పించలేదు. నాకు ఇబ్బందేమిటి? అదేమీలేదు. నీ వంశాన్నంత టినీతెచ్చి నాకొమ్ముమీద కాపురం పెట్టినా నాకువచ్చే నష్ట మేమీలేదు” అని నిశ్చలంగా జవాబు చెప్పింది.

మనకు వచ్చేకష్టాలతో ఈమాట ఎందుకు చెప్పలేము?

జ్వరంవస్తుంది; చెయ్యివిరుగుతుంది; తుఫాన్ లో కాలవ గట్టున పదిమైళ్ళు నడవవలసివస్తుంది; మంచంలోవున్న సోదరు డికి అర్థరాత్రి నిద్రపోకుండా సేవచేయవలసివస్తుంది — ఇలా వచ్చేకష్టాలు అలాంటి సమాధానం ఎందుకివ్వలేం?

మానవుడు 70, 80 ఏండ్లుజీవిస్తాడు. అంత జీవితంలో ఒక్కరోజున వచ్చేటువంటి కష్టం ఏసాటిది? “కొండను ఎలుక ఏమీచేయలేదు; నన్ను కష్టాలు ఏమీచేయలేవు” అని నిశ్చలంగా భావించగలవాడే జీవితాన్ని ఎదుర్కోగలడు!

— స్వామి వివేకానందుని ఉపన్యాసం ఆధారంగా

కప్పిచెప్పేది కవిత్వం

విప్పిచెప్పేది విమర్శనం

—డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి

ఉత్సాహ శక్తి

ఒకవ్యక్తి అధిక శ్రమకు ఎలా ఓర్చుకోగలడు? అతనికి అదనపు శక్తి ఎలా వస్తుంది?

ఒక ప్రభుత్వోద్యోగియొక్క భార్య జబ్బువలన మంచం పట్టింది. ఆసుపత్రిలో చేర్చారు. అతనికి నెలపు దినములు లేవు. అందుచే నతడు పగలు ఆఫీసులో ఉద్యోగంచేయాలి. కనుక పగటిపూట ఆతని సోదరి ఆసుపత్రికి వెళ్ళి అతని భార్యకు ఉపచారం చేస్తున్నది.

ఆతడు ఆఫీసుండి వచ్చినది మొదలు మరుసటి ఉదయం వరకు ఆసుపత్రికి వెళ్ళి భార్యకు ఉపచారంచేస్తున్నాడు. రాత్రు లందు నిద్రలేదు. వేళకు ఆహారంలేదు. ఇట్లు దినములు, నెలలు, గడచిపోతున్నాయి.

అట్లు పనిచేయుటకు అతనికి శక్తి ఎక్కడిది? “భార్యమీది అనురాగము” అతనికి ఆశక్తినిస్తున్నది.

ఒక వ్యక్తిమీది ప్రేమ వలన అతడు అదనపు శ్రమ పడగలుగుతున్నాడు!

సామాన్యంగా ఉద్యోగస్తులు సాయంకాలం 5 గంట లకు నీరసించిపోతారు. కాళ్ళు పీక్కుపోతాయి. అదేవ్యక్తి

తనభార్య, బిడ్డలకు జబ్బు చేసినపుడు అధిక శక్తితో పనిచేస్తున్నాడు. ఆశక్తి ఇంతకుముందు ఎచట దాగివున్నదో, ఇప్పుడు ఎచటనుండి వచ్చినతో వైద్యశాస్త్రము చెప్పజాలదు. ఆరహస్యమును గ్రహించడ మవసరం.

ఒకవ్యక్తిపై అనురాగము ఎక్కువశ్రమ పడుటకు కారణమైనది. అట్లే జీవితమునకు గమ్యమేర్పరచు కొనుట, గొప్ప ఆశయముచేత ఉత్సాహము పొందుట, అట్టి ఆశయమునకు కట్టుబడియుండుట, ఆపిమ్మట బాహ్యప్రపంచములో పనిచేయనారంభించుట - అదియే మనలో ఉత్సాహశక్తిని రగుల్కొల్పు రహస్యమై యున్నది.

పూర్వకాలంలో ధర్మము, మతము, గమ్యస్థానములుగ నుండెడివి. నేడవి మరుగున పడ్డాయి. దేవుడు సర్వవ్యాపి యనుటవలన ఉత్సాహము కలుగదు. కనుక దేశసౌభాగ్యమును దానిని ఆశయంగా స్వీకరించాలి. దేశం మీది ప్రేమయే మనకు అధికశక్తినివ్వాలి.

అందరూ ఒకే స్థలమున ఒకే పని చేయుటకు వీలుండదు. కనుక ప్రతియొక్కరు వారివారి స్థానములందు భారము వహించాలి.

విద్యార్థి, ఉపాధ్యాయుడు, వ్యవసాయదారుడు, గృహస్థా, సైనికుడు, ఇలా ప్రతిఒక్కరూ పనిచేయు పని యున్నది. వారివారి కార్యక్షేత్రముల వారికి బృందావనములు.

ఆబ్బందావనమున వేణుగోపాలునితో నృత్యమాడుతూ దేశ
సౌభాగ్యమునకు సహకరించాలి. ప్రతియొక్కరూ వారివారి
పనులందు ఉత్సాహముతో వ్యవహరించుటే నృత్యమవుతుంది.
— స్వామి చిన్మయానంద.

మాటా-మంతి-5

ఎక్కువ తక్కువలు

ప్రేమపుడు ప్రతివాడూ గోచీ అయినా లేకుండా పుడతాడు;
పోయేటపుడు అడ్డసైనా ఇవ్వకుండా పోతాడు!

ఈ జననమరణాల నడుమ ఎన్నో తారతమ్యాలు;
ఎన్నో అంతస్థులు; ఎంతో అహంకారం. తాను అధికుడనని
విర్రవీగడం; క్రిందివారిని ఈసడించడం.

ఎవరు ఎక్కువ? ఎవరు తక్కువ? స్మృతానందం అందరూ
సమానులే. ముందు వెనుకగా అందరు చేరేదీ అక్కడికే.
ఈలోగా అధికులనీ అల్పులనీ అనుకొని ఒకరినొకరు దూరం
చేసుకుంటూ వుంటారు.

కొందరికంటే తాను జన్మవల్ల ధనంవల్ల అధికుడనని
భావించుకొని పరులను ఈసడించుకొని హీనంగా చూడడం

యావత్తు సమాజంయొక్క సమగ్రశ్రేయస్సుకు హాని కలిగి
స్తుంది.

“అందరు మానవులూ అన్నివిషయాలలోనూ సమా
నులు కాకపోవచ్చు; కాని వారందరూ సమానంగా మానవు
లేకద!” అని హ్యూ గెయిట్స్కెల్ అను బ్రిటిష్ లేబర్
పార్టీ నాయకుడు వెల్లడించిన భావంలో ఎంతైనా సత్య
మున్నది. (It may be that men are not equal in all
respects, but they are all equally men — Hugh
Gaitskell)

మనంచేసే పనులలోగల వైవిధ్యంవల్ల, మనశక్తి సామ
ర్థ్యాలలో తారతమ్యంవల్ల మనలో ఎంతో అనేకత్వంవున్నది.
ఈ అనేకత్వం అనేది పుష్పజాతులలోని వివిధరంగులవలె,
పక్షిజాలమునకుగల వివిధగొంతులవలె వేర్వేరుగా కనిపించ
వచ్చు. ఏడురంగుల కిరణాలు ఒకే ధవళ కిరణంనుండి వెలు
వడినట్లు ఇందరు మానవులను ఒకేవిధమైన చైతన్యం నడిపి
స్తూవున్నది.

అలాంటపుడు యావత్తు ప్రాణికోటిని తనలో సమా
నంగా ఆదరించ లేకపోయినా, కనీసం ఆప్రేమ అనేది
మానవులవరకై నా విస్తరింప చేయాలి. ఎక్కడో విదేశా
లలో నున్న జనావళిని ఆదరించడం ఎలావున్నా, కనీసం స్వదేశీ
యులందరినీ సహోదర భావంతో స్వీకరించడం అత్యవసరం.

కేవలంనై నిక బలంవల్ల ఒక దేశానికి రక్షణ కలుగదు.
దేశపజ్జన నడుచుగల మమకారంవల్ల దేశానికి నిజమైన రక్షణ
వర్పకఃతుంఁ; బలంచేకూడుతుంఁ; పుష్టి వర్పకఃతుంఁ.

అందుకై మనిషిని మనిషిగా స్వీకరించి ఆచార్యులు తమ
పలకరించడం ఆదరించడం అత్యవసరం.

పనిలోని మాధుర్యం-9

వి న మ్ర త

పనిసాధించడమనేది ఒకకళ. జీవితంలో ఎట్టి బృహత్కార్యం
సాధించాలన్నా పనిలో నిమగ్నత అనేది ముఖ్యంగా అవసరం.
ఆసామాషీగా, పట్టిపట్టనట్లు వ్యవహరించడంవల్ల ఏకాగ్రత
సాధించబడదు.

నెపోలియన్ లాంటివాళ్ళు మొదట నిద్రను ఆకలిని
జయించి తరువాత దేశాలను జయించారు. వైద్యశాస్త్రంలో
గాని; విజ్ఞానశాస్త్రంలోగాని ఆధునికమైన పరిశోధనలు
చేస్తున్నవారు శారీరకమైన సుఖాలను విస్మరించిన పిదప
మాత్రమే విశిష్టమైన సిద్ధాంతాలను కనుగొనగలుగు
తున్నారు.

జీవి తాన్ని సుఖపెట్టుకుంటూ మనుషున్నంతవరకు జీవితంలో సుఖమే దుర్లభమవుతుంది. శ్రమనూ కష్టాన్నీ ఆహ్వానించి ఒక విశిష్టమైన ఆదర్శాన్ని సాధించడానికై మానవుడు కృషి చేస్తున్నపుడు ఆ సాధనలో తృప్తి, ఆనందం లభిస్తాయి. అవసరమైతే కార్యసాధనకై అతడు అహంకారాన్ని తగ్గించుకొని వినమ్రుడవుతాడు; అంతేగాని అల్పుడు కాదు. అందుకే ఒక అజ్ఞాత తెలుగు కవి ఇలా అన్నాడు :

చేతనగువాడు కార్యము

కై తగ్గుచు వంగుగాక యల్పుడగునా?

ఏతము చడి దావంగును

పాతాళము నీరు తెచ్చి బయలు జల్లున్.

ఏతము యొక్క కట్ట బావిలోనికి వంగి పాతాళమంత లోతుకు పోతుంది. అది అంతటి లోతునకు పోవడంవలననే నీటిని తెచ్చి వెలుపల ఇవ్వగలుగుచున్నది. అలాగే, కార్యసాధకుడు తనకృషిలో ఇతరులయెడ నమ్రత చూపునేగాని అల్పుడు కాడు!

—————

స్నేహితుణ్ణి కలిగియుండే ఏకైకమార్గం స్నేహితుడుగా వుండటమే.

— నవర్సన్

వీరపాండ్య కట్టబొమ్మన్

అది 1799వ సంవత్సరం. వ్యాపారం పేరుతో వచ్చిన బ్రిటిష్ ఈస్టిండియా కంపెనీవారు భారత దేశంలో రాజ్య స్థాపనకు దిగారు. మూడవ కర్ణాటక యుద్ధానంతరం ఆర్కాట్ నవాబు కంపెనీవారి గులాము అయినాడు.

ఆర్కాట్ నవాబుయొక్క సామంతులకు సాలెగాళ్ళు అనిపేరు. వారు 70 మంది దాకా వున్నారు. వారందరూ ఇకనుండి ఆంగ్లేయులకు కప్పం కట్టవలసిందిగా 1792లో నవాబు ఫర్మానా జారీచేశాడు. దాదాపు అందరూ కంపెనీ వారికి కప్పం కట్టడానికి తలయొగ్గారు. మరిచికోట రాజగు వీర పాండ్య కట్ట బొమ్మన్ మాత్రం వ్యాపారానికై వచ్చి రాజ్య స్థాపనకు దిగిన కంపెనీ వారికి తాను గులాము కానని ప్రకటించాడు.

అసలు ఆ మహనీగుని పేరు “కురుత్తయ్య”. అతని వంశంపేర్లు “జగ వీర పాండ్య కట్ట బొమ్మనాయక.” కురుత్తయ్య ఈ వంశంలో 47వ వాడు. 1760లో జన్మించి 1790లో సింహాసనం అధిష్టించాడు. ఈపంజానికి మూల పురుషుడైన కట్టబొమ్మన్న 1100 సంవత్సరంలో ఆంధ్రదేశంనుండి తమిళ

నాడుకు వలసపోయి ప్రదుక్కోట సమీపంలోనున్న “పాంచాలన్ కురిచ్చి” కోటను నిర్మించాడు.

1799 సెప్టెంబరు 5వ తేదీన పాంచాలన్ కురిచ్చిలో కట్టబొమ్మన్ స్వాతంత్ర్య సమర శత్రుత్వాన్ని పూరించాడు. కాకులు గూడ కట్టబొమ్మనాయకుని కోటపై ఎగుర సాహసించవు (కాగముమ్ పరక్కా బ కట్టబొమ్మన్ కోటై) అని పేరొందిన పాంచాలన్ కురిచ్చి కోట ఆంగ్లేయుల ఫిరంగుల ధాటికి మూడురోజులు తట్టుకొని నాలుగవరోజు విశమైంది. కోటనుండి కట్టబొమ్మన్ 60 మందితో తప్పించుకొని “కోలార్ పట్టి” చేరుకున్నాడు.

భారతదేశం ద్రోహులవల్లనే పరాధీనమైన సంగతి ఇక్కడ గూడ కనిపిస్తుంది. కంపెనీ వారి అడుగులకు మడుగు లొత్తే ఎట్టియూపురం పాలెగాడగు “ఎట్టప్ప” ఆంగ్ల సేనాని యగు మేజర్ బాసర్ మన్ వద్దకు వెళ్ళాడు. కట్టబొమ్మన్ యొక్క ఉనికి తెలిపాడు. 1200 మంది ఆంగ్ల సైన్యాన్ని వెంట దీసుకొని ఎట్టప్ప “కోలార్ పట్టి”లో వున్న కట్టబొమ్మన్ మీదికి దాడి చేశాడు.

అశ్చర్యం! 60 మంది వీరయోధులతో 1200 మంది శత్రువుల నెరుక్కొని దాడి చూస్తూవుండగానే కట్టబొమ్మన్ కురు తయ్య. కోలార్ పట్టినుండి తప్పించుకుపోయాడు! తెల్ల బాళ్ళు తెల్ల ముగాలు వేశారు.

“కట్టబొమ్మన్ కు ఆశ్రయ మిచ్చినవారికి మరణ దండ నమే శిక్ష. అతని ఉనికినైనా తెలిపిన వారికి బహుమాన మిస్తాం” అని మేజర్ బాసర్ మన్ ఆజ్ఞ జారీ చేశాడు.

పుదుకొట పాలెగాని పేరు విజయ రఘునాథ తొండై మాన్. అతడు మిత్రునివలె నటించి కట్టబొమ్మన్ కు, అతని సహచరు లేనాకునికి ఆశ్రయమిచ్చాడు. వీరు పుదుకొటలో మన్నట్లు రహస్యంగా అంగేయులకు తెలియచేశాడు. నిరాయధుల గొల్లండి నిద్రిస్తున్న సమయంలో శత్రు సైన్యం ఎట్టపు నాయకత్వాన కట్టబొమ్మన్ మృత పడింది.

ఒక్క ఆయుధం అతడు బాటులోవున్నా కళ్ళలో ముమ్మొట్టి పోగల సమర్థుడు కట్టబొమ్మన్. అందుకే ఎట్టప్ప తొండై మాన్ తో “కట్టబొమ్మన్ వద్ద చిన్న ఆయుధమైనా లేదుగదా?” అని అడిగి అనుమానం తీర్చుకొనిన విదప మాత్రమే కట్టబొమ్మన్ ను సమీపించాడు.

కట్టబొమ్మన్ ఖైదు చేయబడ్డాడు. మేజర్ బాసర్ మన్ అతనికి ఉరిశిక్ష చేశాడు. కట్టబొమ్మన్ తన ఎదురుగా కూర్చున్న పాలెగాళ్ళందరినీ నీచులని పేర్కొంటూ వికటాట్ట హాసం చేశాడు. తరువాత తనంతట తానే ఉరికంబమెక్కి ఉరి వేసుకున్నాడు.

ఎట్టప్ప, తొండై మాన్ లనంటి స్వదేశీయులే ఒక దేశభక్తుని పరాజయినికీ మరణానికీ శారదాటంబం ఎంత రాధాశరణ!

—శ్రీ బూరుగు వ్యాపకర్షణ, పసిపాత్రు

నైపుణ్యం కొరకు నెపోలియన్ నల్హా

హిస్టోరికల్ సారి అనుభవజ్ఞుడు చుప్పే చిన్నవాళ్ళలోగూడ పెద్దభావం పొదగబడివుంటుంది. నామాన్యులకది మార్గదర్శకంగా ఉపకరిస్తుంది.

నెపోలియన్ బోనాపార్టీ ప్రఖ్యాత ఫ్రెంచి అధినేత. 1800 మొదలు 1812 వరకు ఐరోపాలో స్పెయిన్ నుండి ప్రష్యావరకు అనేక దేశాలను జయించాడు. ఫ్రాన్సులో విశిష్టమైన పరిపాలనా పద్ధతి ప్రదేశ పెట్టాడు.

అతడు తన సైనాధ్యక్షులను సంబోధిస్తూ "Be clear, the rest will follow" అని సూచన చేశాడు. ఈ వాక్యంలో విశిష్టమైన సత్యం ఇమిడివున్నది. విజయవానికి మార్గం సూచించబడింది.

హైదరాబాద్ పెద్ద పని తలపెట్టినప్పుడు మొండిగా బరువంతా మీదవేసుకొని చేస్తూపోతారేగాని, ఆ పనిని కొన్ని భాగాలుగా విభజించి ఏ పనికీ ఎవరుసమర్థులో? వారికి దానిని వప్పగించి అనేకుల చేత పనిచేయించడం పలువురికీ తెలియదు.

ఒక పద్ధతిలో పనులు పూర్తయించడం, క్రమమార్గంలో జన్మించేయడం, ఏ సమయంలో చేయవలసిన పనిని ఆ సమయంలో చేయడం అనేకులకు తెలియదు.

కొందరి ఇళ్ళలో మేజాబల్లమీద కుంపటి బొగ్గుల
దబ్బా మిఠాయి అన్నీ చోటు చేసుకొని వుంటాయి. దాని
మీదనే దువ్వెనలు, సున్నంపిడిత, గిడ్డంపెట్టె, కూరలబుట్ట,
పొడగుదబ్బా, గోనెసంచి - ఒకటేగుటి ఇంటిల్లిచాదీ చేతికొం
దిన వస్తువులల్లా తెచ్చి బల్లమీద ఉప్పబొస్తూవుంటాయి.
చదువుకోడానికి వ్రాసుకోడానికి చీకాకు వేస్తుంది. మతిపోయి
నట్లుంటుంది.

అ. ౪ = ౦౦

అందుకే "Be clear, the rest will follow" అని
నెపోలియన్ అన్నాడు. ప్రతివాన్నీ తేట తెల్లంగా సవివ
రంగా వుంచుకో; మిగతా సర్ఫలితం దానంతటదే వస్తుందని
అన్నాడు.

ACC NO. 1248

సైన్యాధిపతి యుద్ధంచెయ్యబోయే ముందు అన్ని వివ
రాలను ఆఖరు విషయంవరకు స్పష్టపరచుకోవాలి. అతి చిన్న
సంగతిగూడ దృష్టిలోకి తీసుకోవాలి. యుద్ధసమయంలో ఏ
సైనికదళం ఎక్కడుండాలి; వాళ్ళకు ఆయుధసరిఫరా ఎవరు
చేయాలి; ఇదివి ఎక్కడదాటాలి; ఏరోడ్లు ఉపయోగించాలి;
ఇలాంటి అనేక వివరాలను సైన్యాధికారి గ్రహించాలి. మూక
ఉమ్మడిగా వ్యవహరించగూడదు.

౦౪౦

అ. ౪

సామాన్య ప్రజలు సైతం తాము చేబట్టిన పనిని నైపు
ణ్యంగా చేయాలంటే నెపోలియన్ చెప్పినసూక్తి ఉపక
రిస్తుంది. విషయాలను తేట తెల్లంగా విశదంగా వుంచుకో;
విషయం దానంతటదే వస్తుంది!

మనవి

పుస్తకం ఆసాంతం చదివారా? ఐతే, ఈపుస్తకం గురించి మీ విమర్శనాత్మకమైన అభిప్రాయం మాకు తెలియజేయండి. ముస్కాసుకు మరింత మంచిపుస్తకాలు వెలువరించడానికి మీ విమర్శన ఉపకరిస్తాయి.

శ్రీ కంచికామకోటి వీరాధిపతులు శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయేంద్రసతస్యతీ స్వామివారి ఆనతి ప్రకారం, చారి ఆశీస్సులతో 1969 నవంబరులో “యువభారతి” పత్రికను నుంటూరు నుండి ప్రారంభించాం. అందువెలువడిన రచనలలో విశిష్టమైన కొన్నిటిని ఈపుస్తక రూపంలో పాఠకులకందజేస్తున్నాం. ఇలాంటిదే మరొక సంకలనం గూడ త్వరలో ప్రచురించనున్నాము.

ఈప్రచురణల నిర్వహణలకై “యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ (రిజిస్టర్డ్) ప్రారంభించాము. ఆసంస్థకు అధ్యక్షులుగా నుండి దీనిఅభివృద్ధికై అనేకపథముల సహాయమందించుచున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థికశాఖామంత్యులు శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డి గారికి, కార్యవర్గ సభ్యులకు, మా ధన్యవాదములు.

మారాబోవు ఇంకొక పుస్తకము “లోకజ్ఞానం” (General Knowledge) విద్యార్థులకు మిక్కిలి ఉపయక్తముగా నుండగలదు. పాఠకులనుంచి ప్రోత్సాహం లభించగలదని ఆశిస్తున్నాం.

మన్నవ గిరిధరరావు ఎం. ఏ.,

సంపాదకుడు, “యువభారతి” (మాసపత్రిక)

కృష్ణనగర్, నుంటూరు-522 004

